

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา ๒ กองบังคับการ
อารักขาและควบคุมฝูงชน

จำสืบทำรวจจิโนรส มะเกลี้ยง

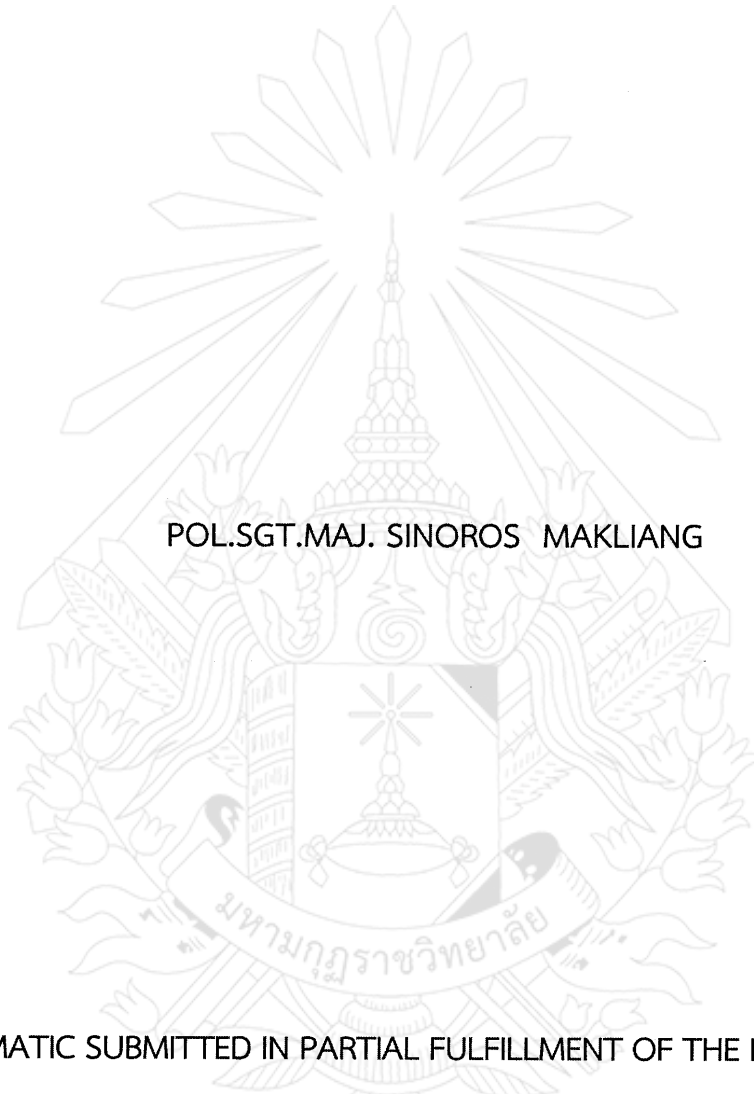
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กันยายน 2559
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา ๒ กองบังคับการ
อารักขาและควบคุมฝูงชน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามงคลราชวิทยาลัย
กันยายน 2559
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามงคลราชวิทยาลัย)

AN APPLICATION OF THE SANGHAVATTHUDHAMMA IN DUTY
PERFORMANCE OF POLICE OFFICERS IN CUSTODY UNDER
SUB-DIVISION 2 DIVISION CUSTODY AND CONTROL
METROPOLITAN POLICE BUREAU

POL.SGT.MAJ. SINOROS MAKLIANG

A THEMATIC SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCES

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

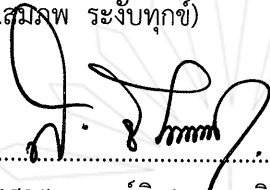
SEPTEMBER 2016

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา สารนิพนธ์
ของ จำสืบตำราวชิโนรส มะเกลือยง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สมพงษ์ ระวังทุกข์)

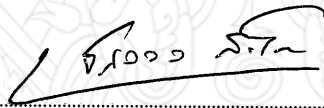

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

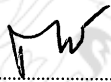
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยชัย ท้าวมิตร)

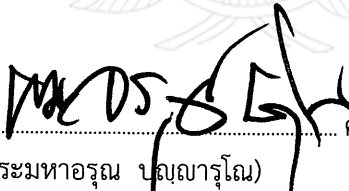

..... กรรมการ
(ดร.จักรวาล สุขไมตรี)

..... กรรมการ
(ดร.กาญจนา ดำจตุติ)

คณะสัจคมศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... สมเด็จพระมหารัฐเจ้า
(พระมหารัฐเจ้า บุญรัตน์)

วันที่ 16 เดือน กันยายน พ.ศ. 2559

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากการให้คำแนะนำปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน จนทำให้งานสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สถาบันอันทรงเกียรติ อันเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย จนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์พร้อมด้วยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบคุณภาพการวิจัยที่เมตตาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาปรับปรุงแก้ไขการจัดทำสารนิพนธ์ในส่วนที่บกพร่องและรูปแบบจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก ประธานสาขารัฐศาสตร์การปกครอง ดร.สมภพ ระวังทุกข์ อาจารย์ที่ปรึกษา ร.ศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจชัยมุสิก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำคำปรึกษาพร้อมทั้งตรวจแก้ไขสารนิพนธ์อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดีจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร ดร.ขวลิต ไหลรินทร์ พ.ต.อ.ศ.ดร.นิธิ ศรีวัฒนา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้สารนิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้กำกับกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนที่ให้ความอนุเคราะห์และ อนุญาตในการสำรวจครั้งนี้และข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ซึ่งมีส่วนทำให้ได้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ให้ประสบความสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันใดพึงเกิดจากงานสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็น พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา พระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่ให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชา ส่งผลให้ผู้วิจัยเป็นคนมีคุณธรรมดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างสมภาคภูมิ

จำสืบทำรวจชินโรส มะเกลี้ยง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศศุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้	6
2.2 หลักคำสอนเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุธรรม	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	17
2.4 อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ	26
2.5 การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	45
2.6 ข้อมูลพื้นที่ศึกษา	48
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	58
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	59
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
3.6 การวัดค่าตัวแปร	61

3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
3.8	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	65
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	ตอนที่ 1 ทัวไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
	ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและ ควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล	69
	ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	72
	ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการ ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองบัญชาการตำรวจ นครบาล	107
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
5.1	สรุปผลการวิจัย	113
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	115
5.3	ข้อเสนอแนะ	125
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	125
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	128
	บรรณานุกรม	130
	ภาคผนวก	133
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	134
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	136
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	140
	ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	143
	ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	149
	ภาคผนวก ฉ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	152
	ภาคผนวก ช ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของแครชีและมอร์แกน	154
	ประวัติผู้วิจัย	156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	66
4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	66
4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นยศ	67
4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส	67
4.5	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับเงินเดือน	68
4.6	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	68
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	69
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน	70
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา	71
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัทธจริยา	72
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา	73
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ	74
4.13	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีอายุต่างกัน	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	80
4.24 แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)	81
4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามระดับการศึกษา	82
4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	82
4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา จำแนกตามระดับการศึกษา	83
4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	83
4.29 แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)	84
4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัถถจริยา จำแนกตามระดับการศึกษา	85
4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัถถจริยา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.42	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับชั้นยศ	91
4.43	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน	91
4.44	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับชั้นยศ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	92
4.45	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส	93
4.46	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	93
4.47	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามสถานภาพสมรส	94
4.48	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	94
4.49	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา จำแนกตามสถานภาพสมรส	95
4.50	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปิยวาจา ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.69 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวจา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	105
4.70 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวจา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน	105
4.71 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอรรถจรรยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	106
4.72 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอรรถจรรยา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน	106
4.73 แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอรรถจรรยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	107
4.74 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	108
4.75 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน	108
4.76 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.77 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน ด้านปียวจา	110
4.78 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา	110
4.79 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา	111

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

57

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมากซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง ทำให้ประชาชนที่อยู่ในสังคมต้องแข่งขันกัน ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ทำให้ทุกสังคมจะต้องมีกลไกในการควบคุมดูแลประชาชนในสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของประชาชนในสังคมนั้น ๆ การบังคับใช้กฎหมายนั้นจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับบุคคลผู้บังคับใช้กฎหมายว่าจะดำเนินการภายใต้กฎหมายด้วยความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนในสังคมอย่างเสมอภาคหรือไม่

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้นเป็นหน่วยงานหลักในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมในสังคม และเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคม และยังมีหน้าที่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การดูแลถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี เชื้อพระวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และบุคคลสำคัญของต่างประเทศที่ได้เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบเหล่านี้ ทำให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้ความอดทน อดกลั้นอย่างสูงในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละภารกิจ บางครั้งต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากมายในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกฎหมายที่จะมาบังคับใช้ให้เหมาะสมกับสถานะของเหตุการณ์ ประชาชนทั่วไปไม่รู้ถึงระเบียบในการปฏิบัติ ตลอดจนยังต้องคอยระวังบุคคลบางกลุ่มที่ไม่หวังดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้งอาชญากรที่พยายามหาช่องทางในการก่ออาชญากรรม ทำให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่มีความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้

กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักตำรวจแห่งชาติที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ดังกล่าวมาข้างต้น และมีหน้าที่หลัก คือ การถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถ และเชื้อพระวงศ์ทุกพระองค์ ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบเป็นอย่างสูง เพราะเป็นภารกิจที่สำคัญจะให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นไม่ได้ ข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติจะต้องฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ให้มีความอดทน อด

กลิ่น สามารถข่มจิต ข่มใจตนเองได้ การเสียดสี ความซื่อสัตย์ในหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละภารกิจนั้น อาจจะต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิอากาศ ประชาชนทั่วไปไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ การถูกกดดันจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และลักษณะของงานที่ถูกรับว่ามีความสำคัญยิ่งของประเทศ ที่จะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นไม่ได้ จึงทำให้ข้าราชการตำรวจในหน่วยงานนี้ได้รับความกดดันเป็นอย่างมากกับการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำหลักธรรมหรือจริยธรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจดังกล่าว เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย สามารถที่จะผูกมัดใจประชาชน ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ให้รักใคร่ชื่นชมในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่นั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี พระพุทธศาสนาสอนหลักธรรมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไว้เรียกว่า “สังคหวัตถุ” หมายถึงวิธีผูกใจคน สังคหวัตถุ นั้นมี 4 ประการ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา ดังนั้นหากข้าราชการตำรวจได้นำหลัก สังคหวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละภารกิจที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จึงมีความสนใจที่จะนำเอาหลักสังคหวัตถุ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ อันจะก่อให้เกิดจริยธรรมอันดีงาม คือ หลักในการผูกใจคน ให้คนรัก เป็นวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวหัวใจผู้อื่น ที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือ หรือรักใคร่นับถืออยู่แล้วให้สนิทแนบแน่นยิ่งขึ้นไป และเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปประกอบการวางแผน พัฒนาปรับปรุง แก้ไขคุณภาพชีวิต และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ในกองอำเภอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการชั้นในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาลจำนวน 600 นาย

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ได้แก่ 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อุตถจริยา และ 4) สมานัตตทา

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.4.2 ข้าราชการตำรวจที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.4.3 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับชั้นยศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.4.4 ข้าราชการตำรวจที่มีสถานะภาพสมรสต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.4.5 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.4.6 ข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบระดับการนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน

1.5.2 ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน และประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพและฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเพิ่มคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำเอาหลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างมีคุณค่าต่อตนเองและคนรอบข้าง

สังคหวัตถุ แปลว่า วิธีสงเคราะห์ หมายถึง วิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือ หรือที่รักใคร่นับถืออยู่แล้วให้สนิทแนบยิ่งขึ้น พุดง่าย ๆ สังคหวัตถุ ก็คือ เทคนิควิธีทำให้คนรัก หรือมนต์ผูกใจคน มีทั้งหมด 4 ประการคือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

การนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การน้อมนำหลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสังคมด้วย ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หมายถึง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 อันได้แก่

1. ทาน คือ การประยุกต์การให้ การเสียสละ และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านงานธุรการ งานถวายอารักขา งานรักษาความปลอดภัย และงานจราจร

2. ปิยวาจา คือ การประยุกต์ใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน แสดงความคิดเห็นด้วยอาการกิริยาอ่อนน้อมถ่อมตน พุดคำจริง มีเหตุผล ได้สารประโยชน์ ถูกกาลเทศะ ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านงานธุรการ งานถวายอารักขา งานรักษาความปลอดภัย และงานจราจร

3. อตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวม โดยไม่มุ่งหวังว่าจะได้รับผลตอบแทน มีจิตสำนึกในการให้บริการ เอาใจใส่ ทุ่มเทศปัญญา ความรู้กับงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านงานธุรการ งานถวายอารักขา งานรักษาความปลอดภัย และงานจราจร

4. สมานัตตตา คือการวางตนเสมอต้นเสมอปลาย อย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลภ และหลงเป็นเหตุ ประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ โดยไม่แสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านงานธุรการ งานถวายอารักขา งานรักษาความปลอดภัย และงานจราจร

การปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามหลักนิติศาสตร์และศีลธรรมอันดีงามของข้าราชการตำรวจ

ข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่สังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนคือ อายุ การศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์ทำงาน

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) อายุ 21-30 ปี, 2) อายุ 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี และ 4) 51-60 ปี

การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ 1) มัธยมศึกษาตอนต้น, 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.เทียบเท่า, 3) ปวส. 4)ปริญญาตรี และ 5)ปริญญาโท

ระดับชั้นยศ หมายถึง ของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่ 1) สิบตำรวจโท, 2) สิบตำรวจเอก, 3) จ่าสิบตำรวจ, 4) ดาบตำรวจ และ 5) ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

สถานะภาพสมรส หมายถึง ของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) โสด, 2) สมรส, 3) หย่าร้าง และ 4) แยกกันอยู่

ระดับเงินเดือน หมายถึง ของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) 10,000-15,000, 2) 15,001-20,000, 3) 20,001-25,000 และ 4) 25,001ขึ้นไป

ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) 1-10 ปี, 2) 11-20 ปี และ 3) 21 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้
- 2.2 หลักคำสอนเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุธรรม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
- 2.4 อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
- 2.5 การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
- 2.6 ข้อมูลพื้นที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้

ความหมายของการประยุกต์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า “การประยุกต์” ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึง นำความรู้ในวิทยาการต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ส่วนถ้าเป็นคำวิเศษณ์ หมายความว่า นำความรู้มาปรับใช้เป็นประโยชน์เช่น วิทยาศาสตร์ประยุกต์ จิตวิทยาประยุกต์ ดังนั้น การประยุกต์ หมายถึง การนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ บางสิ่งที่น่ามานั้น อาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติโดยปรับให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสมนอกจากนี้บางสิ่งนั้นอาจเป็นวัตถุดิบของที่นำมาใช้นอกเหนือบทบาทหน้าที่เดิม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทใหม่

เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ (2540, หน้า 23) การประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิด เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในการแก้ปัญหา เพราะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า นอกจากนี้การประยุกต์เป็นการนำความรู้ในสาขาหนึ่งมาปรับใช้กับอีกสาขาหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจงบางประการเช่นความรู้ในทาง

คณิตศาสตร์จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในแทบจะทุกด้านของชีวิต ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ไปจนถึงเรื่องใหญ่ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ การคำนวณภาษีเงินได้ การตัดเย็บเสื้อผ้า การกีฬา เป็นต้น และการประยุกต์ยังเป็นการนำสิ่งหนึ่งหรือแนวคิดหนึ่งมาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงการประยุกต์จึงแตกต่างจากการลอกเลียน การลอกเลียนเป็นการนำสิ่งที่อยู่ในบริบทหนึ่งมาใช้ในอีกบริบทหนึ่งทั้งหลักการ วิธีการ รูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน ส่งการประยุกต์เป็นการนำเพียง “บางสิ่ง” จากภายนอกมาใช้ประโยชน์ การนำมาใช้จะอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงความแตกต่างกันในบริบท สถานที่ เวลา และองค์ประกอบอื่น ๆ

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เป็นการนำเอาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ โดยการปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ดังนั้นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จึงเป็นการนำหลักสังคหวัตถุธรรมมาปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยนำมาใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม เพราะสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้นแตกต่างกันออกไปตามประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีทั้งงานธุรการ งานป้องกันปราบปราม งานสอบสวน งานสืบสวน และงานจราจร บทบาทหน้าที่ของงานแต่ละประเภทแตกต่างกันจึงทำให้ข้าราชการตำรวจต้องนำหลักสังคหวัตถุธรรมมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาในวิถีทางที่ถูกต้องได้ และช่วยให้เราสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

2.2 หลักคำสอนเกี่ยวกับสังคหวัตถุธรรม

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) (2548, หน้า 20-24) สังคหวัตถุ แปลว่า วิธีสงเคราะห์ หมายถึง วิธีปฏิบัติเพื่อยืดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือ หรือที่รักใคร่นับถืออยู่แล้วให้สนิทแนบยิ่งขึ้น พุดง่าย ๆ สังคหวัตถุ ก็คือ เทคนิควิธีทำให้คนรัก หรือมนต์ผูกใจคนนั่นเองมีทั้งหมดสี่ประการดังนี้

1. ทาน ทาน คือ การให้ ได้แก่ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือกัน ด้วยสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ แนะนำสั่งสอน การให้ทานให้เพื่อขจัดกิเลส ลดความเห็นแก่ตัว อาจให้ทานได้ 3 วิธี คือ อามิสทานคือการให้สิ่งของ, วิทยาทานหรือธรรมทานคือการให้คำแนะนำหรือความรู้และอภัยทานคือการให้อภัยแก่บุคคลอื่น การให้ทานก็เพื่อลดความเห็นแก่ตัว เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นรักตนเองเสมอ หากไม่รู้จักการให้ทานเพื่อลดความตระหนี่ เช่น การบริจาคทานแก่สมณะชีพราหมณ์ ผู้ทรงศีล เพื่อขจัดความโลภหรือความตระหนี่ เป็นการชำระจิตใจให้สะอาด ยก ระดับจิตใจให้สูงขึ้น และการให้เพื่อสงเคราะห์หรือเพื่อยืดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่น การทำทานโดยการให้สังคหวัตถุนี้ ในแง่ปฏิบัติ หมายถึง การเฉลี่ยหรือแบ่งให้จากส่วนที่คนมีอยู่ มิใช่ให้มากมายจนไม่เหลือหรือให้จนผู้รับร่ำรวย จุดประสงค์เน้นที่การแสดงอัธยาศัยไมตรีมากกว่าความมากหรือน้อยของวัตถุที่ให้ เพราะฉะนั้น คนยากจนหรือคนที่มีวัตถุสิ่งของเล็กน้อยก็สามารถแบ่งปัน ให้ทานผู้อื่นได้ตาม

อรรถภาพของตน เช่น การแบ่งปันอาหารให้เพื่อน แบ่งปันเครื่องเขียนให้เพื่อน เป็นต้น คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินสิ่งของที่เรามาหาได้ มิใช่สิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้ การให้ พอให้แล้ว เขาได้สิ่งที่เขาต้องการ เขาก็จะมีความรักเราขึ้นมา การให้ทาน ไม่ได้หมายถึงการให้วัตถุสิ่งของ หรือเรียกว่า อามิสทาน แต่เพียงอย่างเดียว ยังหมายรวมถึง การให้ความรู้เป็นทานด้วย ถ้าเป็นความรู้ทางโลก เรียกว่า วิทยาทาน ถ้าเป็นความรู้ทางธรรมก็เรียก ธรรมทาน นอกจากนี้ยังมีการให้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง นั่นก็คือ การให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคืองกัน มีจิตเมตตา ปราบปรามต่อกันหรือเรียกว่าอภัยทาน คนเราอยู่ด้วยกัน ก็เป็นธรรมดา ที่จะต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง ชัดใจกันบ้าง แต่เมื่อชัดใจกันแล้วก็ควรต้องมีการให้อภัยกัน ให้เรามองแต่ข้อดีของเขาเยอะ ๆ แล้วความไม่พอใจ ก็จะค่อย ๆ ลดลง จนหายไป เราก็จะมีแต่ความสุขใจ สบายใจ มีความรักความเมตตาที่พร้อมจะมอบให้กับทุกคนจะไปที่ไหนใคร ๆ ก็รัก การให้ทานเป็นหลักสำคัญที่ผู้ครองเรือนไม่ควรละเลย เพราะอันคนเราพอใจรักใคร่กัน หรือนับถือในกันนั้น ในเบื้องต้นจำต้องหว่านทานลงก่อน ทานนี้ถ้าเปรียบเทียบ ก็เป็นเหมือนสะพาน หรือเป็นสื่อสายในอันที่จะจูงใจของผู้คนให้นิยมชมเชย อยากร่วมมิตรไมตรี และเป็นวิถีสัมพันธไมตรีให้ยืนนาน ในหมู่มนุษย์อยู่ใกล้เคียงกัน อันเราจะปฏิเสธว่า มิต้องการความช่วยเหลือจากใครนั้น ย่อมไม่ได้ คงมีบางคราวที่เราจำต้องพึ่งคนอื่น เพื่อช่วยเหลือกิจการงาน ก็แต่ว่า ใครเล่าจะช่วยเหลือเรา ในเมื่อเรามีได้ทำบุญทำคุณแก่เขา ทางใดเล่าจะประเสริฐเท่าหว่านทานโดยสละให้ตามสมควรในระหว่างครอบครัว ถ้าผู้เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน ตระหนี่ เหนียวแน่นแก่บริษัทวีรารของตน ก็ยากที่จะทำให้อภัยบริษัทวีรารของตนนิยมรักใคร่ได้ ต่อเมื่อได้บำเพ็ญทาน ให้โดยควรแก่เหตุการณ์นั้น ความนิยมนับถือก็เกิดขึ้น ทานจึงเป็นหลักอันหนึ่งซึ่งผู้ครองเรือนควรคำนึงไว้ ในการปฏิบัติงานนั้นอาจให้ทานได้ 3 วิธี คือ

ก. อามิสทาน หมายถึงการให้สิ่งของแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะการให้เพื่อผูกใจนี้สำคัญมากในยามที่เขาตกต่ำหรือมีความเดือดร้อน ดังภาษิตอังกฤษที่ว่า “เพื่อนแท้คือเพื่อนที่ช่วยในยามตกยาก” การให้รางวัลหรือขึ้นเงินเดือนก็จัดเข้าในอามิสทาน

ข. วิทยาทานหรือธรรมทาน หมายถึงการให้คำแนะนำหรือสอนวิธีทำงานที่ถูกต้อง รวมถึงการจัดหลักสูตรพัฒนาบุคลากรหรือส่งไปศึกษาและดูงาน

ค. อภัยทาน หมายถึงการให้อภัยเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานหรือล่วงเกินซึ่งกันและกัน การให้อภัยไม่ทำให้ผู้ให้ต้องสูญเสียอะไร เป็นการลงทุนราคาถูกแต่ได้ผลตอบแทนราคาสูงนั่นคือได้มิตรภาพกลับคืนมาและมีคนสนองงานเพิ่ม ขึ้นอีกคนหนึ่ง มีภาษิตจีนว่า “มีมิตร 500 คน นับว่ายังน้อยเกินไป มีศัตรู 1 คนนับว่ามากเกินไป” อับราฮัม ลินคอล์นกล่าวว่า “วิธีทำลายศัตรูที่ดีที่สุดคือเปลี่ยนศัตรูให้เป็นมิตร” เราจะทำอย่างนั้นได้ ก็ต่อเมื่อเรารู้จักให้อภัย

2. ปิยวาจา ได้แก่ การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน เพื่อให้เกิดความสมานสามัคคี ปิยวาจาทำได้ง่าย เพราะวาจานั้นมีในตัวเรา เพียงเรามีสติ มีเมตตาในใจก็สามารถพูดออกมาได้ คำพูดมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

(1) คำพูดที่พูดออกไปแล้วคนฟังเกลียด เช่น คำหยาบ คำด่า คำประชด คำกระทบกระเทียบ คำแดกดันคำสบถเป็นต้นคำพูดเหล่านี้เรียกว่า “อัปปิยวาจา”

(2) คำพูดที่พูดออกไปแล้วทำให้คนฟังรัก เช่น คำอ่อนหวาน คำชมเชยจากใจจริง คำพูดที่ชวนให้เกิดความสมัคสมานไมตรี เป็นต้น

คำพูดนี้มีความสำคัญมากจะทำให้คนรักเราหรือเกลียดเราก็ได้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงให้หลักการพูดไว้ดังนี้

- (1) ต้องเป็นคำจริง
- (2) เป็นคำสุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน
- (3) พูดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์
- (4) พูดด้วยจิตเมตตา
- (5) พูดถูกกาลเทศะคือถูกเวลาและสถานที่

นอกจากการพูดจาไพเราะแล้ว จะต้องมิทางเสียงด้วย เช่น มีครับ มีคะ นี่เป็นการเพิ่มเสน่ห์ให้กับคนพูดได้เยอะเลย คำพูดที่ไพเราะมีทางเสียงนั้นก็เหมือนทองหยอดที่มีจะงอย หน้อย ๆ ก็เหมือนถ้อยคำที่ไพเราะ ๆ เมื่อพูดไปแล้ว คำพูดก็หวาน มีทางเสียงเหนียวใจคนให้มาติดอยู่ที่เรา

หากเรามีความจำเป็นที่จะต้องเตือนผู้อื่นก็พอมีวิธีการเตือนดังนี้

- (1) เลือกจังหวะให้เหมาะสม ดูเวลาและอารมณ์ให้ดี
- (2) ชมก่อนแล้วค่อยติ
- (3) ยิ้มก่อนติ
- (4) ต้องเป็นเรื่องจริง
- (5) เป็นเรื่องที่เกิดประโยชน์

ซึ่งจะต้องทำให้ครบทั้ง 5 ข้อ ถ้าไม่ครบก็อาจทำให้โกรธกันได้สำหรับผู้ถูกเตือน ไม่ว่าจะเตือนผิดหรือถูก ก็ให้รับขอบคุณเพราะนั่นแสดงว่า เขารักเราจริง ถ้าไม่รักจริงจะไม่กล้าเตือน ถ้าใครทำได้แบบนี้ จะเป็นคนมีเสน่ห์อย่างยิ่ง อยู่ที่ไหนก็จะจะมีแต่คนรักแล้วจะรักกันยึดอีกด้วย เพราะว่าเป็นคนไม่มีทิฐิมานะ การให้วัตถุสิ่งของในข้อ 1 นั้นเรายังต้องลงทุนไปซื้อหามา แต่ข้อ 2 ปิยวาจານี้ เป็นการให้ที่ไม่ต้องลงทุน ไม่เสียเงินเลยซักบาท แค่เราให้ความสำคัญในการพูด ปรับให้พอดี พอเหมาะพอเจาะ ก็จะเกิดคุณค่า ผู้ครองเรือนแม้ทำหน้าที่บริบูรณ์แล้ว ก็เป็นทุนสามารถให้สงเคราะห์อนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน และเป็นเครื่องสมานไมตรีได้อยู่ แต่ถ้าหากว่า การเจรจาปราศรัย ยังไม่เป็นไปไพเราะแล้วก็ยากจะสมานใจให้รักใคร่ได้นาน เพราะวาจาก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญอันคนเราจะดีหรือเสียเหตุเพราะวาจาก็มี การพูดดีย่อมเป็นศรีแก่ตน การพูดชั่วย่อมเป็นภัยแก่ตน วาจาดีทำนุสรเสริญว่าเป็นอุดมมงคล อันการพูดเราอย่าคิดว่าง่าย แท้จริงใคร ๆ ก็พูดได้ แต่การที่จะพูดให้คนพอใจนั้นยากอยู่ การใช้คน ถ้าเราพูดจาหยาบคายใส่เขาแล้ว ก็ยากที่จะใช้เขาได้ ถึงจะทำให้ดี โดยฝืนใจทำให้ และก็รับรองไม่ได้ว่าจักเป็นภัยแก่เราหรือไม่ การพูดจาไพเราะ ไม่เพียงนำความปรารถนาให้แก่ผู้อื่น ถึงผู้พูด แม้พูดไปแล้วก็ชื่นใจ ยิ่งในครัวเรือนกันแล้ว ย่อมเป็นสำคัญ พ่อบ้านแม่บ้านจะประสานสามัคคี

แห่งลูกหลานให้เป็นไปโดยมั่นคงก็ดี ให้นิยมรักใคร่ก็ดี หรือในส่วนลูกหลานจักปรองดองกันก็ดี จำต้อง พุดจาไฟเพราะต่อกัน โดยผู้อยู่ในตำแหน่งพี ก็เรียกพี อากีเรียกอา และจ๊ะ จำ ค่ะ ขา ตามควร การ พุดจาไฟเพราะเป็นหลักอันหนึ่งที่ผู้ครองเรือน ไม่ควรละเว้น

3. **อรรถจริยา** หมายถึง การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือกันและกันในวงแคบ และบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ในวงกว้าง หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตน 2 ด้าน คือ การทำตนให้เป็น ประโยชน์ และทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ การทำตนให้เป็นประโยชน์ หมายถึง ทำตนให้มีคุณค่าใน สังคมที่ตนอาศัยอยู่ อย่างคำพังเพยที่ว่า “อยู่บ้านท่านอย่างนิงดูตาย บั้นวับันควายให้ลูกท่านเล่น” หรือ “อยู่ก็ให้เขาไว้ใจไปก็ให้เขาคิดถึง” คนที่ไม่นิงดูตายมีอะไรพอจะช่วยเหลือคนอื่นและสังคมได้ก็ เอาใจใส่ชวนชวยช่วยเหลือตามสติกำลัง ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “คนทำหมู่คณะให้ดังงาม” อยู่ ที่ไหนก็สร้างความเจริญที่นั่น คือเราจะต้องฝึกตัวของเราเองให้เป็นคนมีประโยชน์ เพราะถ้าคนไหน เป็นคนที่มีประโยชน์ คน ๆ นั้นจะเป็นที่รักของคนอื่น ใคร ๆ ก็อยากเข้าใกล้ วิธีทำให้เราเป็นคนมี ประโยชน์ ก็ทำได้ การหมั่นปรับปรุง พัฒนาความรู้ ความสามารถของเราให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา และต้องต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมด้วย เพราะเราจะเป็นคนเก่ง อย่างเดียวไม่พอแต่ต้อง เป็นคนดีด้วย เมื่อเราฝึกตัวเองให้เป็นคนมีประโยชน์แล้ว ก็ต้องสร้างประโยชน์ให้ กับคนอื่นด้วยการให้ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจไมตรีต่อกัน เห็นอะไรช่วยได้ก็ช่วย ไม่นิ่งเฉยดูตาย ก็จะเป็นที่รักของ คนทั่วไปแม้แต่ในสังคมที่ถูกยกย่องให้เกียรติยอมเป็นบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่หมู่ชนนั้น ๆ เพราะฉะนั้นเมื่อเราอยู่ที่ใด เราควรทำตัวให้เกิดประโยชน์ บุคคลใดก็ตามเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ บุคคลนั้น จะเป็นบุคคลที่น่ารักน่าเข้าใกล้ วิธีทำตนให้เป็นประโยชน์และทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ อาจทำ ได้หลายวิธี เช่น การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนเจริญด้วยความรู้ ความสามารถ เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์เป็นนักเรียนที่ดีของสถานศึกษา เป็นพลเมือง ที่ดีของประเทศชาติ ตลอดจนเป็นศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนา

4. **สมานัตตตา** การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย หมายถึง การวางตนได้เหมาะสม มีความ หมาย 2 ประการ คือ

(1) วางตนได้เหมาะสมกับฐานะที่ตนมีอยู่ในสังคม เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นบิดา มารดา เป็นครูอาจารย์ เป็นเพื่อนบ้าน เป็นต้น ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่ เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย

(2) ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ให้ความเสมอภาค ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เสมอในสุขและทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของสังคม คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และ ไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

เป็นพี่เป็นน้อง เป็นพ่อแม่ลูก เป็นสามีภรรยา เราก็วางตัวให้เหมาะ พอติดตามนั้น อย่างแรก เลย ก็มีฐานะเป็นลูกศิษย์ที่รักของคุณครู เป็นลูกที่น่ารัก ของคุณพ่อคุณแม่ ถ้าใครมีพี่ เราก็มีฐานะ เป็นน้อง จะเห็นได้ว่า แต่ละคนก็จะมี หลายฐานะในตัวเอง ดังนั้น เราจะต้องศึกษาว่า ในแต่ละฐานะที่

เราเป็นอยู่ มีหน้าที่อะไรบ้าง เมื่อศึกษาแล้วก็ต้อง ปฏิบัติตามหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ถ้าทำได้เช่นนี้ เราก็จะเป็นที่รักของคนรอบข้าง แต่ถ้าใครเป็นโจรอยู่ ก็ไม่ได้หมายความว่า จะต้องวางตัวให้สมกับที่เป็นโจร อันนี้ไม่ถือว่าสมานัตตดา เพราะสมานัตตดา ยังหมายถึงการทำให้สมกับที่เป็นคน ก็คือการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีที่โลกต้องการ นอกจากนี้ เราจะต้องทำตนให้เสมอต้นเสมอปลายด้วยคือ เราเคยวางตัวกับคนอื่นในทางที่ดียังไง เราก็ยังคงปฏิบัติอย่างนั้นไม่เปลี่ยน แม้ว่าเราจะได้ดีได้ดีแล้ว เราก็ไม่ลืมตัว หรือว่าเมื่อเราเห็นคนอื่นเขาได้ดี เราก็แสดงออกให้เขารับรู้ว่ามีคามยินดีกับเขาอย่างจริงใจ ไม่คิดกลั่นแกล้งใส่ร้ายป้ายสีเขา ถ้าใครทำได้อย่างนี้ รับรองว่า ไม่ว่าจะย่างเท้าไปถึงไหนก็จะเป็นที่รักไปถึงนั้น จะเห็นได้ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมะ ที่สำคัญมากเป็นวิธีการครองใจคนชั้นเยี่ยม คุณธรรม 4 อย่างนี้ มีในผู้ใด ย่อมทำให้ผู้นั้นน่ารักใคร่ น่าเคารพนับถือและน่าเคารพบูชา สามารถเป็นผู้นำปกครองคนได้ กล่าวคือ คนเราเมื่อมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเสียสละ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น ทั้งด้วยสิ่งของและให้คำแนะนำสั่งสอน จะพูดจาสิ่งใดก็พูดจาแต่คำสุภาพอ่อนหวาน สมานสามัคคี รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมยึดเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่แสดงอาการขึ้นลงตามกระแสโลก ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนทั่วไป ทำได้อย่างนี้ย่อมจะทำให้คนอื่นนิยมนับถือ เชื่อถือถ้อยคำที่พูดด้วยเหตุผล

สังคหวัตถุ 4 ประการดังกล่าวมาแล้ว อำนวยประโยชน์ที่มองเห็นได้เป็นรูปธรรมดังต่อไปนี้

- (1) ช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความสุข
- (2) เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจสมานไมตรีระหว่างกัน
- (3) เป็นเครื่องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มีความเคารพนับถือกันตามสมควรแก่

ฐานะ

- (4) เป็นเครื่องประสานองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้คงรูปอยู่ และดำเนินไปได้ด้วยดี
- (5) ช่วยส่งเสริมศีลธรรมและป้องกันความประพฤติเสื่อมเสียในสังคม

แนวปฏิบัติที่สำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้อื่น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกันมีดังนี้

1. ให้ความสนใจเพื่อนร่วมงาน คือบุคคลส่วนใหญ่ชอบให้ผู้อื่นสนใจ ดังนั้น จึงควรให้ความสนใจเพื่อนร่วมงานโดยการทักทายปราศรัย ถามในสิ่งดี ๆ ของเพื่อนร่วมงาน เช่น ผลงานที่ได้รับความสำเร็จ ครอบครัวยุ้ยยู่ ลูก ๆ ที่เจริญก้าวหน้า ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้เพื่อนร่วมงานรู้สึกพอใจและเป็นสุข

2. ยิ้มแย้ม คือการยิ้มของบุคคลที่ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง มักแสดงให้เห็นถึงความนิยมชมชื่น ชอบพอ รักใคร่ จึงเห็นได้ว่าการยิ้มเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างสัมพันธภาพโดยไม่จำกัดสถานะ เชื้อชาติ เพศ หรือวัย แต่ขณะเดียวกันก็ควรใช้การยิ้มให้เหมาะสมกับกาลเทศะด้วย ถ้ายิ้มผิดเวลาผิดที่ก็อาจทำลายความสัมพันธ์กันได้ เช่น เพื่อนกำลังมีความทุกข์แต่เรายิ้ม เพื่อนกำลังถูกสั่งพักงาน เราก็ยิ้มกับคำสั่งนั้น เช่นนี้เรียกว่ายิ้มผิดเวลา

3. แสดงการจำใจได้ วิธีการแสดงการจำใจได้ เช่น จำชื่อ จำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ดี ๆ ที่เคยเกี่ยวข้องกันจำความสำเร็จที่เพื่อนได้รับ จำวันเกิด วันสมรสของเพื่อนได้ ฯลฯ ซึ่งเมื่อมีโอกาสก็ทักทายหรือคุยเรื่องเก่าที่เก็บไว้ในความทรงจำ หรืออวยพอบนโอกาสวันสำคัญ ซึ่งจะช่วยสร้างความรู้สึที่ดีต่อกันได้มากขึ้น

4. เป็นคู่สนทนาที่ดี การแสดงตนเป็นคู่สนทนาที่ดีของเพื่อนร่วมงานนั้น อาจโดยทำตัวเป็นผู้ฟังที่ดี ปล่อยให้อีกฝ่ายได้พูดคุยตามความต้องการของเขา ทั้งนี้โดยต้องฟังอย่างตั้งใจฟังเพื่อให้จับใจความได้และตอบสนองตอบคำพูดของคู่สนทนา ไม่ขัดจ้วงหะ ไม่ขัดคอ ซึ่งหน้าจะช่วยให้ผู้พูดมีความสุข แต่ควรระวัง งดการพูดเสริมเมื่อมีการนิทาบุคคลที่สาม เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นต่อไป

5. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คือไม่ผูกขาดอยู่กับความคิดของตนเองข้างเดียว ผู้ที่ผูกขาดความคิดเห็นของตนมักเป็นคนที่ชอบเอาชนะเมื่อแสดงความคิดเห็น ถือเอาความคิดเห็นของตนว่าสำคัญกว่าความคิดเห็นของผู้อื่น มักโต้แย้งความเห็นของผู้อื่น ฯลฯ การแสดงต่อผู้อื่นโดยวิธีนี้มักทำให้ขาดเพื่อน ไม่มีใครอยากคบหาสมาคม หัวหน้างานก็มักไม่ยอมมอบหมายงานให้ทำงานสำคัญ เพราะมีลักษณะ “เข้าที่ไหนวงแตกที่นั่น” จึงควรทำในสิ่งตรงข้าม คือ พยายามรับฟังและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

6. แสดงการยอมรับนับถือผู้อื่นตามสถานภาพ ทั้งนี้เนื่องจากเพื่อนร่วมงานของเรานั้น บางคนมีอาวุโสด้านอายุ อาจสูงส่งด้วยชาติตระกูล อาจมีความรู้สูง อาจมีทักษะประสบการณ์เหนือผู้อื่น หรืออาจมีตำแหน่งงานเหนือใครอยู่บ้าง ผู้มีจิตใจสูง มีวุฒิภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ ควรให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงานตามสถานภาพนั้น ๆ หรืออย่างน้อยก็ยอมรับในศักดิ์ศรีของความเป็นเพื่อนมนุษย์และเพื่อนร่วมงาน

7. แสดงความมีน้ำใจ ซึ่งการมีน้ำใจต่อผู้อื่น อาจแสดงออกได้หลายแนวทาง เช่นการเป็นผู้ให้ ให้ความรัก ให้ความห่วงใย แบ่งปัน ช่วยเหลือ ให้อภัย ให้กำลังใจ คุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยซึ่งควรรักษาไว้ และแสดงต่อเพื่อนร่วมงานด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้สัมพันธภาพเป็นไปด้วยดี

8. แสดงความชื่นชมยินดี เนื่องจากเพื่อนร่วมงานแต่ละคนในหน่วยงาน มักมีวันพิเศษหรือเหตุการณ์สำคัญของชีวิตด้วยกันทั้งนั้น เช่น อาจจะเป็นวันรับรางวัลพิเศษ การได้เหรียญเชิดชูเกียรติ ฯลฯ ความพิเศษดังกล่าวเหล่านี้บุคคลควรหาโอกาสแสดงความชื่นชมยินดีต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความจริงใจ ซึ่งจัดว่าเป็นการแสดงน้ำใจให้ความสนใจ และยอมรับเพื่อนร่วมงานในความสำเร็จนั้น ๆ ด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้อื่นในทางที่ดี สิ่งเหล่านี้จัดเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ดีในที่ทำงาน ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นการสนองตอบที่ดีจากอีกฝ่ายหนึ่ง ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้นในหน่วยงาน หลักปฏิบัติดังกล่าวนี้ เมื่อพิจารณาให้ดีจะเห็นได้ว่าตรงกับหลักสังคหวัตถุในคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรม 4 ประการที่ใช้ปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน

สังคหวัตถุ 4 อย่าง

ไสว มาลาทอง (2542, หน้า 149-156) เป็นเรื่องธรรมดาของสังคมทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็ นสังคมของสัตว์หรือสังคมของมนุษย์ ที่มีการอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข เพราะมีเครื่องประสานสัมพันธ์ หรือเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันกันไว้ มีหลักธรรมเป็นเครื่องประสานไม่ให้แตกแยกออกจากกัน สิ่งนั้นคือ การสงเคราะห์ การเอื้อเพื่อเกื้อหนุนกันและกัน ต่างฝ่ายต่างก็อิงอาศัยซึ่งกันและกัน อันหมายถึงความ เสียสละของมวลสมาชิกของสังคมนั้น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง สม่าเสมอ โดยเฉพาะสังคมมนุษย์ ผู้มีสติปัญญา มีคุณธรรม จึงต้องมีการปฏิบัติต่อกันด้วยความ เสียสละอย่างสูงเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกันให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรัก ความสามัคคี จึงต้องมีคุณธรรมเป็นเครื่องประพடுத்தต่อกัน เรียกว่า วัตถุเครื่องสงเคราะห์กันหรือสังคหวัตถุ แปลว่า ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจบุคคล เป็นเครื่องประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคีมี 4 ประการ คือ

1. ทาน การแบ่งปันวัตถุสิ่งของของตนให้แก่ผู้ที่สมควรให้การสงเคราะห์ หมายความว่า การ แบ่งปันวัตถุสิ่งของที่ตนมีอยู่เป็นสมบัติของตนโดยชอบธรรม ให้แก่ผู้อื่นที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นผู้ เหมาะสมที่จะได้รับการสงเคราะห์ เมื่อเขาได้รับไปแล้วจะได้นำไปทำประโยชน์ได้เป็นการแบ่งปันให้ โดยมีได้หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ให้เพื่อสงเคราะห์กันเท่านั้น การแบ่งปันให้สิ่งของเช่นนี้เรียกว่า ทาน หรือการให้ทาน การให้ทานนั้น ให้เพื่อสงเคราะห์กับหวังแต่ความดีงาม ต้องการแบ่งความสุขสมบูรณ์ ของตนให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น การให้ทานจึงนับว่าเป็นการเสียสละอย่างแท้จริง คือ เสียสละความสุขของ ตนให้แก่คนอื่นด้วย หวังให้เขามีความสุขเช่นตนบ้าง เช่น การให้ทานแก่คนที่ยากจน หรือผู้ประสบภัย ใจภัย หรืออัคคีภัย เป็นต้น สังคมมนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขก็เพราะคนในสังคมมีความ เสียสละคนที่มียากก็สงเคราะห์แก่คนที่ขาดแคลน เป็นการเฉลี่ยความสุขให้แก่กันและกัน ผู้ให้ยอม เป็นที่รักของผู้รับ การให้นั้นเป็นการได้มิใช่การเสีย ยิ่งให้มากเท่าใด ก็ยิ่งได้มากเท่านั้น หากไม่ให้อะไร เลย ก็จะไม่ได้อะไรเลย

การให้ทานมี 2 อย่างคือ

1. การให้วัตถุสิ่งของโดยเฉพาะเจาะจงบุคคลผู้รับ เรียกว่า “ปาฏิบุคคลิกทาน” เช่น ให้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง มิตรสหาย บุตรธิดา เป็นต้น
2. การให้ไม่เจาะจงเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มอบให้เป็นของกลาง หรือการให้วัตถุสิ่งของ แก่หมู่คณะ แก่สังคมส่วนรวมหรือแก่ที่สาธารณะทั่วไป ทางพระเรียกว่า “สังฆทาน” เช่น การสร้างที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์ การสร้างถนน การสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ชุดสระน้ำ อันเป็นประโยชน์แก่ ส่วนรวม เป็นต้น

2. ปิยวาจา เจรจาแต่วาจาหรือถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน หมายถึง การเจรจาด้วยถ้อยคำ ที่อ่อนหวาน ไพเราะจับใจผู้ฟัง มี 2 ประการคือ

1. การพูดที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังให้เคลิบเคลิ้มเห็นคล้อยตามผู้พูด ไม่ว่าจะเป็ นเรื่องปลุกใจให้กล้าหาญ เกิดความมานะพยายาม หรือพูดปลอบใจให้คลายกังวล คลายทุกข์ หรือ บรรยายให้เห็นประโยชน์ที่ควรทำ ให้เห็นโทษที่ควรเว้น ก็รวมอยู่ในประเภทของปิยวาจา เช่นกัน

2. การเจรจาที่อ่อนหวานนุ่มนวล ทั้งน้ำเสียงและท่วงทำนองหรือท่วงกิริยาที่สุภาพเรียบร้อย พูดแต่ถ้อยคำที่อ่อนหวานเหมาะสมแก่ฐานะของบุคคล อย่างนี้ก็เรียกว่าปิยวาจา

คำพูดนี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะคนเราจะรู้เรื่องหรือเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ก็เพราะอาศัยการพูด การพูดนับเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องศึกษาและสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันได้ คนที่พูดดีเรียกว่า “มีทั้งศาสตร์และศิลป์” ย่อมเป็นที่รักนับถือและนิยมยกย่องแก่ประชาชนทั่วไป ตรงข้าม คนที่พูดแต่วาจาหยาบคาย ย่อมเป็นที่รังเกียจของสังคม ดังนั้น หากทุกคนมีความต้องการความเจริญและความดีงามแก่ตน จึงควรรดเว้นที่จะพูดคำส่อเสียด คำเพ้อเจ้อเสียโดยเด็ดขาด ควรจะพูดวาจาที่ไพเราะ มีสารประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตาม การพูดที่ดีเป็นที่เชื่อถือนั้น ต้องประกอบด้วยองค์ 5 คือ

1. คำที่พูดถูกกาลเทศะ
2. คำที่เป็นความจริง
3. คำที่สุภาพ
4. คำที่มีประโยชน์
5. คำที่พูดด้วยเมตตา

3. **อรรถจริยา** ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึงการประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวมมีการเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก อุทิศตนบริการรับใช้ ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือสังคม การทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมนั้น จำเป็นต้องมีความเสียสละ คือ ยอมเสียสละความเห็นแก่ตัว ยอมเสียสละส่วนที่เป็นประโยชน์ของตนบางประการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

4. **สมานัตตตา** ความเป็นผู้วางตัวอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัว คือการวางตัวให้เหมาะสมกับฐานะ ไม่ขึ้น ๆ ลง ๆ ไปตามอำนาจของโลกธรรม คือ ลภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา และทุกข์ วางตัวเหมาะสมกับภาวะและฐานะของตน มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่หวั่นไหวไปตามความเปลี่ยนแปลงภาวะและฐานะตามกระแสโลก คุณธรรม 4 ประการนี้ มีในผู้ใด ย่อมทำให้ผู้นั้นน่ารักใคร่ น่าเคารพนับถือ บุคคลนั้นย่อมสามารถยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นไว้ได้ ช่วยในการปกครองประสบผลสำเร็จความมุ่งหมาย ดังนั้น จึงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยดีตลอดไป

คุณ โทษันธ์ (หน้า 25-29) ได้อธิบายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 โดยอธิบายไว้ว่า ทาน คำว่า “ทา” มาจากคำว่า ทาน แปลว่า การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอ้อ้อมอารี บุคคลจะเป็นที่รักใคร่นับถือของผู้อื่น จะมีมิตรสหายมากมายได้ ผู้นั้นจะต้องมีอธยาศัยโอฬาร มีน้ำใจเอื้อเฟื้อโอ้อ้อมอารีดังพระบาลีว่า “ทท มิตตามิ คนยติ ผู้ให้ย่อมผูกมิตรไว้ได้” (ส.ส.) หรือ “ทพมานิ ปิโย โหติ ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก” (องปญจก) ส่วนผู้ขอย่อมไม่เป็นที่รัก หรือผู้เห็นแก่ตัว ย่อมเป็นที่รังเกียจของผู้อื่น ไม่มีใครอยากเป็นเพื่อนเป็นมิตรสหาย เพราะฉะนั้นการให้ จึงเป็นหลักผูกใจคนให้รักให้มีเสน่ห์ ใคร ๆ ก็อยากคบค้าสมาคมด้วย การให้มียอยู่ 3 แนวใหญ่ ๆ คือ

(1) ให้อภัยด้วยจิตคิดอนุเคราะห์ เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วยอัธยาศัยไมตรี โอบอ้อมอารี เห็นคนอื่นหรือเพื่อนฝูงเดือดร้อนขาดแคลน ก็มีเมตตาจิตให้ปันสิ่งของที่ตนมีอยู่ที่พอจะปันได้ จะเป็นเครื่องอุปโภค ยารักษาโรค หรือแม้แต่ที่พักอาศัย เป็นการสงเคราะห์ อนุเคราะห์เท่าที่จะสงเคราะห์กันได้ และในบางคราวก็เป็นเรื่องของอัธยาศัยไมตรีในทำนองที่แบ่งกันกินแบ่งกันใช้ หมูไปไก่อมา เพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงกัน เพื่อน ๆ กัน ญาติพี่น้องกัน คนที่รู้จักมักคุ้นกัน เพื่อนร่วมงาน ก็สงเคราะห์ อนุเคราะห์กันและกัน แบ่งกันกินแบ่งกันใช้เท่าที่สมควร

(2) ให้อภัยด้วยจิตกตัญญูบูชาคุณความดี เป็นการบูชาคุณผู้มีอุปการคุณ เช่น ให้เสื้อผ้าของใช้แก่พ่อแม่ปู่ย่าตายายในวันตรุษสงกรานต์ ให้ของขวัญแก่ครูอาจารย์ในวันขึ้นปีใหม่หรือวันครู นำของไปอวยพรแต่ผู้หลักผู้ใหญ่ในโอกาสวันเกิดท่าน ทำบุญตักบาตรแด่พระสงฆ์ หรือมอบของขวัญของที่ระลึกแก่บุคคลผู้มี อุปการคุณหรือเพื่อนฝูงในโอกาสอันสำคัญต่าง ๆ ตามสมควรเป็นการตอบแทนน้ำใจคุณความดีตลอดทั้งการบริจาคข้าวของเงินแก่เพื่อนมนุษย์ที่ประสบอุบัติเหตุหรือเพื่อพัฒนาประเทศชาติเป็นการส่วนรวม ตลอดทั้งเพื่อพระศาสนา หรือถ้าเป็นไปได้ ก็น้อมถวายเงินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงนำไปบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามพระราชอัธยาศัย

(3) ให้ความดีเพื่อความดี เป็นการให้สิ่งที่เป็นนามธรรม และสิ่งที่ให้นั้นก็เป็นการดี และเป็นธรรมะ เช่น ในการอยู่ร่วมกันเป็นพวก มีอะไรที่กระทบกระทั่งกันหนักนิดเบาหน่อยที่เป็นการล่วงเกินกันทั้งที่มีเจตนาหรือหาเจตนาไม่ได้ก็ตาม เราก็รู้จักให้อภัยกัน หรือขอโทษกัน อาจกล่าวว่ขอโทษตรง ๆ ว่า “ขอโทษ ขอโทษ ขอโทษ” ส่วนผู้ที่ได้รับการขอโทษแล้วก็อาจกล่าวตอบว่า “ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร ลืมเสียเถิดพอนได้” แต่อย่าทำให้เขาเหลือทนเช่นนี้เรียกกันว่า อภัยทานคือการรู้จักให้อภัยกันและกัน คนดีคนที่น่ารักที่สุดคือคนรู้จักให้อภัยคนอื่นเมื่อเขาขอโทษขอภัย โดยบางครั้งอาจจะถือหลักที่ว่า “โกรธคือโง่ โมโหคือคนบ้า เกลียดขึ้นหน้าอาฆาตพยาบาทเขา เท่าจุดไฟเผาตัวเอง” จะได้ไม่เป็นมะเร็งในอารมณ์ชนิดที่ “บูดในตอนเช้า เน่าในตอนเพล เหม็นในตอนค่ำ” แต่จะ “สะอาดในตอนเช้า ขาวในตอนเพล เยือกเย็นในตอนค่ำ” หรือบางครั้งตั้งคำประพันธ์ที่ว่า “เขาว่าเราเราอย่าโกรธ ลงโทษเขา ในเมื่อเรานี้ไม่เป็นเช่นเขาว่า หากเราเป็นจริงดังวาจา เมื่อเขาว่า อย่าโกรธเขาเราเป็นจริง”

นอกจากนี้ การแนะนำพร้าสอนคนให้เป็นคนดี จะเป็นการแสดงธรรมะของพระสงฆ์ก็ดี เป็นการแนะนำของผู้ใหญ่ ของครูอาจารย์ ของพ่อแม่ก็ดี หรือแม้แต่เพื่อนฝูงที่แนะนำในทางที่ดี ให้หลีกเลี่ยงทางแห่งความเสื่อมแล้วให้ดำเนินชีวิตในทางที่เจริญ ให้รู้บาปบุญคุณโทษ ตลอดทั้งการให้การศึกษาวิชาความรู้ เป็นต้น เช่นนี้เรียกว่าธรรมทาน คือการให้ธรรมะซึ่งเป็นการให้ที่ดีที่สุด ขณะการให้อื่น ๆ ทั้งหมด ดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรับรองได้ว่า “สพพทาน ธรรมทาน ฆินาติ การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง” (ขุ.ธ.) การรู้จักให้เกียรติคนอื่น เคารพนับถือผู้อื่นก็รวมอยู่ในข้อนี้ด้วย

ปิยวาจา คำว่า “ปิ” มาจากคำว่า ปิยวาจา วจีไพเราะ คือการเจรจาสนทนาด้วยถ้อยคำที่อ่อนหวานนิ่มนวล ไพเราะผู้ฟังแล้วสบายหู ทำให้ผู้ฟังเกิดความรัก ศรัทธา อยากคบค้าสมาคมด้วย คำไพเราะอ่อนหวาน เป็นคำพูดที่ใคร ๆ ก็ชอบก็รัก เพราะฉะนั้นผู้พูดวาจาเช่นนี้ก็ต้องกลายเป็นที่

น่ารักน่าชอบใจของคนทั่วไป นับว่าเป็นผู้มนต์เสน่ห์ที่น่ารัก ผูกจิตผูกใจคนได้ตั้งกลอนที่ว่า “สักวามีอื่นมีหมิ่นแสบ ไม่เหมือนแมนพจมานที่หวานหอม...” “อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย...” หรือคำโคลงที่ว่า “ปากเป็นเอกเลขท่านตั้ง เป็นโท เพราะพูดดูตวงมโน แน่นได้ ร้อยรักหันโมโห หาลาก รวยแสบ หรืออาจพูดเพื่อให้ ปากเย็บฟันเย็น” นี่แสดงให้เห็นว่า ถ้าเรารู้จักพูดวจีที่ไพเราะอ่อนหวาน นิ่มนวล สุภาพแล้ว ย่อมเป็นที่ตรึงใจผู้ฟังไว้ชนิดไม่มีวันจะลืมเลือนได้ มักหวานยิ่งชนิดไม่รู้หาย และจะหาความหวานอย่างอื่น ๆ มาเทียบได้ยาก วจีไพเราะอ่อนหวานเป็นที่รักนั้น ผู้พูดจะต้องพูดด้วยความสุภาพอ่อนน้อม ด้วยความรักความปรารถนาดีเพราะด้วยความรักความปรารถนาดีแล้ว การพูดคำพูดที่พูดออกไปก็จะออกมาดีเป็นกุศล กล่าวคือ จะพูดคำสำคัญคำจริงจะไม่ยุ่งให้คนแตกรำวกัน เพราะรักหวังดีก็จะพูดเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์ ที่จะสมานความสามัคคีระหว่างกัน ก็จะกระจายตัวเองเป็นวจีครบทั้ง 4 คือ พูดความจริง พูดแต่คำที่จะสมานสามัคคี พูดคำอ่อนหวานสุภาพและพูดแต่คำที่มีประโยชน์ บางครั้งปิยวาจา ถ้อยคำอาจจะไม่อ่อนหวานไพเราะ หากพูดด้วยความปรารถนาดีหวังดีก็ยังมีอยู่ในข่ายของวจีไพเราะหรือปิยวาจา

อรรถจริยา คำว่า “อะ” มาจากคำว่า อรรถจริยา แปลว่าช่วยเหลือผู้อื่น หรือที่เรียกว่า สงเคราะห์ผู้คนโดยการกระทำหรือประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้คนทางกาย วาจา และทางใจ ผู้มีน้ำใจช่วยเหลือกิจการงานผู้อื่นแก่ส่วนรวม ย่อมเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป สามารถผูกใจคนอื่นได้ “อะ” จึงเป็นมนต์รักคาถาผูกใจคนได้ การทำประโยชน์แก่ผู้อื่นทั้งกาย เช่น การช่วยเหลือขนขวายในกิจการงานบางอย่างในบ้านเมืองเรา เข้าร่วมสร้างถนนหนทาง ขุดน้ำบ่อ ก่อศาลา เข้าร่วมเป็นกรรมการงานสาธารณสุขต่าง ๆ ช่วยงานเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน ช่วยงานญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่สมควรทั่ว ๆ ไป ทางวาจา เช่น พูดในทางที่เสริมสร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียว แนะนำชี้แจงแสดงเหตุผล ชักชวนให้ทำดี ละชั่วทางใจ เช่น มีความปรารถนาดีเอาใจช่วยผู้อื่นในการทำกิจการงานเขาชนิดต้องคิดใจเขาใจเรา เช่น อยู่ใกล้เคียงกัน เพื่อนคนหนึ่งต้องการจะทำลายประโยชน์เขา ถ้าเพื่อนร่วมงานเขาจะทำงาน แต่บังเอิญมีเพื่อนคนอื่นที่จะทำงานได้รับความสะดวก เราก็ควรจะช่วยเพื่อนที่มาคายนั่นออกไปคุยที่อื่น เพื่อให้เพื่อนที่จะทำงานได้รับความสะดวก เช่นนี้ก็เป็นอย่างของอรรถจริยาทางใจ การทำหน้าที่ของตนให้ดีโดยไม่ก้าวก่ายในหน้าที่ของผู้อื่น ก็เป็นอรรถจริยาเช่นกัน แต่ละคนก็มีหน้าที่ของตน บางคนมีมากมายหลายหน้าที่เสียด้วย การที่จะบำเพ็ญหน้าที่นั้น ๆ ให้สมบูรณ์ได้จึงขึ้นอยู่กับภาระที่เราต้องเข้าใจในหน้าที่นั้น ๆ และแบ่งเวลาให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย อย่าให้ก้าวก่ายกันได้ ไม่ใช่ว่าอยู่ที่โรงเรียนเป็นครู พอกลับบ้านยังเป็นครูในห้องเรียนเอาลูกสาวเป็นนักเรียนอย่างนี้หาถูกต้องไม่ เมื่อมีหน้าที่อย่างใดที่ไหน แล้วก็ต้องบำเพ็ญประโยชน์ในหน้าที่นั้น ๆ ให้ครบถ้วนบริบูรณ์ ภาระงานจะไม่ได้ก้าวก่ายกัน เหตุที่สังคมวุ่นวายมักมีอะไรยุ่ง ๆ อยู่เสมอนั้นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่งก็เพราะขาดอรรถจริยานี้เอง คือไม่พยายามทำหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงไป แต่คอยเพ่งเล็งในเรื่องของผู้อื่นหรืออยู่ในเรื่องของผู้อื่นนั่นเอง คนที่จะเป็นที่รักที่ชอบใจสามารถผูกใจคนอื่นได้ นอกจากช่วยเหลือกิจการงานของผู้อื่นแล้ว ตัวเองจะต้องรู้หน้าที่ของตนเองดีและทำให้สมบูรณ์ด้วย

สมานัตตตา อธิบายว่า “สะ” มาจากคำว่า สมานัตตตา แปลว่า มีตนเสมอปลาย คือรู้จักวางตัวเหมาะสมกับฐานะที่ควรจะเป็นและที่ตนเองเป็น เช่นเป็นอาจารย์ เป็นข้าราชการก็ต้องวางตัวให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่สมเกียรติ ศักดิ์ศรี ชื่อเสียง ไม่ใช่ว่างไปเล่นหัวกับนักศึกษาหรือคนงาน ภารโรงหรือเป็นเพื่อนก็ต้องวางตัวให้เหมาะสมกับตัวเองอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ใช่ที่เคยเป็นเพื่อนฝูงกันมาก่อน พอได้ดีหน่อยก็เบ่งใส่ทำเป็นไม่รู้จักรักกัน จะต้องไม่ลืมเพื่อนฝูงแม้ตัวเองจะได้ดี แต่เพื่อนจะประสบความสำเร็จลำบากตกทุกข์ได้ยากก็ตาม จะต้องไม่หลงตัวลืมตนเป็นคางคกขึ้นวอ มะพร้าวต้นดก ยางต้นมี ขี้เข้าได้ดี ที่โบราณท่านว่า คางคกขึ้นวอ คือถ้าทำอะไร ๆ มากเกินไปก็เสียหลักของสมานัตตตา จะต้องวางตนเสมอปลาย จะต้องไม่วางตัวต่ำจนเกินไป หรือถือเนื้อถือตัวจนเกินไป พอให้สมควรกับฐานะของตนเอง พร้อมกันนั้นก็ควรรู้จักวางตัวปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นในทางที่ชอบให้ได้ ไม่ให้พูดว่า “ตัวเองเข้ากับคนอื่นได้หมด แต่คนอื่น ๆ ต่างหากที่เข้ากับตนเองไม่ได้” ทุกคนมีทั้งส่วนดี ส่วนเสียทั้งนั้น ไม่มีใครที่สมบูรณ์ 100 % ให้พยายามมองหาส่วนดีของเขาและหาประโยชน์จากส่วนดีนั้น และเข้ากับในทางที่ดีนั้นให้ได้โดยไม่ต้องสนใจส่วนชั่วของเขา ดังที่ท่านพุทธทาสได้กล่าวเอาไว้ “เรามีส่วนเลวบ้างช่วงหัวเขา จงเลือกเอาส่วนที่ดีเรามีอยู่ เป็นประโยชน์แก่โลกบ้างยังน่าดู ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลย จะหาคนที่ดีโดยส่วนเดียว อย่างมัวเที่ยวหาเถิด สหายเอ๋ย เหมือนเที่ยวหาหนวดเต่าตัวเปล่าเอ๋ย ฝึกให้เคยมองส่วนดีมีคุณจริง” แต่ละคนมีชั่วดังกล่าว จะต้องแยกแยะให้ออกกว่าในคนคนนั้น เพื่อนร่วมงานของเราเรามีดีอะไรบ้างที่เราจะได้ประโยชน์จากเขาที่ถือเป็นตัวอย่างแนวทางในการทำงานให้ตัวเราเอง เช่น ความตรงต่อเวลา การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความขยัน แม้ว่าเขาอาจจะมีความประพฤติส่วนตัวไม่ค่อยดีเท่าไรก็ตาม ถ้าเรารู้จักใช้วิจารณญาณเลือกสรรแล้ว จะเป็นประโยชน์กับตัวเรา เราก็เข้ากับเขาได้ และเขาก็เข้ากับเราได้ ความรักความเข้าใจกันก็เกิดขึ้น จะสามารถผูกใจคนอื่นได้

สรุป สังคหวัตถุธรรม เป็นวิธีสงเคราะห์ ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นให้รักใคร่นับถือ ถ้าได้นำมาปฏิบัติแล้วก็จะประสบแต่ความรัก ความสามัคคีกัน ช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความสุข สมานไมตรีระหว่างกัน เกิดความเคารพนับถือกันตามสมควรแก่ฐานะ และยังช่วยป้องกันการประพฤติเสื่อมเสียในสังคม โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องปฏิบัติด้วยความเสียสละอย่างสูงเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกันให้อยู่รวมกันอย่างสงบสุข มีความรัก ความสามัคคี ซึ่งสังคหวัตถุธรรมเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันกันไว้ เป็นเครื่องประสานไม่ให้แตกแยกออกจากกัน เป็นหลักธรรม 4 ประการที่ใช้ปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติหน้าที่

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับจริยธรรมที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

สังคมไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักจริยธรรมเป็นแนวคิดแนวปฏิบัติสืบต่อกันมาทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพยกย่องคุณงาม

ความดีมากกว่าวัตถุนิยม โดยยึดถือศีล 5 เป็นหลักในการดำรงชีวิต จริยธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติที่ประกอบด้วยคุณงามความดี ซึ่งมีพื้นฐานมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อทางศาสนา ศีลธรรม มีแนวคิดที่มุ่งให้บุคคลประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อนเสียหาย แต่กลับสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมโดยรวม เมื่อได้ปฏิบัติตามจะได้รับการยอมรับ ยกย่องสรรเสริญ ถูกมองว่าเป็นคนดีของสังคม แต่หากมีการฝ่าฝืน ละเมิด ละเลยไม่ปฏิบัติตามจะได้รับการนิทา ถูกว่ากล่าวตักเตือน ถูกตำหนิติเตียน ถูกประณาม หรือถูกลงโทษจากสังคมหรือถูกลงโทษให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย จริยธรรมมีอยู่ในทุกสังคม ทุกศาสนา ทุกเชื้อชาติ เพราะจริยธรรมเป็นกฎเกณฑ์ของการประพฤติ ปฏิบัติที่ดีว่าดีงาม สมควรประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นคนมีจริยธรรมเป็นอย่างยิ่ง

จริยธรรมจึงเป็นหลักแห่งความประพฤติในทางที่ดีงามเป็นมาตรฐานแห่งการประพฤติปฏิบัติ หรือเป็นหลักที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ควร ถือเป็นระบบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดีงามของสังคม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนตามบทบาทต่าง ๆ

ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของ “จริยธรรม” ไว้ว่า “จริยธรรม มาจากคำว่า จริย กับ ธรรมะ จริยะ หมายถึง “ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ” ธรรมะ หมายถึง “คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติ สิ่งของ จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม” ปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งทั้งหลาย

ศาสตราจารย์ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2522, หน้า 18) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า หมายถึง “ประมวลความประพฤติและแนวความคิดในสิ่งที่ดีงามและเหมาะสม”

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2529, หน้า 591-593) อธิบายความหมายของจริยธรรมไว้ว่าจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนา หมายถึง หลักความประพฤติ หลักการดำเนินชีวิต หรือหลักการครองชีวิต คือ มรรคหรือมัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งเป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ชีวิตที่ถูกต้องสมบูรณ์ของมนุษย์ ที่จะนำไปสู่จุดหมายคือความดับทุกข์ หรือความสิ้นสุดปัญหา อยู่อย่างเป็นอิสระไร้ทุกข์ จริยธรรมเป็นหลักครอบคลุมความประพฤติทางด้านศีลธรรม หรือการทำจิตใจให้มีความสุข วิธีสร้างสุขภาพจิต การฝึกจิต บำเพ็ญสมาธิภาวนา การเจริญวิปัสสนา ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การอยู่ร่วมกันด้วยดีในสังคม การไปเป็นอุบาสกจำศีลที่วัดตลอดจนการเป็นภิกษุไปบำเพ็ญธรรมในป่า ซึ่งพูดรวม ๆ ว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือฝึกปรือคุณธรรม ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ หรือมองในแง่ไตรสิกขา คือการศึกษา 3 ประการ อันได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา จริยธรรมตามความหมายนี้ มิใช่ข้อปฏิบัติที่จะวางกำหนดวันขึ้นได้ตามความพอใจของผู้มีอำนาจใด ๆ และมีใช้หลักการที่สักว่าจะยึดถือปฏิบัติตาม ๆ กันไป จริยธรรมที่แท้จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่อิงอาศัยความรู้แจ้งสัจธรรม และจริยธรรมที่แท้ขึ้นแม้จะเกิดขึ้นแล้วก็จะประพฤติให้สำเร็จผลไม่ได้ ถ้าไม่สัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจสัจธรรม

พุทธทาสภิกขุ (2514, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่า “คุณธรรมและจริยธรรมหรือศีลธรรม ได้แก่ ระเบียบปฏิบัติซึ่งมุ่งให้เกิดความผาสุก ความสงบสุข เนื่องด้วยสังคมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมหรือศีลธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น บัญญัติขึ้น แต่งขึ้น ตามเหตุผลของมนุษย์เอง หรือตามความต้องการของมนุษย์เอง”

พระราชวรมณี (2544, หน้า 12) อธิบายความหมายของ “จริยธรรม หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านปัญญาอย่างถูกต้อง”

สาโรจน์ บัวศรี (2526, หน้า 18) ให้คำอธิบายคำว่า จริยธรรม ไว้ดังนี้ “จริยธรรม” หมายถึง ศีลธรรมและคุณธรรม “ศีลธรรมหมายถึง การละเว้นการฆ่า หรือการเบียดเบียน คุณธรรม หมายถึง การเมตตากรุณา จริยธรรมย่อมจะรวมเอาค่านิยมที่จำเป็นอื่น ๆ เข้าไว้ด้วย อาจได้แก่ ธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัยและมารยาท เป็นต้น ถ้าจะพูดสั้น ๆ ก็คือ ค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่งสังคมและบุคคลจำเป็นต้องยึดมั่นถือมั่น และจริยธรรมนี้ย่อมจะนำสันติสุขมาให้แก่บุคคลและสังคมได้ตามสมควรแก่กรณี”

สรุป จากความหมายของจริยธรรมที่กล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่า จริยธรรม หมายถึงธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือหลักธรรมคำสอนอันเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของมวลมนุษยชาติ เพื่อให้การดำเนินชีวิตมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเกิดสันติสุขขึ้นในสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนไปมนุษย์จะต้องมีหลักในการดำเนินชีวิตรวมทั้งข้อประพฤติปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและดำเนินชีวิตไปในทางที่ดีงาม เรียบง่าย และสงบ จริยธรรมจะตอบคำถามที่ว่าอะไรคือคุณค่าที่ควรแสวงหามีประโยชน์และคุ้มค่า บุคคลใดที่ไม่กำหนดคุณค่าแห่งชีวิตของตนไว้ หรือไม่มีการวางแผนชีวิตของตนไว้ บุคคลนั้นจะไม่ประสพกับความพึงพอใจในชีวิตและจะมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์ไม่ได้เลย

ความสำคัญของจริยธรรม

จริยธรรมเป็นหลักแห่งความประพฤติที่ถูกต้องดีงามของมนุษย์ในสังคม สามารถควบคุมมนุษย์ให้ประพฤติปฏิบัติต่อกันในทางสันติสุข นุ่มนวล สร้างสรรค์ ในทางตรงกันข้าม ถ้ามนุษย์ไม่มีจริยธรรมย่อมมีการปะทะกันหรือมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะโหดร้าย รุนแรง ทารุณ มีการฆ่าฟันกัน เบียดเบียนกัน อาฆาต พุจริต ฉ้อโกง เอาไรต์เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า จริยธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างความสามัคคี มิตรภาพ ภราดรภาพ สร้างสันติสุข จริยธรรมจึงถือเป็นเครื่องมือคุ้มครองโลกให้เกิดสันติสุข เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกันและกัน เป็นการผูกสัมพันธ์กันของคนในสังคมด้วยศีลธรรมที่ดีงาม แต่จริยธรรมมิได้หมายถึง การถือศีล กินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมเป็นการประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การทุจริตคด

โกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ ในสังคม อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรมมีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม

การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจคนก่อนหรืออย่างน้อยก็ให้พัฒนาพร้อม ๆ กัน ไปด้วยกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้น จะสูญเปล่าและเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก ทำให้บุคคลในสังคมลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุขมากขึ้น ซึ่งจริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรกเพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของคนทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราจึงควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสงบสุขทางใจมาสู่มวลชนได้ด้วยเพื่อสันติสุขและเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังอาวุธนั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญมั่นคงอยู่ยาวนานไม่ได้ สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรองรับ จริยธรรมเป็นแบบแผนที่เป็นเครื่องกำกับให้มนุษย์ทำความดี ละเว้นจากการกระทำความชั่วทั้งมวล ในสังคมใดที่ผู้คนส่วนใหญ่มีจริยธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต สังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุข แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามที่ผู้คนในสังคมขาดจริยธรรม มองเห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัว กระทำความผิดทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่ง เงินทอง วัตถุ เกิดการเบียดเบียน เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นในสังคม ผู้คนในสังคมจะพบแต่ความลำบากเดือดร้อน มีชีวิตอยู่อย่างแร้นแค้น

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าจริยธรรมจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพ ทุกสังคม สังคม จะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม เป็นสิ่งหนุนนำสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน เป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งทางกายและใจ ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง มีการพัฒนาที่ก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านอย่างเป็นระบบ

วคิน อินทสระ (2518, หน้า 295) ได้สรุปถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรม ดังนี้

1. จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนในสังคมให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรกเพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง การปกครอง การพัฒนาที่ขาดจริยธรรมเป็นหลักย่อมเกิดผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้แต่ขาดคุณธรรมย่อมก่อความเสื่อมเสียได้มากกว่าผู้ด้อยความรู้ โดยท่านกล่าวว่า “ผู้มีความรู้แต่ไม่รู้วิธีที่จะประพฤติตนย่อมก่อให้เกิดความเสื่อมเสียได้มากกว่าผู้มีความรู้่น้อย ถ้าเปรียบความรู้เหมือนกัน จริยธรรมย่อมเป็นเหมือนน้ำ ดินที่ไม่มีน้ำยึดเหนี่ยวเกาะกุมย่อมเป็นฝุ่นในละอองให้ความรำคาญ หรือเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นอยู่เนื่อง ๆ “

2. การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อม ๆ กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้น จะสูญเปล่าและเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุขมากขึ้น เศรษฐกิจ

ต้องเสื่อมโทรม ประชาชนทุกข์ยาก เพราะคนในสังคมละเลยจริยธรรม กอบโกยเอาทรัพย์สินไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ขาดความเมตตาปราณี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิตซึ่งกันและกัน

3. จริยธรรม มิได้หมายถึงการถือศีล กินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งที่ควรเว้นทำสิ่งที่ควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ดังนั้น จะเห็นว่าจริยธรรมจึงจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม

4. การทุจริตคดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้ถ้าจะพอเลี้ยงชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกันละทิ้งความละโมภโภมาก แล้วมาใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นแนวทางดำเนินชีวิต ไม่ใช่ยึดลาภยศ ความมีหน้ามีตาในสังคมเป็นจุดหมาย ถ้าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นก็ให้ถือเป็นเพียงผลพลอยได้และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประพฤติธรรม เช่น อาศัยลาภผลเป็นเครื่องมือในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาศัยยศและความมีหน้า มีเกียรติในสังคม เป็นเครื่องมือในการชักจูงคนผู้เคารพนับถือเข้าหาธรรม

5. จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกตขี้คนจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้ากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางตัวโอหังอวดดี หรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิมานะลงให้มาก ๆ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถมากกว่าใครผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของผู้คนทั้งหลายได้อย่างสนิทใจเราจึงควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสงบสุขทางใจมาสู่มวลชนได้ด้วย เพื่อสันติสุขจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังอาวุธนั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญมั่นคงอยู่ได้ไม่นาน สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรองรับหรือเป็นแกนกลาง เหมือนถนนที่มั่นคงหรือตึกที่แข็งแรงเขาใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก แม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอกแต่มีความสำคัญอยู่ภายในนายช่างย่อมรู้ดี ทำนองเดียวกับบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมความสำคัญในสังคมเพียงใด

ฐิตินันท์ ธรรมโชติ (2542, หน้า 19) ได้สรุปประโยชน์และความสำคัญของจริยธรรมไว้ดังนี้

1. จริยธรรมช่วยให้รู้จักการตัดสินความดีและความชั่วได้ถูกต้องและรู้จักลำดับความสำคัญของหน้าที่ว่าควรทำสิ่งใดก่อนหรือหลัง
2. จริยธรรมช่วยควบคุมและส่งเสริมบุคคลให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม โปร่งดองสามัคคี เอื้อเฟื้อ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. จริยธรรมช่วยส่งเสริมให้มีความเสียสละเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
4. จริยธรรมช่วยลดการเอารัดเอาเปรียบ การคดโกงและความเห็นแก่ตัว

5. จริยธรรมช่วยให้รู้จักแนวทางการดำเนินชีวิตในทางที่ดีงามและถูกต้อง

6. จริยธรรมช่วยให้เกิดควมมีระเบียบวินัยที่ดีงามในสังคม

ลักษณะของคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกได้ 4 ประเภท ได้แก่

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524, หน้า 2-4)

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดี ควรกระทำและการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนาส่วนใหญ่ก็ควรเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด และโดยเฉพาะในช่วยอายุ 2 ถึง 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมนี้เป็นพิเศษ

2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น มีความเหมาะสมกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทศนคตินั้นรวมเอาความรู้ความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้น ทศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่จะใช้ทำนายได้แม่นยำกว่าความรู้เชิงจริยธรรม

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น ๆ เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำคล้ายคลึงกันได้เสมอและบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกัน อาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและท้ายสุดระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น ตัวอย่างพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น พฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง หรือคะแนน การขโมยและการกล่าวเท็จ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำในทางดี และทางเลวของบุคคลส่งผลโดยตรงต่อความผาสุก และความทุกข์ของสังคม พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้น บ่งบอกถึงรากฐานทางวัฒนธรรมของสังคมที่ถูกหล่อหลอมมาจากสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันนันทนาการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมขึ้นมา ซึ่งจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นผู้หล่อหลอมขึ้นมา ซึ่งจะส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ

ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อควรนำไปปฏิบัติซึ่งเป็นการประพฤติปฏิบัติตามหลักของเบญจธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ควรแสดงออกทางกาย 3 วาจา 4 และจิตใจ 3 ดังนี้

- 1) ประเภทจริยธรรมที่ควรนำไปประพฤติชอบทางกาย 3 ประการ ดังนี้
 1. มีความเมตตากรุณาต่อตนเองและผู้อื่น
 2. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้ยากจนกว่าตน
 3. มีความยินดีในสามี ภรรยาของตน โดยการประพฤติชอบพรหมจรรย์
- 2) ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อควรนำไปปฏิบัติทางวาจา 4 ประการ ดังนี้
 1. เป็นบุคคลที่ชอบพูดแต่ความจริง มีสัจจะในวาจา
 2. พูดจาสุภาพเรียบร้อย อ่อนหวาน มีอัธยาศัยในการพูดที่มีมโนธรรม
 3. พูดจาไพเราะ มีปิยวาจา พูดให้ถูกกาล สถานที่
 4. พูดแต่สิ่งที่มีเหตุมีผลที่น่าเชื่อถือได้หรือสัมมาวาจา คือ การเจรจาที่ดี
- 3) ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อควรนำไปปฏิบัติทางจิตใจ 3 ประการ ดังนี้
 1. การมีจิตใจที่รู้จักการเพียงพอ ไม่โลภอยากได้ของคนอื่นโดยไม่ชอบธรรม
 2. การปล่อยวางอารมณ์ที่มีความอาฆาตพยาบาท รู้จักให้อภัยแก่ผู้อื่นและตนเอง
 3. การมีความคิดที่เห็นเป็นจริงเห็นถูกก็ว่าถูก เห็นเป็นผิดก็ว่าผิดตามจริง

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

Lawrence Kohlberg ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของพือาเจต์ แต่โคลเบอร์กได้ปรับปรุงวิธีวิจัย การวิเคราะห์ผลรวมและได้วิจัยอย่างกว้างขวางในประเทศอื่นที่มีวัฒนธรรมต่าง ไป วิธีการวิจัย จะสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาทางจริยธรรมที่ผู้ตอบยากที่จะตัดสินใจได้ว่า “ถูก” “ผิด” “ควรทำ” “ไม่ควรทำ” อย่างเด็ดขาด เพราะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง การตอบจะขึ้นกับวัยของผู้ตอบเกี่ยวกับความเห็นใจในบทบาทของผู้แสดงพฤติกรรมในเรื่อง ค่านิยม ความสำนึกในหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ความยุติธรรมหรือหลักการที่ตนยึดถือโคลเบอร์ก ให้คำจำกัดความของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกผิด และเกิดขึ้นจากขบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญา โคลเบอร์กเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนั้น โคลเบอร์ก ยังพบว่าส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา โคลเบอร์ก ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนอเมริกัน อายุ 10 -16 ปี และได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (Levels) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ชั้น (Stages) ดังนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีทั้งหมด 6 ชั้น คำอธิบายของระดับและชั้นต่าง ๆ ของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre - Conventional Level) ระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือ

ตน เช่น บิดามารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษ พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รับโทษโดยบุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี โคลเบอร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็ 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษ ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวด ยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตน โคลเบอร์ก อธิบายว่า ในขั้นนี้เด็กจะใช้ผลตามของพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้ว่าพฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า ถ้าเด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ผิด” และจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก พฤติกรรมใดที่มีผลตามด้วยรางวัลหรือคำชม เด็กก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ถูก” และจะทำซ้ำอีกเพื่อหวังรางวัล

ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ใช้หลักการแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน บุคคลจะเลือกทำตามความพอใจตนของตนเอง โดยให้ความสำคัญของการได้รับรางวัลตอบแทน ทั้งรางวัลที่เป็นวัตถุหรือการตอบแทนทางกาย วาจา และใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการผลประโยชน์สิ่งตอบแทนรางวัล และสิ่งแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งตอบแทน โคลเบอร์ก อธิบายว่า ในขั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามกฎข้อบังคับ เพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเอง หรือทำดีเพราะอยากได้ของตอบแทน หรือรางวัล ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนมีหน้าที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรม โดยบุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตาม จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10 -16 ปี โคลเบอร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal Concordance of “Good boy, nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน เพื่อเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของเพื่อน ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธภาพที่ดี พบในวัยรุ่นอายุ 10 -15 ปี ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ การช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้เขาพอใจ และยก

ย่องชมเชย ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนโคลเบิร์ก อธิบายว่า พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดาหรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ หรือไม่ประพฤติดีเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจ

ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law-and-order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคม โดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด เรียนรู้การเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ของสังคมเพื่อดำรงไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคม พบในอายุ 13 -16 ปี ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคม โดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้ หรือคาดหมายไว้ โคลเบิร์ก อธิบายว่า เหตุผลทางจริยธรรมในขั้นนี้ ถือว่าสังคมจะอยู่ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้องคือ คนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมาย ทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post-Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก กฎเกณฑ์ – กฎหมาย ควรจะตั้งบนหลักความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ทำให้บุคคลตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ จะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation) บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พบได้ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคมโคลเบิร์กอธิบายว่า ขั้นนี้เน้นถึงความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคลก่อนที่จะใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ได้ใช้ความคิดและ

เหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูก ในขั้นนี้การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล แม้ว่าจะเห็นความสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบุคคล แต่เปิดให้มีการแก้ไข โดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation) เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากลโดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยืดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละอายและเกรงกลัวต่อบาปพบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาโคลเบอร์ก อธิบายว่า ขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่ขึ้นมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

สรุป จริยธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติที่ประกอบด้วยคุณงามความดี ความเชื่อทาง ศาสนา ศิลธรรม มีแนวคิดที่มุ่งให้บุคคลประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม เมื่อได้ปฏิบัติตามจะได้รับการยอมรับยกย่องสรรเสริญจริยธรรมเป็นเครื่องมือทำให้เกิดสันติสุข เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจควรยึดถือจริยธรรมเป็นการประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสังฆวัตตธรรมก็ถือเป็นหลักธรรมที่ช่วยสร้างความสามัคคี มิตรภาพ และสันติสุข เพราะบุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญมั่นคง ก็ต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรองรับ ข้าราชการตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมาย รักษาความสงบเรียบร้อย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคุณธรรม จริยธรรม ประจำตนอย่างสูง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

แผนพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ(พ.ศ.2550-2554) สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท สำหรับข้าราชการตำรวจไว้ตอนหนึ่งว่า “การจับผู้ร้ายนั้น ไม่ถือความชอบธรรม เป็นแต่นับว่าผู้นั้นได้กระทำการครบถ้วนแก่หน้าที่เท่านั้น แต่ถือเป็นการขบถต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้ายให้ชีวิตและทรัพย์สินของข้าแผ่นดินในท้องถิ่นนั้น อยู่เย็นเป็นสุขพอสมควร”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทสำหรับข้าราชการตำรวจไว้ตอนหนึ่งว่า “ผู้ที่จะเป็นตำรวจ จำเป็นต้องฝึกอบรมตนเองให้แข็งแกร่งเสมอ ทั้งด้านความรู้ กำลัง และจิตใจ พร้อมกับมีอุดมคติ มีความมั่นคงในความคิดอย่างสูง จึงสามารถปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพเต็มที่”

นอกจากนั้น นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2546 – 2550) มีความเห็น

พร้อมกันอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารและพัฒนาประเทศ ทั้งยังให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งเสริมสร้างสังคม ให้เข้มแข็งยั่งยืนเพื่อให้ประเทศไทย เป็นสังคมคุณภาพสังคมคุณธรรม และสังคมที่สมดุล โดยเฉพาะด้านการบริหารราชการการประการหนึ่งนั้น มุ่งที่จะพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศ สามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำให้สังคมมีคุณธรรมและสังคมที่สมดุลซึ่งได้กล่าวไว้ใน ประจักษ์จรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2551 (แบบทำยกฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2551) ดังนี้

ราชกิจจานุเบกษา กฎ.ก.ตร ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจพ.ศ. 2551 (2553, หน้า 1-2) เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมี ประสิทธิภาพและประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่น จึงจำเป็นต้องกำหนดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจเป็นกรอบการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่ดีและเป็นมาตรฐาน

ข้อ 1 ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจประกอบด้วย

1) คุณธรรม ค่านิยมหลัก และอุดมคติของตำรวจ เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้ข้าราชการตำรวจอยู่ในกรอบของศีลธรรมและคุณธรรม ขณะเดียวกันก็เป็นแนวทางชี้แนะให้ข้าราชการตำรวจบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

2) จริยธรรมของตำรวจ คือ คุณงามความดีที่เป็นข้อประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจเพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ

3) จรรยาบรรณของตำรวจ คือ ประมวลความประพฤติในการปฏิบัติหน้าที่ของวิชาชีพตำรวจ ที่ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการตำรวจและวิชาชีพตำรวจ

ข้อ 2 ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจนี้

“การไม่เลือกปฏิบัติ” หมายความว่า การไม่ให้ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจส่วนตัวต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อันเนื่องมาจากชาติกำเนิด เพศ ศาสนาหรือความเชื่อ เชื้อชาติ สัญชาติ อายุ การศึกษา ความเห็นทางการเมืองหรือความเห็นอื่น ความนิยมทางเพศส่วนบุคคล ความพิการ สภาพร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพ หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

“ประโยชน์” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน บริการ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด หรือคำมั่นสัญญาที่จะให้หรือจะได้รับสิ่งดังกล่าวในอนาคตด้วย

“การทารุณหรือทารุณกรรม” หมายความว่า การปฏิบัติหรือกระทำใด ๆ ต่อร่างกายหรือจิตใจของบุคคลในลักษณะที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือก่อให้เกิดความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส หรือถูกกักต้อนหรือกักขังอย่างไม่เป็นมนุษย์

ข้อ 3 ข้าราชการตำรวจต้องเคารพและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจอย่างเคร่งครัด เมื่อตนได้ละเมิด ผ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ จะต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือทันที

นอกจากนั้นประมวลจริยธรรมตำรวจและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2551 ในบทแนบท้ายยังได้บรรจุเรื่องคุณธรรมของตำรวจซึ่งตรงกับหลักฆราวาสธรรมตามพระบรมราโชวาทสี่ประการเพื่อเป็นเครื่องเหนี่ยวนำในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(ก) การรักษาสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นคุณธรรม

(ข) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีเท่านั้น

(ค) การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่ไม่ประพฤติก่อความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด

(ง) การรู้จักละความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ส่วนค่านิยมที่ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ดังนี้

(1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

(2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

(3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

(4) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

(5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

(6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์การ

นอกจากนี้ข้าราชการตำรวจต้องยึดถืออุดมคติของตำรวจ 9 ประการ เป็นแนวทางชี้ทางการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ดังนี้

(1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่

(2) กรุณาปราณีต่อประชาชน

(3) อดทนต่อความเจ็บใจ

(4) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก

- (5) ไม่มักมากในลาภผล
- (6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
- (7) ดำรงตนในยุติธรรม
- (8) กระทำการด้วยปัญญา
- (9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

เชมกะ, หน้าที่ของคน (2550, หน้า 271-274) ในหนังสือเรื่องหน้าที่ของคนได้กล่าวถึงหน้าที่ของตำรวจไว้ว่า ตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของข้าราชการ เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนมีหน้าที่ระงับทุกข์บำรุงสุขของประชาชน รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และจับกุมบุคคลกระทำความผิดกฎหมายของรัฐเพื่อให้หน้าที่นั้น ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยดังตามความมุ่งหมายของทางราชการ และความปรารถนาของประชาชนผู้เสียภาษีจึงควรตั้งอยู่ในหลักการประพฤติปฏิบัติประกอบด้วยหน้าที่ 14 ประการ คือ

(1) ต้องพยายามทำตัวให้เป็นมิตรของประชาชน ไม่ใช่ทำตัวเป็นศัตรูของประชาชน ต้องทำให้ประชาชนมีความกลัวเกรงรักใคร่เคารพนับถือโดยไม่ถือว่าตัวมีอำนาจเป็นตำรวจ ไม่ทำอาการปฏิบัติทั้งทางกายและทางวาจาเป็นการข่มขู่หรือขู่ประชาชน แต่ใช้กิริยาที่สุภาพอ่อนน้อมเป็นปกติ เรียกว่า “ปากหวานแต่ใจต้องเข้มแข็ง” และไม่ควรจะพกพาอาวุธให้ผู้อื่นเห็นโดยไม่จำเป็น

(2) ต้องมีใจเมตตาสงสารต่อผู้ถูกจับกุม แม้เขาอาจจะพุดจาหยาบคายบ้าง ก็ไม่ถือโกรธและอาฆาตพยาบาทต่อไป โดยถือว่าการจับกุมผู้ต้องหาเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของตำรวจเท่านั้น และยังจับเอาไปให้ศาลพิจารณาอีกกว่าจะเป็นความผิดจริงหรือไม่ ควรจะปล่อยหรือลงโทษสถานใด ไม่ใช่จับแล้วก็ลงโทษเสียเองโดยพลการ

(3) ถ้าพบว่าผู้ใดกระทำความผิดแต่ไม่ร้ายแรง ก็รีบตักเตือนด้วยวาจาสุภาพ ชี้แจงให้ทราบถึงความผิดนั้นด้วยความหวังดี หากยังขึ้นตื้อไม่เชื่อจึงทำการจับกุม

(4) พยายามหาโอกาสและแนะนำตักเตือนชี้แจง และอธิบายให้ประชาชนเข้าใจในสิ่งที่ผิดและถูก ไม่มุ่งแต่จะจับผู้กระทำความผิดอย่างเดียว ซึ่งเป็นเรื่องปลายเหตุต้องค้นหาวิธีตัดต้นตอ โดยอบรมให้เข้าใจความผิดและโทษของความผิดนั้น ๆ

(5) ต้องพยายามศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจซึ่งถึงชีวิตจิตใจของประชาชนในท้องถิ่นที่ตนปกครอง เพื่อหาวิธีปราบปรามและปรับปรุงจิตใจต่อไป

(6) รู้จักทำตัวให้เข้าได้กับประชาชนทุกเพศทุกวัย ประพฤติกาย วาจาให้ถูกกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยไม่ผิดกฎหมาย

(7) เมื่อต่อสู้กับโจรผู้ร้ายต้องมีน้ำใจกล้าหาญ เสี่ยงอันตรายเสียสละร่างกายและชีวิตด้วยความเต็มใจ จะใช้ไหวพริบที่จะจับเป็นให้ได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หมัดความสามารถจริง ๆ จึงค่อยจับตาย

(8) ต้องมีความอดทนมานะบากบั่น ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและหนาวร้อน ตลอดจนภัยอันตรายใด ๆ

(9) ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อราชการและราชการ ไม่ฉ้อราชบังหลวง

(10) ต้องประพฤติเป็นคนมีศีลธรรม ไม่ลุ่มอำนาจแก่อคติ 4 คือ ไม่ลำเอียงเพราะรักใคร่ชอบพอกัน 1 ไม่ลำเอียงเพราะโกรธแค้นกัน 1 ไม่ลำเอียงเพราะกลัวอำนาจของผู้ทุจริต 1 ไม่ลำเอียงเพราะหลงเข้าใจผิดของตน 1

(11) ต้องไม่เป็นนักเลงการพนัน นักเลงเจ้าชู้ ส่วนสุรานั้นหากจะดื่มบ้างก็เพราะต้องการรู้ความลับของพวกทุจริต แต่จะต้องเสพย์สุรา โดยรู้จักประมาณไม่ให้เมา ถ้าถึงเมาแล้วก็เสียหมดทุกอย่าง ต้องกินเพียงเล็กน้อยแล้วแกล้งทำเป็นเมา อย่างที่เรียกว่า “กินเหล้า อย่าให้เหล้ากินเรา” หรือเมาติด

(12) ตำรวจต้องไม่เลี้ยงนักเลงไว้เที่ยวข่มเหงผู้อื่น ไม่ปล่อยให้ใคร ๆ ถืออำนาจว่าเป็นพวกของตำรวจ

(13) ตำรวจต้องไม่เบียดเบียนประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเวลาออกตรวจท้องที่ไม่ควรเห็นแก่กินและความสนุกเพลิดเพลิน

(14) ต้องพยายามปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เช่น ไม่ละทิ้งยาม หรือหน้าที่ที่ตัวได้รับมอบหมาย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย และคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่ลำเอียงไม่เลือกปฏิบัติต้องปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาไม่มีอะไรแอบแฝงในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอภาคไม่ว่าจะเป็นคนจนคนรวยต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน

2.4.1 ความหมายของคำว่าตำรวจ

ราชบัณฑิตยสถาน อ้างใน ธนาวุธ ทองทั่ว (2550, หน้า 17) ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ตรวจตรา รักษาความสงบ จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเพื่อรักษาความสงบสุขของบ้านเมือง เรียกชื่อตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจสันติบาล ตำรวจกองปราบ ตำรวจน้ำ เป็นต้น

เปรมจิตต์ เกื่อนสุคนธ์ (2545, หน้า 9-10) ในภาษาไทยได้นำเอา คำว่าตำรวจ มาวิเคราะห์ตามตัวอักษร ได้ความหมายดังนี้

อักษร ต. หมายถึง	ตรวจตรา ตรากตรำ
สระ อ่า. หมายถึง	อำนาจหน้าที่
อักษร ร. หมายถึง	รอบรู้ ริเริ่ม รีบเร่ง และร่วมมือ
อักษร ว. หมายถึง	พิจารณาญาณ
อักษร จ. หมายถึง	จรรยา มารยาท จดจำ

ส่วนคำว่า POLICE ในภาษาอังกฤษนั้น ได้วิเคราะห์ตามนัยภาษาอังกฤษไว้คือ

“P” หมายถึง POLITENESS คือ ความสุภาพเรียบร้อย ตำรวจจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ไม่เย่อหยิ่ง จองทอง อวดดี หรือมัวเมาอำนาจจนลืมตัว

“O” หมายถึง OBEDIENCE คือ เชื่อฟัง หรือ ORDER ซึ่งแปลว่าระเบียบหมายความว่า ตำรวจจะต้องเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาโดยชอบด้วยเหตุผลจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอันดีอยู่เป็นนิต

“L” หมายถึง LAW ที่แปลว่า กฎหมาย หมายความว่า ตำรวจในฐานะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จะต้องมีความรู้ในตัวกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบแห่งกฎหมายอย่างสมเหตุสมผล

“I” หมายถึง INVESTIGATION คือ การสืบสวน หรือ INTELLIGENT ซึ่งแปลว่า ไหวพริบ กล่าวคือ ตำรวจมีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน เสาะหาข้อเท็จจริงแห่งคดีและจะต้องปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ ด้วยความเพียรพยายามมีไหวพริบและความรอบคอบ

“C” หมายถึง CO-OPERATION คือ ความร่วมมือ หมายความว่า ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้น จำเป็นต้องใช้หลักสามัคคีธรรมของหมู่คณะและมีการประสานความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเสมอ

“E” มาจาก ENERGY หมายถึง พลัง งานตำรวจเป็นงานที่เสี่ยงอันตรายและหนักมากงานหนึ่ง ผู้ปฏิบัติงานจึงควรเป็นผู้ที่มีสุขภาพพลานามัยที่ดีทั้งทางกายและทางใจและได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมตำรวจ, ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ (2525, หน้า 90) ปัจจุบันนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ยึดถือการจัดการโครงสร้างของสถานีตำรวจให้สอดคล้องกับคำสั่งกรมตำรวจที่ 774/2537 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2537 โดยมอบหมายงานทั้ง 5 งาน ให้แก่ข้าราชการตำรวจในสถานีรับผิดชอบ ซึ่งข้าราชการตำรวจสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ก็รวมอยู่ด้วย แบ่งหน่วยงานและการบริหารงานโดยมีภารกิจดังนี้

1. งานอำนวยความสะดวก

ทำหน้าที่เป็นกลไกของหัวหน้าสถานีในการอำนวยความสะดวกการบริหารปัจจัยการบริหารทั้งหลาย และจัดการภารกิจของสถานีตำรวจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานรวบรวมสถิติข้อมูลข่าวสารจากทุกสายงานในสถานี แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อเสนอหัวหน้าสถานีพิจารณาสั่งการให้ฝ่ายต่าง ๆ นำไปทำการวางแผนและหาทางแก้ไข ปรับปรุงให้ตรงกับปัญหาที่แท้จริง ตลอดจนกำกับดูแล และประสานการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมาย งานอำนวยความสะดวกหรืองานธุรการนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานขององค์การหรือหน่วยงาน หากหน่วยงานหรือสถานีตำรวจขาดงานอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพแล้ว การปฏิบัติงานก็จะไม่บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

2. งานสอบสวน

เป้าหมายที่สำคัญของงานสอบสวน คือ การอำนวยความสะดวกในคดีอาญาให้กับประชาชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหาย หรือฝ่ายผู้ต้องหาก็ตาม โดยพนักงานสอบสวนซึ่ง

เป็นเสมือนตัวแทนของรัฐ และยังเป็นเจ้าพนักงานของรัฐในเบื้องต้นที่มีโอกาสสัมผัสกับปัญหาที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อระบบอำนวยความสะดวกธรรมดาในคดีอาญาของประเทศไทยเป็นระบบผสมกันระหว่างระบบกล่าวหา ซึ่งต้นแบบคือ ประเทศอังกฤษ กับระบบไต่สวน ซึ่งเป็นหลักการว่ารัฐเท่านั้นที่จะมีสิทธิดำเนินคดีได้ โดยใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศทวีปยุโรป ดังนั้นการพิจารณาคดีอาญาศาลไทยจึงโน้มเอียงไปทางอังกฤษ คือ เป็นการนำเอาพยานหลักฐานมาต่อสู้กันระหว่างโจทก์กับจำเลย โดยศาลวางตนเป็นกลางและคอยควบคุมการนำเสนอพยานหลักฐานของทั้ง 2 ฝ่าย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ดังนั้น พนักงานสอบสวนก็ควรจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับศาล ด้วยการวางตัวเป็นกลาง และหยิบยื่นความยุติธรรมให้กับคู่กรณีทุกฝ่าย จึงจะเป็นที่พึงของประชาชนที่ได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อนนอกจากนี้ยังจะต้องอำนวยความสะดวกแก่คู่กรณีรวมทั้งพยานด้วย เช่น การเยี่ยมผู้ต้องหา การให้การประกันตัว การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานก็ควรจะต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว เพื่อให้คดีเสร็จเด็ดขาดไปโดยเร็วเช่นกัน และหากมีโอกาสก็ควรจะให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ด้วยการอธิบายให้ผู้ที่มาแจ้งความให้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่พิจารณาแล้วว่าเป็นคดีแพ่ง

3. งานป้องกันปราบปราม

งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของภารกิจตำรวจ ดังเช่น ในคำจำกัดความว่า “ตำรวจ” หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

นอกจากนี้ ยังเป็นที่ยอมรับในเชิงวิชาการกันว่า คงไม่มีสังคมใดในโลกที่ปลอดจากอาชญากรรมอย่างแท้จริง แต่ถ้าหากสังคมใดมีอาชญากรรมเกิดขึ้นน้อยมากจะได้รับความชื่นชมยกย่องว่าเป็นสังคมที่เจริญแล้ว ควรแก่การยึดถือเป็นแบบอย่าง ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นเช่นนั้นได้ก็คือ สังคมนั้นจะต้องมีการระวังป้องกันที่ดีมาก และไม่เปิดช่องโอกาสให้มีการก่ออาชญากรรม แต่ในความเป็นจริงแล้ว คงไม่มีประเทศใดในโลกที่สามารถจะป้องกันอาชญากรรมได้ร้อยเปอร์เซ็นต์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า “การป้องกันต้องมาก่อนการปราบปราม” ตามหลักที่ว่า การตรวจตราให้ครอบคลุมทุกพื้นที่รับผิดชอบ เป็นต้น ในขณะเดียวกันหากจะมีอาชญากรรมใดสามารถเล็ดลอดเกิดขึ้น ก็จะมีการปราบปรามอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงอาจจะมองได้ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นงานโหว่น้ำตาและชื่อเสียงของสถานีตำรวจนั้น ๆ เพราะจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกอุ่นใจ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในขณะเดียวกันประชาชนก็จะให้ความร่วมมือร่วมใจกับการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นการสนองตอบด้วย

4. งานสืบสวน

งานสืบสวน เป็นงานที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับงานป้องกันปราบปราม โดยนอกจากจะกระทำในเชิงรับ คือ เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ก็ออกไปทำการสืบสวนรวบรวมข้อมูล จนกระทั่ง ติดตามจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษได้แล้ว การสืบสวนยังต้องกระทำเชิงรุกควบคู่กันไปด้วย โดยการรวบรวม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและพื้นที่ รวมทั้งสืบสวนหาข่าวทั่วไป และแหล่งข่าวที่จัดตั้งขึ้น เพื่อหาทางระงับยับยั้งป้องกันเหตุมิให้เกิดขึ้น เปรียบเทียบกับการตัดไฟแต่ต้นลมนั่นเองนอกจากนี้ งานสืบสวนยังต้องมีการประสานสัมพันธ์อันดี และให้การสนับสนุนงานสอบสวน งานป้องกันปราบปราม ในการร่วมกันอำนวยความสะดวก ระงับป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. งานจราจร

จากการที่ยานพาหนะรถยนต์และรถจักรยานยนต์ได้กลายเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิตของคนไทย จึงเป็นเหตุให้ปัญหาการจราจรกลายเป็นเรื่องสำคัญในลำดับต้น ๆ ที่แม้แต่รัฐบาลต้องเข้ามาดูแลเอาใจใส่ เพราะปัญหาการจราจรติดขัดในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้เป็นตัวนำความเสียหายมาสู่ภาพพจน์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งในสภาพความเป็นจริงปัจจุบันนี้ ปรากฏว่าในเมืองใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา ขอนแก่น ฯลฯ ก็ประสบปัญหาการจราจรติดขัดเช่นกัน และต่อไปอาจจะลุกลามไปถึงเมืองที่มีขนาดรองลงมา เพราะปริมาณรถในประเทศไทยได้เพิ่มทวีจำนวนมากขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจราจร และมีหน่วยงานเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ แต่กำลังหลักเจ้าหน้าที่ในการออกปฏิบัติงานจราจรจริง มีเพียงตำรวจเท่านั้นที่มีภารกิจดังนี้

ควบคุมดูแลและการจัดระบบจราจรให้เกิดความคล่องตัว

- รณรงค์สร้างวินัยจราจรแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างจริงจัง
- ลดอุบัติเหตุการจราจรด้วยการป้องกัน
- สนับสนุนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมรวมทั้งการกระทำความผิดเกี่ยวกับรถ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากขอบเขตความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ในสถานีตำรวจแล้ว จะเห็นว่าเนื้อหาแต่ละงานจะมีมาก และมีความสำคัญพอ ๆ กัน และเมื่อรวมเป็นงานทั้งหมดที่สถานีตำรวจแต่ละแห่งต้องรับผิดชอบปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้สถานีตำรวจทุกแห่งมีงานในความรับผิดชอบมาก จึงจำเป็นที่หัวหน้าสถานีตำรวจจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เพียงพอต่อการใช้งาน และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.4.2 ขอบเขตและภาระหน้าที่การปฏิบัติงานของ กองกำกับการอารักขา 2

ขอบเขตอำนาจความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาทั้งหลาย

หน้าที่ของตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 แบ่งออกได้ 6 ประเภท คือ

- (1) ถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยรอบเขตพระราชฐานต่าง ๆ
- (2) รักษากฎหมาย
- (3) รักษาความสงบเรียบร้อย
- (4) ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินประชาชน
- (5) ทำการสืบสวนคดีอาญา

(6) บริการประชาชน

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2

(1) ปัญหาด้านจริยธรรม กำลังพลตำรวจ ถือว่าเป็นทรัพยากรสำคัญของข้าราชการตำรวจ ถึงจะมีมากเพียงไร ถ้าเป็นกำลังพลที่บกพร่อง ไร้คุณภาพ นอกจากจะทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ยังสร้างปัญหาให้กับหน่วยงาน รวมทั้งสร้างเงื่อนงำที่ไม่ดีให้กับสังคมตำรวจอีกด้วย ดังนั้น จึงเป็นต้องพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ มีความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ให้สมกับเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง เนื่องจากตำรวจต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนทั้งกลางวันและกลางคืนจึงสมควรที่จะต้องปลูกฝังจริยธรรมด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งเป็นธรรมในการผูกมัดใจผู้อื่น อันจะช่วยให้ข้าราชการตำรวจประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานและการดำเนินชีวิต

(2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เงินเดือนหรือค่าจ้าง ค่าตอบแทนที่ข้าราชการตำรวจทุกคนจะต้องได้รับด้วยความเป็นธรรม แต่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในปัจจุบัน ได้รับเงินเดือน เงินค่าตอบแทน ค่าเสี่ยงภัยน้อยมาก เมื่อเทียบกับข้าราชการประเภทอื่น ดังนั้น ปัญหาด้านเศรษฐกิจจึงเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

(3) ปัญหาด้านสังคม ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจะได้รับความเชื่อถือจากประชาชนน้อยกว่าข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร และการเลื่อนยศจากตำรวจชั้นประทวนเป็นชั้นสัญญาบัตรนั้น เป็นไปได้ยาก การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมนับว่าเป็นปัญหาสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่

(4) ปัญหาด้านการศึกษา ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำ เมื่อเทียบกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตลอดถึงวุฒิไม่ตรงกับสายงานในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัญหาสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่

(5) ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชาควรมีมโนขยสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเคารพนับถือกับผู้ร่วมงาน ไม่ลู่อำนาจ กิเลส หรือมองผู้ใต้บังคับบัญชาในทางผิด คิดในแง่ร้าย มุ่งร้ายหมายอาฆาต ไม่หาทางกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความสมัครใจ จึงเป็นปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่

(6) ปัญหาด้านกฎหมาย นโยบาย คำสั่งของผู้บังคับบัญชา ทำให้เกิดปัญหาในด้านปฏิบัติ ขัดกับสภาพความเป็นจริง สิ่งที่ได้รับเหตุผล ขาดการพิจารณาผลได้ผลเสียที่มีต่อผู้ปฏิบัติ

(7) ปัญหางบประมาณ งบประมาณมีไม่เพียงพอ ประกอบกับการขออนุมัติเบิกเงินงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็ยเลี้ยงหรือสิ่งของหรือเครื่องใช้จะเป็นไปด้วยความล่าช้าของระบบราชการ การขออนุมัติเบิกจะต้องมีการใช้เงินมาเกี่ยวข้อง หรือมีการวิ่งเต้นใช้เส้นใช้สาย จึงจะได้รับการจัดสรรได้เร็ว ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจหรือขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมากและบางเรื่องมีแต่โครงการหรือแผนงานสั่งลงมาจากหน่วยเหนือให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติแต่ไม่มีงบประมาณรองรับ โดยผู้บังคับบัญชอยากได้ผลลงอย่างเดียว ไม่คำนึงถึงผู้ปฏิบัติ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงเกิดความยุ่งยากลำบากใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดภาวะกดดัน

(8) ปัญหาวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ปัญหานี้ก็มีความสำคัญปัญหาหนึ่ง ในทุกหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีกำลังพลมากกว่าเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ยานพาหนะมีไม่เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมไม่เหมาะกับการใช้งาน คุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ผู้ปฏิบัติงานจะเบิกสิ่งของหลวงออกใช้เกิดความยุ่งยากเนื่องจากผู้มีหน้าที่เก็บรักษามักไม่ค่อยอยากให้นำออกมาใช้งานเนื่องจากเกรงจะชำรุด จึงทำให้ข้าราชการตำรวจหันไปกู้เงินเพื่อนำมาจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เอง เนื่องจากไม่ต้องการยุ่งยากกับการทำเรื่องขอยืมจากต้นสังกัด ทำให้เพิ่มภาระให้แก่ตนเอง ปัญหาด้านการเงินก็จะตามมา

(9) ปัญหาด้านบุคคล ขาดบุคลากรที่ดี กำลังพลก็มีไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความสามารถ ขาดการเอาใจใส่ ขาดคุณธรรมจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาขาดการประสานงาน ขาดความใกล้ชิดผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดจิตสำนึก ไม่มีความเสียสละต่องานต่อสังคมและประเทศชาติ การบริหารงานบุคคลยังยึดติดกับระบบอุปถัมภ์

(10) ปัญหาอาคารสถานที่ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีสำนักงานค่อนข้างคับแคบ การปฏิบัติหน้าที่จึงไม่สะดวก เนื่องจากมีกำลังพลมาก แต่ขาดงบประมาณในการปรับปรุง ทำให้สถานีตำรวจในบางท้องที่อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก หากผู้บังคับบัญชามีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน สถานีตำรวจนั้น ๆ ก็จะได้รับ การสนับสนุนจากภาคเอกชนในการปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติหน้าที่และเป็นที่พักพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ

(11) ปัญหานโยบายและการบริหาร ผู้บังคับบัญชาวางนโยบายหรือแผนงานไม่ชัดเจน มีระเบียบซ้ำซ้อนและล้าสมัย ใช้อำนาจเผด็จการ มุ่งแต่หาผลประโยชน์และพวกพ้อง ใช้คนไม่ตรงกับตำแหน่ง เลือกปฏิบัติ ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน

(12) ปัญหาผู้บังคับบัญชาขาดความรู้ความสามารถ ผู้บังคับบัญชาขาดความรู้ความสามารถ ไม่มีความสนใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และผู้ใต้บังคับบัญชา มองผลประโยชน์เป็นหลัก ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ไม่มีความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และขาดการกำกับดูแลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด มัวแต่วิ่งเต้นเพื่อประโยชน์ของตนเอง ไม่สนใจที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยึดผลประโยชน์ เป็นหลัก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่องค์กรตำรวจถูกครอบงำโดยนักการเมือง ทำให้ข้าราชการตำรวจต้องหันไปรับใช้นักการเมืองเพื่อหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนจนละเลยต่อหน้าที่ของตน

สภาพการปฏิบัติงานของตำรวจ

พระบรมราชาโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชาธิราชในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรประจำปีแก่นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2527 ชี้ให้เห็นสภาพการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นอย่างดี ดังความตอนหนึ่ง ดังนี้

“ข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้ปฏิบัติงานหลายอย่างต่างกันในขอบเขตที่กว้างขวางไม่สามารถกล่าวให้ทั่วถึงได้ หน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงใน

เรื่องต่าง ๆ แล้ววินิจฉัยตัดสินให้ถูกต้องเที่ยงตรงเพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วหน้า และรักษาความสุจริตเป็นธรรม ความสงบสุขในแผ่นดิน จึงยอมทำให้ตำรวจแต่ละคนต้องตรากตรำจำเริญอยู่กับปัญหาหนักใจหนักสมองสารพัด และมีความเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลา ตลอดปี จนอาจทำให้บางคนมีความสับสนระแวงสงสัย โกรธง่าย มองคนในแง่ลบ และที่สูดอาจวินิจฉัยกรณีต่าง ๆ ผิดไปอย่างตรงกันข้ามง่าย”

เนื่องจากงานในหน้าที่รับผิดชอบตำรวจมีขอบเขตที่กว้างขวาง และมีความยุ่งยากในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา จึงได้มีอุดมคติของตำรวจขึ้นมาเพื่อให้ตำรวจยึดเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังนี้ เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรุณาปราณีต่อประชาชน อุตุนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ปวงชน ดำรงตนในยุติธรรม ะทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

งานในหน้าที่รับผิดชอบของตำรวจมีขอบเขตที่กว้างขวาง และมีความยุ่งยากในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา จึงได้มีอุดมคติของตำรวจขึ้นมาเพื่อให้ตำรวจยึดเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

- (1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่
- (2) กรุณาปราณีต่อประชาชน
- (3) อุตุนต่อความเจ็บใจ
- (4) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก
- (5) ไม่มักมากในลาภผล
- (6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
- (7) ดำรงตนในยุติธรรม
- (8) ะทำการด้วยปัญญา
- (9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

พ.ต.อ. บัณฑิต สิงห์ศิลารักษ์ (2536, หน้า 14-15) ได้กล่าวเกี่ยวกับภารกิจของตำรวจว่า ภารกิจของตำรวจเป็นกลไกควบคุมสังคม (Social Control) อย่างหนึ่งที่ได้ให้การดำรงอยู่ของสังคมมีความสงบสุข ปลอดภัย ตามความหมายที่ว่า “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” การดำเนินงานและการปฏิบัติงานของตำรวจค่อนข้าง เป็นงานที่ต้องควบคุมให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม งานของตำรวจจึงมีขอบเขตกว้างขวาง

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้ให้ความหมายของตำรวจ คือ เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจหน้าที่ตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมอยู่ในคำจำกัด ความว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” หน้าที่ของตำรวจโดยทั่วไปในประเทศนั้น ได้ถูกกำหนดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีกิจการตำรวจ และเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาตามกาลเวลา ตามยุคสมัย และมีการพัฒนาการใช้ อำนาจที่เป็นลำดับจนกระทั่งในปัจจุบันหน้าที่ของตำรวจพอสรุปได้ 8 ประการ คือ

1. การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention)
 2. การปราบปรามอาชญากรรม (Combating Transnational Crime)
 3. การสืบสวนจับกุมฟ้องร้องผู้กระทำความผิด (Investigation Arrested The Offender Prosecution)
 4. การค้นหาทรัพย์สินสูญหาย (Recover of Property)
 5. การรักษาระเบียบวินัยข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม (Regulation)
 6. การจัดสรรบริการแก่ประชาชน (Provision of Service)
 7. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (Protection of Individual Freedom)
 8. การปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ (Different Kind of Functions)
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2542, หน้า 34) ได้กล่าวถึงภารกิจของตำรวจไทยว่า หน้าที่โดยทั่ว ๆ

ไป คือ

1. การรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายนอกและภายใน เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน
2. รักษากฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา
3. บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน
4. ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ

จากภารกิจของตำรวจดังกล่าว เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ครอบคลุมกว้างขวางเกินไปที่ทำให้ตำรวจมีบทบาทหลายฐานะ ได้แก่

1. ในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ในฐานะผู้รักษากฎหมาย มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนกึ่งทหาร ต้องปฏิบัติตามราชการตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และรักษาความสัมพันธ์ระหว่างทหารและพลเรือน
3. ในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน
4. ในฐานะตำรวจสันติบาล มีหน้าที่ป้องกัน และต่อสู้ข้าศึกศัตรูจากภายนอกประเทศในลักษณะรุกรานโดยฉับพลันและการก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ

นอกเหนือจากความขัดแย้งของบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว การที่ตำรวจต้องรับบทบาทดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามอีกมาก ซึ่งปัญหาหนึ่งที่หน้าสนใจยิ่ง ได้แก่ การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ ตลอดจนเพิ่มอำนาจหน้าที่แก่ประชาชน กล่าวคือ ถ้าปล่อยให้องค์การตำรวจโดยปราศจากเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดและเฉพาะเจาะจงนานเพียงใด องค์การตำรวจก็จะประสบอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารและในการปฏิบัติงานพอกพูนมากขึ้นเพียงนั้น ผลที่ตามมา ก็ไม่เพียงแต่เป็นอุปสรรคต่อการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมบังคับบัญชาและประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่เชื่อมโยงถึงการกำหนดคุณสมบัติเพื่อคัดเลือกบุคลากร และการจัดหลักสูตรฝึกอบรมอีกครั้งด้วย ดังนั้น เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ขององค์การตำรวจก็เปรียบเสมือนหลักชัยขององค์การที่มองข้ามไปเสียมิได้ เป็นการกำหนดทิศทางในการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เพื่อที่จะได้นำองค์กรตำรวจไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์ นั่นคือ ประสบความสำเร็จในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม และผดุงความยุติธรรมอย่างเสมอหน้ากันให้สมกับเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

2.4.3 หลักการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2

ในการบริหารงานบุคคลของ สถานีตำรวจ นั้น ถึงแม้จะแบ่งประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ออกเป็นงานธุรการ งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน และงานจราจร แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ทุกประเภทนั้น กองกำกับการอารักขา 2 ได้วางหลักการปฏิบัติหน้าที่ไว้ดังนี้ คือ

1. หลักการคุ้มครอง (Human Rights) ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักการคุ้มครองซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ การดำเนินการกระบวนกรยุติธรรมทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหาจะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

2. หลักเสรีภาพ (Freedom) รัฐธรรมนูญได้บัญญัติถึงเสรีภาพของประชาชน แต่ในการใช้เสรีภาพนั้นจะต้องไม่ไปละเมิดหรือรบกวนสิทธิของผู้อื่น ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจะต้องยึดหลักเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจะต้องยึดหลักความโปร่งใส เพื่อให้เกิดการยอมรับจากประชาชน หากประชาชนไม่เชื่อถือหรือขาดศรัทธา ความร่วมมือก็จะไม่เกิดขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ลดลง

4. หลักตรวจสอบได้ (Accountability) การตรวจสอบได้นี้เป็นหลักการสำคัญข้อหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ เพราะถ้าทำงานแล้วสามารถตรวจสอบได้ ก็จะเป็นผลดีแก่ผู้ปฏิบัติเองหากเกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง

5. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะลำพังข้าราชการตำรวจที่มีอยู่น้อยนิดเมื่อเทียบกับภาระความรับผิดชอบแล้วถือว่าไม่เพียงพอ ดังนั้นต้องอาศัยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ประสบความสำเร็จ

6. หลักจริยธรรม (Ethics) จริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ หากขาดจริยธรรมแล้วก็จะไม่สามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพราะจริยธรรมช่วยให้คิดและทำแต่ในสิ่งที่ดี

7. หลักความเป็นกลาง (Neutrality) ข้าราชการตำรวจจะต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะต้องอำนวยความยุติธรรมอย่างเสมอหน้ากันโดยไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรักชอบ ชัง โกรธ กลัว และหลงเป็นเหตุ ซึ่งจะต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญ

2.4.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2551 (2551, หน้า 17)

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัย สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ และการรักษากฎหมายคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม บริการชุมชนให้เกิดความร่มเย็น ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย และดำเนินการเพื่อนำผู้กระทำความผิดกฎหมายเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่น จึงจำเป็นต้องกำหนดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ เป็นกรอบการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่ดีและเป็นมาตรฐาน

ค่านิยมในสังคมปัจจุบันอย่างสิ้นเชิงในภาษาอังกฤษตำรวจใช้คำว่า POLICE

P คือ PEOPLE หมายถึง *ยึดประชาชนเป็นหลักในการทำงาน ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้กำหนดทิศทางในการทำงาน* ในสังคมชนบทอาชญากรรมน้อยการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน ในสังคมเมืองขนาดกลางอาชญากรรมมีมากขึ้นจากการแก่งแย่งทำมาหากิน แก่งแย่งอำนาจ สร้างอิทธิพลตำรวจต้องปกป้องประชาชนคนที่อ่อนแอ ทำลายอิทธิพล และประนีประนอม การแก่งแย่งทำกินในสังคมเมืองขนาดใหญ่ อาชญากรรมจะมีมากและพัฒนารูปแบบให้ล้ำสมัย ประชาชนต้องทำงานหนักแข่งกับเวลาตำรวจต้องให้การบริการที่ดีป้องกันอาชญากรรมด้วยการวางแผนที่ดีพัฒนาตนเองให้ทันอาชญากร

O คือ ORGANIZING หมายถึง *องค์กรตำรวจต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ต้องไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาตนเองของตำรวจ ต้องสร้างนิสัย ให้ตำรวจเป็นคนใฝ่รู้ รอบรู้ ต้องปราศจากการแทรกแซงจากการเมืองผู้นำองค์กรต้องไม่กลั่นแกล้งนักการเมืองและไม่เป็นเครื่องมือของนักการเมือง*

L คือ LAW ENFORCEMENT การบังคับใช้กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญของหน้าที่ตำรวจ เพราะตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย มิใช่เป็นนักกฎหมาย ตำรวจจึงต้องมีจิตใจตั้งมั่นอยู่บนหลักธรรม 2 ประการคือ *พรหมวิหาร 4* ได้แก่การมี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และ *สัจฺยธรรม* ได้แก่รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณรู้จักกาลรู้จักประชุมชนและรู้จักเลือกบุคคล

I คือ INFORMATION ตำรวจต้องรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ต้องสรรหาวิธีการให้ได้มาซึ่งข่าวสารต่าง ๆ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้อย่างดีมีระบบ รู้จักใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการหาและเก็บรวบรวม การรู้ข้อมูลในพื้นที่นั้นยังไม่พอเพียงต่อการทำงานตำรวจต้องรู้หรือมีวิธีการในการที่จะได้มาหรือรู้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ด้วย

C คือ CONTROL คือ *การควบคุมองค์กร* จะต้องถูกควบคุมโดยตำรวจที่มีความรู้ความสามารถเป็นตำรวจวิชาชีพ และมีธรรมประจำใจคือ *ทศพิธราชธรรม* ได้แก่ การให้ การมีศีลธรรม การเสียสละเพื่อส่วนรวม ความซื่อตรงความสุภาพอ่อนโยนการวางตนให้ผู้อื่นยำเกรงและยับยั้งชั่งใจ ความไม่โกรธตอบ ไม่เบียดเบียน ความอดทน และมีธรรมสังคหวัดถุ 4 (ขจัดความยากไร้ของประชาชน ส่งเสริมคนดีมีความสามารถผูกมัดใจประชาชนและมีวาจาพูดดีมีน้ำใจคน)

E คือ END OF AIM IS SACRIFICE หมายถึง การเสียสละ การให้ ความรัก ความเมตตา แก่ประชาชนนั้นเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ในทุกอณูของลมหายใจ ความฝันของตำรวจต้องเป็นความฝัน เดียวกันคือ การได้ทำหน้าที่ที่ดีที่สุดเป็นภารกิจครั้งสุดท้าย และได้สละร่างโดยมอบจิตวิญญาณของ ตำรวจวิชาชีพให้กับลูกและอนุชนรุ่นหลัง มอบความทรงจำที่ไม่รู้ลืมให้กับประชาชน

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นโดยรวมแล้ว หมายถึง จริยธรรมตำรวจ นั่นคือ ความประพฤติดี ประพฤติชอบหรือกิริยาที่ต้องประพฤติตามแบบธรรมเนียมที่ดีของข้าราชการ หรือตามแบบฉบับที่ดี ของผู้มีอาชีพเป็นข้าราชการตำรวจ เนื่องจากข้าราชการตำรวจ เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ใน การบังคับใช้กฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม เพื่อให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ ให้ความหมายไว้ว่า ข้าราชการตำรวจ หมายถึง บุคคลซึ่ง ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณ หมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือน จากส่วนราชการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วยจากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ ว่า ข้าราชการตำรวจ หมายถึง เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อรักษาความ สงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้บุคคลในสังคมอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปรัชญาของตำรวจ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 (2547, หน้า 2) ข้าราชการ ตำรวจจำเป็นต้องรู้จักปรัชญาของตำรวจเพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ หลักปรัชญาของตำรวจมี 9 ประการ

1. การป้องกันอาชญากรรมเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้ สังคมเกิดความสุข ปลอดภัยจากการเป็นเหยื่อของอาชญากร มีขั้นตอนการปฏิบัติ 3 ประการ

1) การป้องกันอาชญากรรม ตำรวจต้องเป็นแกนกลางในการที่จะเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริม ประชาชนให้เคารพกฎหมายบ้านเมือง ดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามหลักทำนองคลองธรรม เป็นผู้ให้ข่าว สารอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนรู้ เพื่อหาหนทางช่วยป้องกัน

2) การยับยั้งอาชญากรรม เป็นปฏิบัติการของตำรวจทางด้านจิตวิทยาให้เป็นที่เกรงขาม ของอาชญากรให้ยับยั้งซึ่งใจไม่กล้าประกอบอาชญากรรม การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่มีลักษณะ ตอบสนองต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันต่อเหตุการณ์แล้ว ย่อมมีผลในการยับยั้งอาชญากรรม ดังนั้น ตำรวจจึงมีเครื่องแบบและเครื่องหมายโดยเฉพาะอันเป็นสัญลักษณ์ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

3) การจับกุมและรวบรวมพยานหลักฐาน การจับกุมผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการตาม ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมนั้น ตำรวจต้องรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำความ ผิดได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา พยานหลักฐานแห่งคดีถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการ

ดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ตำรวจจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน บางกรณีจำเป็นต้องอาศัยการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย

2. ตำรวจต้องได้รับความเคารพเชื่อถืออย่างแท้จริงจากประชาชน งานของตำรวจจะสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชน ซึ่งถ้าปราศจากความร่วมมือของประชาชนแล้ว การทำงานของตำรวจย่อมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ สมรรถภาพ ซีดความสามารถ การประพฤติปฏิบัติ การวางตัวของตำรวจจะก่อให้เกิดความเชื่อถือจากประชาชน หลักการนี้ตำรวจสมัยใหม่ได้นำไปประยุกต์ใช้ในกิจการตำรวจชุมชนสัมพันธ์สัมพันธ์

3. การที่ประชาชนเคารพปฏิบัติตามกฎหมาย เท่ากับเป็นการสร้างความเคารพศรัทธาของประชาชนที่มีต่อตำรวจ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้ประชาชนร่วมมือในการเคารพปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและเสถียรภาพของประชาชน ซึ่งจะส่งผลต่อความสงบสุขของสังคม

4. ความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนจะลดน้อยลง เมื่อความรุนแรงในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเพิ่มขึ้น การจะได้รับความร่วมมือหรือสนับสนุนจากประชาชนในระดับใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ หากปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละมุนละม่อม สุภาพ ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนด้วยความจริงใจ หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ การชู้กรรโชก ระดับความร่วมมือได้รับจากประชาชนจะอยู่ในเกณฑ์ดี ตำรวจจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุ่ม รอบคอบ หนักแน่น อดทน ในการแก้ไขสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความสงบสุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง

5. ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมายของตำรวจนั้นมีหลักการพื้นฐาน คือ ดำเนินการด้วยความยุติธรรม โดยไม่เลือก เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม มีความเสมอภาคต่อประชาชน

6. ตำรวจควรใช้กำลังในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ตำรวจต้องนึกอยู่เสมอว่าการใช้กำลังไม่ว่าจะเป็นกำลังกาย หรืออาวุธ เป็นการเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของผู้อื่นได้ รวมทั้งการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน จึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจโดยรอบคอบ และใช้เมื่อจำเป็นต่อการควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยและเป็นกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น

7. ตำรวจก็คือประชาชน และประชาชนก็คือตำรวจ ตำรวจก็คือสมาชิกของสังคมที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ของตำรวจ สัมพันธภาพระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องมีเป็นพื้นฐาน และปัจจัยหลักที่จะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจก็คือระดับความร่วมมือของประชาชนที่ตำรวจได้รับ หากตำรวจขาดคุณธรรม จริยธรรม และยิ่งแยกตัวออกจากประชาชน ความร่วมมือของประชาชนที่จะให้กับตำรวจย่อมลดลง ความสำเร็จในการทำงานของตำรวจย่อมลดลงด้วย

8. ตำรวจเป็นตัวแทนของกฎหมาย ในฐานะที่ตำรวจเป็นตัวแทนของสังคมที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย เพื่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน ตำรวจต้องบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และหลักแห่งกฎหมาย ปราศจากอคติ มีความรอบคอบ วินิจฉัยเหตุการณ์ที่ต้อง

ตัดสินใจปฏิบัติการ ตำรวจจึงต้องมีความเป็นธรรมและเป็นกลางในการบังคับใช้กฎหมาย หรือระลึกเสมอว่า การบังคับใช้กฎหมายนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อเสรีภาพของประชาชนไม่มากนัก

9. ความปลอดภัยจากอาชญากรรมและความยุ่งเหยิง เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของตำรวจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยในสังคม เป็นประสิทธิผลจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประชาชนคาดหวังให้ตำรวจเป็นที่พึ่งในยามเดือนร้อน หรือต้องการความช่วยเหลือ มักจะนึกถึงตำรวจเป็นสิ่งแรก ดังนั้นตำรวจจึงต้องปฏิบัติตนให้สมกับที่ประชาชนฝากความหวังไว้ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ส่วนสถิติอาชญากรรมเป็นเครื่องชี้ภาวะประสิทธิภาพของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2.4.5 วินัยและการรักษาวินัย

ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ โดยเคร่งครัด

การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่การไม่รักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติและข้อห้ามในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจ และนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ
- (2) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม
- (3) ต้องรักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ ผู้น้อย
- (4) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
- (5) ต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตนเว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว
- (6) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
- (7) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการก่อกวนก่อกองกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
- (8) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ความเป็นธรรมและให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ หรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย โดยห้ามมิให้ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

(9) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เพื่อให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

(10) ต้องไม่กระทำการอันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจ

(11) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

(12) ต้องไม่ใช้กิริยาวาจาหรือประพฤติตนในลักษณะที่ไม่สมควร

(13) ต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

(14) ต้องไม่กระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการบังคับผู้บังคับบัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยตำรวจ

(15) ต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการหรือทำให้เสียระเบียบแบบแผนของตำรวจ

(16) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการทรมานผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

(17) ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

(18) กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้แก่การกระทำได้ต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้

(2) ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(3) เหยียดหยาม กดขี่ ช่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(4) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(6) กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ รวมทั้งการกระทำผิดตามมาตรา 78 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(7) กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และการป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรจะกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันทีตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 6

ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้และตามหมวด 6 หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัยและปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อการกำเริบ หรือเพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตน ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับได้ และถ้าได้กระทำโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยเหลือไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา

เมื่อมีเหตุดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจะต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามลำดับชั้นจนถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว

สรุป ปัจจุบันงานตำรวจได้รับการกระตุ้นจากประชาชนอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะแสดงออกทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อให้ตำรวจใช้ความรู้ความสามารถเข้าแก้ไขปัญหาและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงปัญหาข้อนี้เป็นอย่างดีและได้พยายามอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาบุคลากรตำรวจให้ทันสมัย ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรพลตำรวจ กล่าวคือหลักสูตรพลตำรวจได้รับบุคคลที่มีความรู้มัธยมศึกษาปีที่ 6 และใช้เวลาศึกษา 1 ปี เป็นต้น อย่างไรก็ตามเป็นที่น่ายินดีว่า ตำรวจชั้นประทวน ที่ได้รับการศึกษาตามหลักสูตรเก่าได้มีความต้องการในการพัฒนาวิชาการที่จะปฏิบัติหน้าที่ตำรวจให้เป็นไปตามเจตนาของประชาชนได้พยายามพัฒนาตนเองโดยการสมัครเข้าเรียนตามมหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยเอกชนกันมากขึ้น ข้อมูลดังกล่าวทำให้น่าเชื่อว่าตำรวจชั้นประทวนมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางวิชาการของตนเองให้สูงขึ้นในภาวะที่สังคมเป็นอยู่ขณะนี้ งานของตำรวจส่วนใหญ่มุ่งเพื่อให้สังคม และชุมชนมีความสงบสุข พอใจที่จะบริการให้แก่ประชาชนในฐานะผู้คุ้มครองดูแล ให้ความอบอุ่นแก่ประชาชนส่วนรวม ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ยิ่งในปัจจุบันที่มีความขัดแย้งกันในทางการเมือง มี การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายกันอย่างชัดเจนในสังคม ข้าราชการตำรวจยังมีภารกิจมากยิ่งขึ้นในการบังคับใช้กฎหมาย หากดำเนินการผิดพลาด ข้าราชการตำรวจก็กลายเป็นเหยื่อของความขัดแย้งทางการเมืองไปโดยปริยาย

2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้สังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

พันเอกปิ่น มุธุกันต์ (2541, หน้า 39-73) การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

ทาน ในสังคหวัตถุ แปลว่าการให้ปัน คือแบ่งปันให้ ไม่ใช่ให้เฉย ๆ การแบ่งให้หรือปันให้ เรียกว่าให้ปัน การให้อย่างนี้เป็นเครื่องแสดงน้ำใจโอบอ้อมอารีเท่านั้น ไม่ใช่จะให้จนเราหมดเนื้อหมดตัวหรือให้จนเขาร่ำเขารวยไม่ใช่อย่างนั้นพิจารณาถึงผลการให้ตามความมุ่งหมายของ

สังคหวัตถุ คือการให้ปัน ผู้ให้ได้ผลถึงสองชั้น ได้ผลชนิดที่ว่า “กำไรงาม” ยากที่จะไปลงทุนลงแรงทำอย่างอื่น ให้ได้เปอร์เซ็นต์ผลกำไร เท่ากับการให้ปันได้ผลสองชั้นนั้น คือ

ก. ได้ความรักจากผู้รับ

ข. ได้อามิสตอบแทน

ผลประการแรกที่ว่าได้รับความรักจากผู้รับนั้น หมายความว่า ทำให้ผู้รับเกิดความรักขึ้นในตัวผู้ให้ แต่ข้อที่แน่นอนที่สุดคือ ทันทิที่ให้ ผู้ให้ย่อมได้รับสิ่งตอบแทนจากผู้รับ คือได้รับความรัก เพราะทุกคนกำลังป่วยด้วยโรคอยากอยู่แล้ว และมีความรักพร้อมที่จะจ่ายให้ทุกคนที่ทำให้เขาหายอยาก ของที่ให้กันด้วยอหิยาศัยไมตรีมันเป็นของแปลก คือของอย่างนั้นมันเป็นของเคลือบด้วยน้ำใจ จึงเกิดเป็นของมีฤทธิ์ต่างจากของที่ซื้อมาด้วยเงินทอง อย่างเราซื้ออาหารรับประทาน จะเป็นของอร่อยอย่างไรก็ตาม เมื่อรับประทานเสร็จแล้วชำระเงินให้คนขายตามราคาแล้วก็เดินออกจากร้านไป ไปแล้วก็ไม่ต้องคิดถึงคนขาย เพราะของที่ได้มาด้วยการแลกเปลี่ยนอย่างนี้เป็นของไม่มีฤทธิ์ แต่ถ้ามีใครเขาใจดีให้แกงมาเปล่า ๆ ซามเดียวเท่านั้น เราจะรู้สึกว่ามันมีรสอะไรอย่างหนึ่งแฝงเข้าไปในปากพร้อม ๆ กับรสแกงคือเรากินน้ำใจของผู้ให้เข้าไปด้วย เพราะฉะนั้นมันจึงเกิดมีฤทธิ์ทำให้คิดถึงคนให้ และรู้สึกรักคนให้ขึ้นมา ยิ่งถ้าผู้ให้มีอะไร ๆ กันอยู่ด้วย รสน้ำใจก็ยิ่งแรงกว่ารสแกงอีกหลายเท่า

ผลประการที่สอง คือได้อามิสตอบแทน อันนี้เป็นความอัศจรรย์อีกอย่างหนึ่ง แม้ว่าผู้ให้จะได้กระทำไปด้วยเจตนาบริสุทธิ์ ไม่หวังอะไรตอบแทนก็จริง แต่วิถีทางของการสงเคราะห์ย่อม เป็นอย่างนั้น เพราะว่าการแบ่งปันของของเราให้แก่คนอื่น ย่อมเป็นการลงทุนอยู่ในตัวแล้ว การแบ่งปันซึ่งเรียกว่า ทานะ ใช้ในการยึดเหนี่ยวน้ำใจผู้อื่น ในบุคคลทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย เพราะฉะนั้น การให้จึงเป็นพุทธวิธีครองใจคนอย่างสำคัญข้อหนึ่ง การให้อื่น ๆ เช่นให้ที่นั่ง ให้ทางเดิน ให้ความรู้ ใหยานพาหนะ ให้ที่พักอาศัย ก้อนุโลมกับการให้ที่ได้กล่าวแล้ว และเป็นวิธีครองใจคนอื่น เหมือนกัน เพราะว่า ผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของผู้รับ

สำหรับตำรวจนั้น หากปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละไม่หวังผลตอบแทน ให้บริการประชาชนอย่างขยันขันแข็ง มีจิตสำนึกในหน้าที่ ย่อมได้รับความรักความห่วงใยจากพี่น้องประชาชน ตำรวจจะต้องใช้ทานในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างมาก เพราะทานเป็นการเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้น โอกาสในการที่จะใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ด้าน ทานนั้นมีมาก เพราะส่วนมากแล้ว ประชาชนที่มาพบตำรวจ ต่างก็มีแต่จุดประสงค์ที่ต้องการความ

ช่วยเหลือเป็นส่วนใหญ่ หากตำราจปฏิบัติหน้าที่อย่างเสียสละไม่ว่าในเรื่องใด ๆ แล้ว ก็ยอมเป็นเหมือนสะพานหรือเป็นสื่อสายสัมพันธ์ในอันที่จะจงใจให้ประชาชนนิยมชมชอบ เกิดความศรัทธาอยากผูกมิตรไมตรี การใช้ทานในการปฏิบัติหน้าที่ก็เปรียบเสมือนกับการใช้หลักรัฐศาสตร์ซึ่งต้องมีการให้อภัยบ้างในบางเหตุการณ์ เพราะในการปฏิบัติหน้าที่นั้น หากตำราจยึดแต่หลักนิติศาสตร์เป็นสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างตำราจกับประชาชนก็จะเป็นเส้นขนานที่ไม่อาจจะประสานเข้ากันได้ ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำราจ จะต้องใช้ทานเป็นอย่างมากสมกับคำกล่าวที่ว่า ตำราจเป็นที่พึ่งของประชาชน

ปิยวาจา แปลว่า เจรจาคำน่ารัก โดยความหมาย คือ ใช้คำพูดที่น่ายรัก คำพูดเป็นของที่มีด้วยกันทุกคน พูดได้ทุกคน ถ้าจะเว้นบ้างก็จะเห็นมีสักสองคน คือคนไข้ กับคนเกิดใหม่ นอกนั้นพูดได้ทั้งนั้น คำพูดเป็นอีกขสมบัติ คือใช้ไม่รู้จักหมด ไม่ต้องซื้อหา トラบใดที่ยังมีลมออกจากปากได้ก็ยังสามารถพูดได้ เพราะคำพูดเป็นของที่ทำได้ง่ายและมาหาได้ง่าย ๆ อย่างนี้ คนจึงไม่ค่อยจะสนใจในคำพูด คำพูดที่พูดแล้วทำให้คนฟังรักคนพูด เรียกว่า ปิยวาจา ส่วนคำพูดที่ทำให้คนฟังเกลียดคนพูดเรียกว่า อัปปิยะวาจา คำพูดหยาบมีแต่จะให้โทษล้วน ๆ และให้โทษหลายสถาน ทั้งแก่คนพูดทั้งแก่คนฟัง ถ้ามุ่งจะครอบใจเขา หวังจะให้เขารัก ก็มีคำพูดอยู่ประเภทเดียวเท่านั้น ที่จะใช้ได้คือคำสุภาพอ่อนโยน พูดจาพาทิให้นิ่มนวล การพูดคำสุภาพอ่อนโยนเป็นการเพิ่มสง่าราศีแก่ตัวเอง เป็นการเสริมสร้างอำนาจแก่ตัวเอง ทั้งเป็นการสร้างความมั่นคงแก่วงศ์ตระกูลตลอดจนสังคมมนุษย์ด้วย โปรดจำไว้ด้วยว่า ปิยวาจาเป็นกระสายพิเศษในงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะในการสอน การตักเตือน การสั่งงาน และแม้แต่การตัดสินลงโทษ การเอื้อเฟื้อด้วยการให้ปันที่กล่าวแล้ว ถ้าทุกคราวที่แบ่งปัน ให้หยอดเสน่ห์ปิยวาจาผสมไปด้วย จะให้ผลบังเกิดอีกเท่าตัวเป็นอย่างน้อย ปิยวาจาคือพุทธวิธีครองใจคนที่ไม่ทำให้ผู้ใช้ต้องสิ้นเปลืองอะไรเลย

ตำราจนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องเจอเจอกับประชาชนมากมาย มีทั้งคนดีและคนไม่ดี แต่ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ข้าราชการตำราจจะต้องใช้คำพูดที่ไพเราะชวนฟัง ถึงแม้ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นใครก็ตาม เพราะคำพูดที่สุภาพอ่อนหวานนั้น เป็นสิ่งที่ผูกมัดใจคนที่ได้พบปะในโอกาสต่าง ๆ สร้างความประทับใจตั้งแต่แรกเจอ การพูดจาที่ดีก็เท่ากับว่ามีชัยไปแล้วครึ่งหนึ่ง เรื่องร้าย ๆ ก็สามารถคลี่คลายไปในทางที่ดีได้ด้วยเพราะคำพูด เพราะฉะนั้น ข้าราชการตำราจจะต้องใช้ปิยวาจาในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้เป็นการเสริมสร้างอำนาจ เพิ่มสง่าราศีให้แก่ตัวเอง

อรรถจริยา การทำตนให้เป็นคนมีประโยชน์ หมายความว่า คนที่จะครองใจคนอื่นได้ ต้องเป็นคนมีประโยชน์อยู่ในตัว วิธีทำตัวให้เป็นคนมีประโยชน์ อาจทำได้หลายวิธี เช่นการศึกษาอบรมและการฝึกฝนตนให้มีสมรรถภาพพอที่จะช่วยคนอื่นได้ เมื่อรวมความแล้ว คนมีประโยชน์ก็คือคนที่กำลังในตัวเอง คือมี กำลังกาย กำลังความคิด กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ คนที่จะช่วยคนอื่นได้ จะต้องเป็นคนมีกำลังเหล่านี้อยู่ในตัว ใครมีมากก็ช่วยได้มาก ใครมีน้อยก็ช่วยได้น้อย เพราะฉะนั้นที่ว่ามีปัญญาตนให้เป็นคนมีประโยชน์ก็คือสร้างกำลังทั้งสี่ไว้ในตัวเอง กำลังเหล่านี้แต่ละอย่างเป็นเสน่ห์ทำให้คนอื่นรัก

การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์นั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับข้าราชการตำรวจ เพราะตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชน การทำตนให้เป็นประโยชน์นั้น ก็คือการทำตนให้มีคุณค่า อยู่ที่ไหนก็สร้างความเจริญที่นั่น ตำรวจจะต้องฝึกตัวเองให้เป็นคนมีประโยชน์ เพราะถ้าเป็นคนที่มีประโยชน์แล้ว ก็จะเป็นที่รักของคนอื่น ๆ หรือประชาชนทั่วไป ใคร ๆ ก็อยากที่จะเข้าใกล้ ดังนั้น ข้าราชการตำรวจที่จะนำหลักอรรถจริยาไปใช้ให้ได้ผลดีนั้นนั้น จะต้องหมั่นปรับปรุงพัฒนาความรู้ ความสามารถ และต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมด้วย

สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ เป็นคนไม่เย่อหยิ่งจองหองหรือเสมอต้นเสมอปลาย เคยปฏิบัติต่อเพื่อนฝูงอย่างไร แม้ได้ดิบได้ดีก็ปฏิบัติอย่างเดิม สมานัตตตานี้ได้แก่ ความวางตัวสมนัตนเอง คือทำตัวให้สมกับที่ตัวเป็น ตัวอย่างเช่น มีคนสองคนเคยตกยากมาด้วยกัน ครั้นต่อมาคนหนึ่งได้ดิบได้ดีเป็นหัวหน้างานที่มีความสำคัญ มีคนงานในบังคับบัญชาอย่าเกรง ฝ่ายเพื่อนยังคงอยู่ในสภาพเดิม กำลังเป็นกรรมกรสามล้อเมื่อไปเยี่ยมเพื่อนที่ดีได้แล้ว พอเจอเพื่อนแล้วก็ตะโกนเรียกด้วยถ้อยคำชนิดใช้กับเพื่อนมาด้วยกัน มึง - กู ไม่ได้คำนึงว่าขณะนั้นเพื่อนกำลังอยู่ในสภาพอีกอย่างหนึ่ง คือกำลังควบคุมระเบียบการบังคับบัญชาภายในวงงานของเขา ยังไม่สามารถเล่นหัวได้เต็มที่ ฝ่ายผู้ไปเยี่ยมเห็นว่าอีกฝ่ายถือตัวเหยียดเหยื่ออำนาจ และก็เหมาเอาว่าเป็นคนขาดสมานัตตตา นอกจากจะเกิดเพราะความไม่รู้จักกาลเทศะของผู้เยี่ยมแล้ว ยังมาจากเหตุอีกอย่างคือ การเข้าใจความหมายของสมานัตตตาคลาดเคลื่อนไป

ตำรวจจะต้องเป็นผู้มีความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเจอกับเหตุการณ์อย่างไร จะต้องปฏิบัติหน้าที่ไปอย่างมีมาตรฐาน ไม่เลือกปฏิบัติ จะต้องวางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อประชาชนอย่างเสมอหน้ากัน ให้ความเสมอภาค ไม่เอารัดเอาเปรียบในการปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ไปในทางมิชอบ สร้างความเดือดร้อนให้ประชาชน หากตำรวจใช้หลักสมานัตตตาในการปฏิบัติหน้าที่ โดยร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของสังคม ก็จะทำให้เป็นคนที่มีจิตใจหนักแน่น ไม่วอกแวก เป็นการสร้างความนิยมและไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

ในการครองใจคนหรือทำให้คนรัก โปรดจำหลักสำคัญอันหนึ่งไว้ก่อนเป็นหลักทางด้านจิตใจ จะเรียกว่าจิตวิทยาในการครองใจคน คือ คนเราทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่มีความรู้สึกทางจิตใจอยู่ อย่างหนึ่ง คือความรู้สึกอยากได้ ความรู้สึกอยากได้นี้มีด้วยกันทุกคน และมีประจำอยู่ตลอดเวลา เว้นแต่เวลาหลับ ถ้าจะครองใจใครเขา สิ่งแรกที่สุดและสำคัญที่สุดที่ต้องทราบก็คือ ความอยากในใจของผู้อื่น คำว่าครองใจคนนั้นก็เปรียบเหมือนครองความอยากของคนนั่นเอง

สรูป การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้นมักถูกมองในแง่ลบ อันเกิดจากหลายสาเหตุ ซึ่งอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษากฎหมายโดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง เพื่อรักษาความสงบในบ้านเมือง หรืออาจเกิดจากพฤติกรรมส่วนตัวของข้าราชการตำรวจ อันเป็นสาเหตุที่ทำให้มีทั้งประชาชนที่รักใคร่และเกลียดชัง ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องนำหลักธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความรักใคร่นับถือจากคนรอบข้าง ซึ่งสังคหวัตถุธรรมเป็นหลักธรรมยึดเหนี่ยวน้ำใจคนให้รักใคร่เอ็นดู

ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีความสนิทสนมหรือรู้จักมักคุ้นกันมาก่อน แต่เกิดจากการนำหลักสังฆัตถุธรรมมาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ของตน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นผู้รักษากฎหมายด้วยความยุติธรรม เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และสังคมมีความสงบสุขอันเป็นจุดมุ่งหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.6 พื้นที่ศึกษา

กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร แต่สภาพปัญหาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ราชการของตำรวจนครบาลยังมีประสิทธิภาพไม่เท่าที่ควร ความคล่องตัวในการระงับเหตุพิเศษต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ รูปแบบของการประกอบอาชญากรรมมีการพัฒนาขึ้น สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน มีการชุมนุมเรียกร้องมากขึ้นซึ่งอาจเป็นชนวนไปสู่การบ่อนทำลายความมั่นคงต่อประเทศซึ่งเป็นการยากที่หน่วยงานปกติของกองบัญชาการตำรวจนครบาลจะสามารถระงับหรือป้องกันปราบปรามให้สงบลงได้ง่าย จึงจำเป็นต้องจัดตั้งกองบัญชาการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษขึ้น เพื่อเตรียมการไว้ปฏิบัติการกิจอันเป็นเหตุพิเศษดังกล่าว

ต่อมาในวันที่ 23 มีนาคม 2519 จึงได้นำโครงการจัดตั้งกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษเสนอต่อคณะรัฐมนตรี จนในที่สุดได้มี ให้จัดตั้งกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษขึ้น ในวันที่ 21 เมษายน 2519 โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 กองกำกับการ ดังนี้ (พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 6) ลงวันที่ 13 เมษายน 2519 โดยประกาศลงในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 93 ตอนที่ 61 ลงวันที่ 20 เมษายน 2519)

กองกำกับการอำนวยการ (กก.อป.)

1. กองกำกับการศูนย์รวมข่าว (กก.ศร.)
2. กองกำกับการสายตรวจ (กก.สตร.)
3. กองกำกับการป้องกันและปราบปรามจลาจล (กก.ปจ.)
4. กองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัย (กก.อป.)
5. กองกำกับการสุนัขตำรวจ (กก.สข.)
6. กองกำกับการตำรวจม้า (กก.ม.)

ต่อมามี มติ ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ 4/2548 เมื่อ 10 พฤษภาคม 2548 และครั้งที่ 5/2548 เมื่อ 13 พฤษภาคม 2548 โดยอนุมัติการตัดโอนตำแหน่งต่าง ๆ จากส่วนราชการเดิมเป็นส่วนราชการใหม่ คือ จากเดิม กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งมี 7 กองกำกับการเป็นกองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งยุบลงเหลือ 5 กองกำกับการ ดังนี้(พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 และกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548)

1. กองกำกับการ 1 (สายตรวจ)
2. กองกำกับการ 2 (ปราบจลาจล)
3. กองกำกับการ 3(อารักขาและรักษาความปลอดภัย)
4. กองกำกับการ 4 (ตำรวจม้า)
5. กองกำกับการ 5 (สุนัขตำรวจ)

กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ หรือกองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัย (ก.ก.อป.) เดิม เริ่มก่อตั้งหน่วยงานขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2492 โดยใช้ชื่อว่า “กองตรวจตำรวจนครบาล” ปี พ.ศ. 2496 เปลี่ยนชื่อเป็น “กองบังคับการยานยนต์” (ตำรวจรถถัง) ปี พ.ศ. 2501 เปลี่ยนชื่อเป็น “กองกำกับการรักษาสถานที่” ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2519 เปลี่ยนชื่อเป็น “กองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัย” และปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2549 มีที่ตั้งอยู่ที่วังปารุสก์วัน

กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ มีภารกิจหน้าที่ในการถวายการอารักขาและรักษาความปลอดภัยแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ รัชทายาท ตลอดจนถึงผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ณ พระราชฐานบริเวณพลับพลาที่ประทับ ในระหว่างทรงประกอบพระราชกรณียกิจ และในการเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ รักษาสถานที่สำคัญ และบุคคลสำคัญของทางราชการและรัฐต่างประเทศ ภายในพื้นที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล และ พื้นที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ

เดิมเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2524 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้มอบหมายภารกิจถวายความปลอดภัยในขบวนเสด็จฯ ให้กองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัยรับผิดชอบและปฏิบัติเพิ่มเติมจากเดิม โดยให้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2524 เป็นต้นมา คือ

1. จัดรถยนต์พร้อมพลขับ และนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับ รองผู้กำกับการขึ้นไปทำหน้าที่รถนำขบวนเสด็จฯ
2. จัดรถยนต์พร้อมพลขับ และนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับ สว./ผบ.ร้อย ทำหน้าที่ขานจุดปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ระดับ น.
3. จัดรถยนต์พร้อมพลขับ และเจ้าหน้าที่อารักขาพิเศษ โดยมีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าชุด
4. จัดรถจักรยานยนต์พร้อมพลขับ ทำหน้าที่นำ แสง ขบวนเสด็จฯ ทั้งมีหมายกำหนดการ และไม่มีหมายกำหนดการ โดยมีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าชุด
5. จัดรถยนต์พร้อมพลขับ ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ระดับ บก.ต่าง ๆ ภายในเขตนครบาล ทำหน้าที่รถขานจุดขบวนเสด็จฯ กรณีส่วนพระองค์ รวมทั้งรถจักรยานยนต์พร้อมพลขับ ทำหน้าที่นำ แสงขบวนเสด็จฯ ด้วย
6. จัดรถยนต์พร้อมพลขับ และ เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่นำขบวนเสด็จผู้แทนพระองค์

7. จัดรถยนต์ และรถจักรยานยนต์พร้อมพลขับและเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่ประจำขบวนเสด็จ เดโซชัย 3 ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

8. จัดกำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยรอบบริเวณที่ประทับ หรือพลับพลา โดยมีนายตำรวจ ชั้นสัญญาบัตรเป็นหัวหน้าชุด

9. ต่อมาเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2534 กรมตำรวจได้มีคำสั่งให้ กองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัยจัดกำลังตำรวจ จำนวน 4 นาย พร้อมรถจักรยานยนต์ จำนวน 4 คัน ไปประจำที่ พระตำหนักจักรีรังษ สวนปทุม จังหวัดปทุมธานี เพื่อถวายอารักขาในขบวนเดโซชัย 6 และพระเจ้าหลานเธอทั้งสองพระองค์

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการหรือส่วนราชการเป็นอย่างไรในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 7 กันยายน 2552 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 126 ตอนที่ 66 ก หน้า 43 ได้แยกกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนออกจากกองบังคับการสายตรวจปฏิบัติการพิเศษมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญอื่น ๆ

2. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาในเขตอำนาจการรับผิดชอบ

3. ควบคุมอำนาจการและพัฒนาเทคนิคยุทธวิธีเกี่ยวกับการควบคุมฝูงชนในเขตกรุงเทพมหานครหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ชื่อเรียกใหม่ ที่นำเอาหน่วยงานของกองกำกับการอารักขาและรักษาความปลอดภัย (อป.) และกองกำกับการป้องกันและปราบปรามจลาจล (ปจ.) แต่เดิมในอดีตสังกัดอยู่กับกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ (191) ต่อมาปรับเปลี่ยนชื่อเป็นกองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ (ตปพ.) กองกำกับการ อป. และ ปจ. ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น กก.3 กก.2 ตามลำดับ เมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2552 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงาน จึงได้แยก กก. อป.และ ปจ. ออกเป็นหน่วยละ 2 กองกำกับการ โดยให้ กก.อป. แยกเป็น กก.อารักขา 1 และ กก.อารักขา 2 ส่วน กก.ปจ. แยกเป็น กก.ควบคุมฝูงชน 1 และ กก.ควบคุมฝูงชน 2 ภารกิจหน้าที่ใกล้เคียงกับหน่วยงานเดิม แต่แยกภารกิจที่ชัดเจนให้แต่ละกองกำกับ โดยมีผู้กำกับเป็นหัวหน้า

กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน หรือเรียกสั้น ๆ ว่า อคฝ. จึงเป็นหน่วยงานระดับกองบังคับการ ในสังกัดของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ประกอบเป็น 5 กองกำกับการ ได้แก่

1. กองกำกับการ ฝ่ายอำนวยการ
2. กองกำกับการ อารักขา 1
3. กองกำกับการ อารักขา 2
4. กองกำกับการ ควบคุมฝูงชน 1
5. กองกำกับการ ควบคุมฝูงชน 2

หน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ตาม (1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวสำนักงานตำรวจได้มอบหมายหน้าที่ให้ ทำหน้าที่ตามดังต่อไปนี้ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนมีหน้าที่ในการถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทน และพระบรมวงศานุวงศ์ ภายในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลและพื้นที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการ

1.1 งานด้านธุรการ

ทำหน้าที่ในการบริหารงานเอกสารและเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของกองกำกับการอารักขา 2 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สมความมุ่งหมายของทางราชการ จึงกำหนดลักษณะงานของงานธุรการและมอบหมายหน้าที่ราชการ ให้กับข้าราชการในปกครองบังคับบัญชาดังต่อไปนี้

1.1.1 งานสารบรรณ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับส่งหนังสือราชการ การออกเลขในทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง สมุดคุมการออกหนังสือ การรับส่งเอกสารภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน การร่างหนังสือตอบโต้ภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงานการดำเนินการประชุมและแจ้งกำหนดการประชุม การจัดเก็บเอกสารงานที่ไม่มีกำหนดไว้ในงานลักษณะอื่นและงานที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยเฉพาะ ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้หรือมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ

1.1.2 งานทะเบียนผล มีหน้าที่เกี่ยวกับ การควบคุมและตรวจสอบสภาพกำลังพล การเก็บรักษาและลงรายงานในสมุดประวัติ ควบคุมการเกษียณอายุ การขึ้นทะเบียนกองประจำการ การพ้นจากราชการ การเลื่อนยศ การแต่งตั้งโยกย้าย การส่งปฏิบัติราชการ การลา บำเหน็จความชอบข้าราชการตำรวจ การเลื่อนเงินเดือน เงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ (ต.ป.ป.) เงินรางวัล การจัดทำบัญชีถือจ่าย การจัดทำงบประมาณ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ งานวินัย ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ หรือมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ

1.1.3 งานยุทธศาสตร์และแผน มีหน้าที่เกี่ยวกับ การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนของ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน งานเกี่ยวกับหมายเหตุ งานศูนย์ วิทยุอควิน ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ หรือมอบหมายให้มี หน้าที่รับผิดชอบ

1.2 งานด้านสนับสนุน

มีหน้าที่ในการบริหารงานเอกสารและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนงานให้เป็นไป ตามยุทธศาสตร์ของกองกำกับการอารักขา 2 มีหน้าที่ดังนี้

1.2.1 งานการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับ การเบิกจ่ายเงินหมวดเงินเดือน หมวดค่าใช้สอย หมวดเงินค่าตอบแทน หมวดเงินสวัสดิการ เงินรายได้แผ่นดิน เงินตรงราชการ เงินนอกงบประมาณ เช่น การเบิกจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยเลี้ยง เงินสวัสดิการช่วยเหลือ เงินฌาปนกิจ สงเคราะห์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ค่ากองทุนสาธารณูปโภค บำเหน็จบำนาญข้าราชการ ค่าประกัน ทรัพย์สินทางราชการเสียหาย การเก็บรักษาเงินและการนำส่งเงินเหล่านั้นให้เป็นระเบียบของทาง ราชการ ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืองานที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ หรือมอบหมายให้มีหน้าที่ รับผิดชอบ

1.2.2 งานพัสดุ มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานพลาธิการ (พัสดุ) ในการตรวจรับและรักษาและ เบิกจ่ายสิ่งของหลวงต่าง ๆ ที่ใช้ในราชการในหน่วยงานของตนตามระเบียบว่าด้วยการตรวจรับเบิก จ่ายและเก็บรักษาของหลวง และต้องปฏิบัติตามหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เช่น จัดทำบัญชีรับส่งสิ่งของหลวง งานงบประมาณจัดซื้อจัดจ้าง งานบ้าน พักอาศัยของทางราชการ งานคลังอาวุธ งานนักการภารโรง ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ หรือมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ

1.2.3 งานซ่อมบำรุง มีหน้าที่เกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างและการซ่อมบำรุงยานพาหนะ ทุกชนิด ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 การใช้รถยนต์ โครงการรถเช่าของทางราชการ ควบคุมการเบิกจ่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพื่อใช้ในราชการ การเบิก จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ หรือมอบหมาย ให้มีหน้าที่รับผิดชอบ

จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ใน กองกำกับการอารักขา 2 มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่ ทำงานหรือรับผิดชอบงานในหน่วยนี้จะต้องมีความเอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติอย่างละเอียดรอบคอบ แม่นยำ กล่าวหาญ และอดทนในระบบงานที่ทำอยู่ ทั้งนี้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวบางครั้งต้องติดต่อกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์การตนเอง และ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพฑูรย์ ขุนอาสา (2532, หน้า 86-87) ได้ศึกษาการใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความรู้พื้นฐานในหลักสังคหวัตถุธรรม ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา ยังไม่ชัดเจนเพียงพอเช่นเดียวกับครูผู้สอน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนนำเอาหลักสังคหวัตถุธรรมทั้ง 4 ไปใช้กับครูผู้สอนได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามความหมายที่แท้จริงได้ ส่วนการนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารนำหลัก “ทาน” คือ การให้ไปปฏิบัติได้มากในส่วนที่เป็นวัตถุทาน วิทยาทาน แต่ในแง่ธรรมทานและอภัยทานนั้น ผู้บริหารยังนำไปปฏิบัติเป็นส่วนน้อย ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างเห็นพ้องกันว่าผู้บริหารยังคงจับผิดครูผู้สอนแล้วนำความผิดนั้นมาประกอบการพิจารณามอบหมายงาน แสดงว่ายังมีความผูกโกรธและไม่ได้ให้อภัย ซึ่งเป็นทานสูงสุดที่สาธุชนพึงปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตามหลัก “ปิยวาจา” ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารพูดสุภาพอ่อนหวาน ยกย่องชมเชยครูผู้สอนพูดเพื่อให้เกิดความสามัคคีให้กำลังใจกับครูผู้สอน แต่ผู้บริหารยังมีการพูดเฉียดขอบเขตเด็ดขาด และดุด่าผู้ใต้บังคับบัญชาต่อหน้าผู้อื่น ซึ่งเป็นการพูดที่ไม่ประกอบด้วยเมตตาและไม่เป็นประโยชน์ ทั้งไม่เหมาะสมกาลเทศะด้วยการปฏิบัติตามหลัก “อตถจริยา” ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนได้ประพฤติประโยชน์ในแง่ให้คำแนะนำและสนับสนุนครูผู้สอนทั้งงานในหน้าที่และงานส่วนตัวที่ประสบปัญหา หากแต่การช่วยเหลือด้านทรัพย์สินหรือการเกื้อกูลครอบครัวผู้ใต้บังคับบัญชาในโอกาสอันควรผู้บริหารยังปฏิบัติ น้อยไป การปฏิบัติตามหลัก “สมานัตตตา” ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารคิดว่าได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ เป็นมิตรกับทุกคน แต่ในการปฏิบัติจริงยังมีการใช้อำนาจและวางตนในฐานะผู้บังคับบัญชาของเพื่อนร่วมงานและยังข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ ทั้งยังควบคุมอารมณ์ไม่ได้มาก

สมหวัง สาวิลีทธิ์ (2549, หน้า 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พุทธจริยธรรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด” จากการศึกษาทราบว่า เป็นการนำหลักพุทธจริยธรรมเข้ามาเสริมทางด้านจิตใจเพื่อให้เกิดความผ่อนคลายในการปฏิบัติหน้าที่และทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เพราะพุทธจริยธรรมเป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติของผู้รู้ ผู้มีธรรมและนิติธรรมความซื่อตรง หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมหรือเรียกว่า การปฏิบัติงานแบบธรรมาภิบาล ผลการวิเคราะห์คือ พุทธจริยธรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มี 3 ระดับ คือ พุทธจริยธรรมที่จำเป็นต่อการบริหารของพนักงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด คือ จักรวรรดิธรรม 12 ทศพิชราชธรรม 10 มรรคมืองค์ 8 ราชสังคหธรรม 4 พรหมวิหาร 4 และสาราณียธรรม 6 ส่วนพุทธจริยธรรมที่จำเป็นต่อพนักงานระดับผู้นำในการปฏิบัติงานของพนักงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดประกอบด้วย สัปปุริสธรรม 7 อริยทรัพย์ 7 สังคหวัตถุ 4 หลักผู้นำ 6 สัปปุริสธรรม 2 จักรธรรม 4 และอุปการะ 2 ในด้านพุทธจริยธรรมที่จำเป็นต่อพนักงานระดับผู้ปฏิบัติงานของพนักงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประกอบด้วย หลักการทำงาน 4 หลัก

ความเป็นผู้นำของประชาชน 9 หลักความอดทน 4 หลักความประพฤติ 5 หลักความเคารพ 4 ปัญญา 5 หลักการพูด 9 ทิฏฐธรรมมิกัตถประโยชน์ 4

สุรินทร์ คงเกิด (2549, หน้า 93-94) ได้ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิเคราะห์ของผู้บริหารทั้ง 10 ด้าน เมื่อพิจารณาตามกลุ่มเพศพบว่า ทั้งเพศชายและหญิงมีทัศนคติเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารได้ทำหลักการบริหารทฤษฎี 4 การ มาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อประชาชนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุโดยรวม มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อายุ 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความยุติธรรมเที่ยงตรง ต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการเสียสละสิ่งของช่วยเหลือราษฎรผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการกดขี่ข่มเหงประชาชนและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดด้านความซื่อตรง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความอดทนอดกลั้น และผู้ค้าขาย/ผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการมีธรรมในตนเอง

ร้อยตำรวจเอกหญิง เพชรา อนุจร (2549, หน้า 77-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าข้าราชการตำรวจเพศชายและเพศหญิงมี การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากข้าราชการตำรวจที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้าราชการตำรวจทั้งชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตรมีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้อื่น และข้อ 4 วางตัวเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาคต่อเพื่อนร่วมงานและต่อบุคคลอื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 เป็นผู้ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวม

ผลการเปรียบเทียบการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและระดับชั้นยศ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1. ข้าราชการตำรวจที่มีเพศแตกต่างกัน มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเบญจศีลแตกต่างกัน และด้านเบญจธรรมแตกต่างกัน ส่วนด้านพรหมวิหาร 4 ด้านสังคหวัตถุ 4 และด้านอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน

2. ข้าราชการตำรวจที่มีอายุแตกต่างกัน มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3. ข้าราชการตำรวจที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมแตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน ส่วนด้านเบญจศีล ด้านเบญจธรรม ด้านพรหมวิหาร 4 และด้านอิทธิบาท 4 ไม่แตกต่างกัน

4. ข้าราชการตำรวจที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกัน มีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวม แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านพรหมวิหาร 4 แตกต่างกัน และด้านอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน ส่วนด้านเบญจศีล ด้านเบญจธรรมและด้าน สังคหวัตถุ 4 ไม่แตกต่างกัน

วชิรพงษ์ พลดี (2551, หน้า 63-64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่น อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นของอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทุกด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ธรรมด้านหลักธรรมด้านความลำเอียง (อคติ 4) ธรรมด้านหลักสังคหสงเคราะห์ (สังคหวัตถุ 4) ธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ (อิทธิบาท 4) ธรรมด้านหลักธรรมเป็นเครื่องอยู่ (พรหมวิหาร 4) ซึ่งผลวิเคราะห์ด้านหลักสังคหสงเคราะห์ (สังคหวัตถุ 4) พนักงานส่วนท้องถิ่นให้คำแนะนำเพื่อนร่วมงานเพื่อประโยชน์ทั้งด้านส่วนตัวและด้านการปฏิบัติงาน ใ้ข้อต่อผู้ร่วมงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้คำแนะนำและให้บริการด้วยความเอื้อเฟื้อ พุดต่อเพื่อนร่วมงานโดยใช้วาจาสุภาพอ่อนโยน พุดต่อประชาชนผู้มาติดต่องานโดยใช้วาจาสุภาพอ่อนโยน ประพฤติตนในการช่วยเหลือกิจการสาธารณะประโยชน์ วางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะบุคคลกาลและสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี รับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ แบ่งปันสิ่งของแก่คนที่ควรให้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ (2551, หน้า 85-88) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาราช 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่ามีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลโรงพยาบาลมหาราช 2 ส่วนใหญ่มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน กล่าวคือมีความเต็มใจและสมัครใจที่จะเป็นพยาบาลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลจึงตั้งใจขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่คอยดูแลผู้ป่วยอย่างดี และไตร่ตรองพิจารณาวางแผนการพยาบาลอย่างรอบคอบซึ่งคล้องกับหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลมหาราช 2 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อ

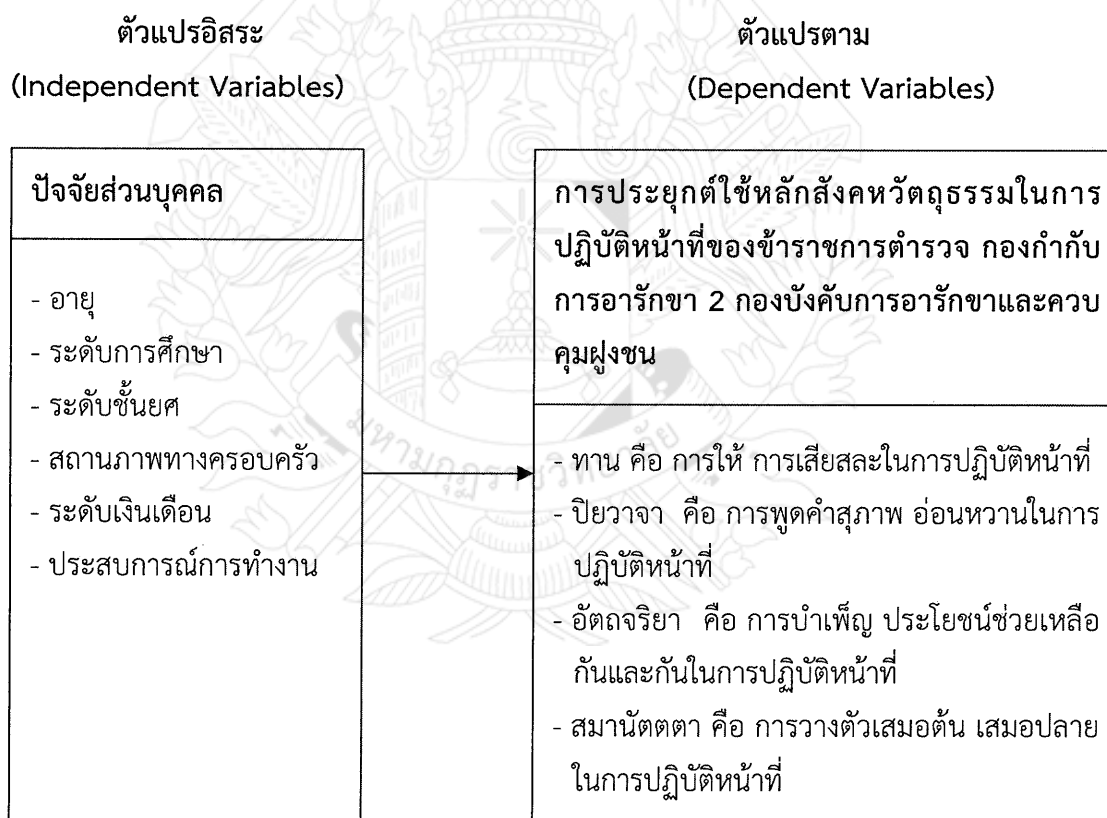
เดือนแตกต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ถึงแม้จะแตกต่างกัน แต่ก็ไม่มีผลต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะการพยาบาลเป็นการบริการที่พยาบาลทุกคนจะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับความปลอดภัย ความสะดวกรวดเร็วที่สุด เป็นจรรยาบรรณของพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หมวดคือ 1) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน 2) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อสังคมและประเทศชาติ 3) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อวิชาชีพ 4) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น 5) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อตนเอง แต่เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า พยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลที่มีอายุมากกว่าจะมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์การทำงานและความชำนาญในงานมากกว่า ซึ่งบางคนเป็นพยาบาลที่บรรจุใหม่หรืออาจจะมีอายุการทำงานยังไม่มาก จึงทำให้พยาบาลทั้ง 2 กลุ่มมีการนำหลักอิทธิบาท 4 (ความใคร่ครวญ ไตร่ตรอง) ไปใช้กับการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งพยาบาลที่มีอายุมากกว่ามีความชำนาญในงานมากกว่าจึงไม่ค่อยพิถีพิถันใคร่ครวญไตร่ตรองมากนัก เพราะคิดว่าจะมีความชำนาญ หรืออาจจะทำงานไปโดยไม่รู้ตัวว่ามีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ด้วย แต่พยาบาลที่มีอายุน้อยกว่าประสบการณ์ยังน้อย จึงมักจะพิถีพิถันใคร่ครวญไตร่ตรองในงานมากกว่าคือมีความมุ่งมั่นตั้งใจในงานมากกว่า เพราะเพิ่งทำงานใหม่ ๆ จึงมักจะยึดมั่นในการทำงานและคิดว่าได้นำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในเวลาดำเนินการด้วย

ปรีชา สุธจิตร์ (2552, หน้า 67-68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมทุกด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ด้านหลักธรรมสงเคราะห์ ด้านหลักธรรมเป็นเครื่องอยู่ ด้านหลักธรรมความละเอียด โดยผลการวิเคราะห์ด้านธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ (อิทธิบาท 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจในการทำงาน มีความขยันเอาใจใส่รับผิดชอบ และมีความรอบคอบในการทำงาน ให้การช่วยเหลือประชาชน ให้การต้อนรับด้วยวาจาสุภาพ มีการเสียสละในการทำงาน มีความยินดีกับการต้อนรับประชาชน การเอาใจใส่ดูแลประชาชน มีการนำหลักธรรมไปใช้ในระดับปานกลางทุกประเด็น ด้านหลักสังคัมสงเคราะห์ (สังคหวัตถุ 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือประชาชน ให้การต้อนรับด้วยวาจาสุภาพ มีการเสียสละในการทำงาน เสมอต้นเสมอปลาย มีการนำหลักธรรมไปใช้ออยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนในด้านหลักธรรมเป็นเครื่องอยู่ (พรหมวิหาร 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความเมตตาต่อประชาชนให้คำแนะนำในงานที่มีความผิดพลาด มีความยินดีกับการต้อนรับประชาชน เอาใจใส่ดูแลประชาชน มีการนำ

หลักฐานไปใช้อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น และด้านหลักฐานความลำเอียง (อคติ 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ไม่เห็นแก่พวกพ้องและลำเอียงในการปฏิบัติงาน ไม่แสดงความรำคาญเมื่อประชาชนมาติดต่องาน ไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง ไม่เกรงกลัวอิทธิพลในพื้นที่ มีการนำหลักฐานไปใช้อยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น สรุป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พบว่า การนำหลักฐานไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการนั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการแต่ละสังกัดต่างก็มีจริยธรรมและจรรยาบรรณของตนเองที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งคนไทยมีศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจและศาสนายังคอยเตือนสติให้คิดดี ทำดี โดยได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก เพราะฉะนั้นความแตกต่างในเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นยศ และประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่มีผลมากนัก

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอารักขา2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามรูปแบบดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวัดค่าตัวแปร
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 600 นาย

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 234 นาย โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากรายชื่อข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 600 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลจาก

ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามงานอาชญากรรมต่าง ๆ โดยวิธีแจกแบบสอบถามซึ่งไม่ได้กำหนดตามรายชื่อ ชั้นยศ เพื่อให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ใช้หลักเกณฑ์คะแนนเป็นค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็น จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือ โดยเครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 นำแบบสอบถามฉบับร่างตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

3.4.3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบสำนวนภาษาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3.4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 โดยที่ +1 แน่ใจว่าสอดคล้อง
 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
 -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 16 ข้อ ใช้ได้จำนวน 16 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 1.00 ทั้งหมด

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 k = จำนวนข้อของเครื่องมือ
 S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.927 ซึ่งแสดงผลเอาไว้อย่างละเอียดในภาคผนวก

3.4.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- 1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยไปยังผู้กำกับการ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการทำวิจัย
- 3) ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบ
- 4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตัวเอง

3.5.2 การจัดทำข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมดำเนินการจัดทำ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบให้คะแนนคำตอบ ความคิดเห็นในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ในแต่ละข้อ
- 2) ตรวจสอบให้คะแนนที่ได้จากการตรวจสอบลงในกระดาษหัดแล้วป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลต่อไป
- 3) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลหรืออธิบายตัดสินใจดำเนินการเก็บจัดรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวัดค่าตัวแปรโดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$$

ระดับค่า	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.21-5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
4	3.41-4.20	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
3	2.61-3.40	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
2	1.81-2.60	หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
1	1.00-1.80	หมายถึง อยู่ในระดับน้อยสุด

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลในการวิจัยนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.7.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.7.2 ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7.3 ทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กับข้อมูลทั่วไปด้าน อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

3.7.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในการแจกแจง ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) โดยใช้วิธีการนำเสนอในตารางประกอบคำบรรยาย

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำการวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

3.8.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency)

ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.8.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferencial Statistics) ได้แก่ การทดสอบความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F = อัตราส่วนของความแปรปรวน
 MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล” เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือนและประสบการณ์การทำงาน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 600 นาย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 234 นาย และใช้วิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	t (t - Independent)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
Df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพ ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการ ประยุกต์ใช้หลัก สักท้วงวัฒนธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คืออายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ใช้การ วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21 - 30 ปี	119	50.9
31 - 40 ปี	90	38.5
41 - 50 ปี	16	6.8
51 - 60 ปี	9	3.8
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมามีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และน้อยที่สุดมี อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	1.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	20.1
ปวส.	14	6.0
ปริญญาตรี	164	70.1
ปริญญาโท	6	2.6
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับ ปริญญาตรี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 รองลงมามีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
สิบตำรวจโท	101	43.2
สิบตำรวจเอก	47	20.1
จ่าสิบตำรวจ	43	18.4
ดาบตำรวจ	18	7.7
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	10.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีระดับชั้นยศ สิบตำรวจโท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมา มีระดับชั้นยศ สิบตำรวจเอก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และน้อยที่สุดมีระดับชั้นยศ ดาบตำรวจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	137	58.5
แต่งงาน	89	38.0
หย่าร้าง	6	2.6
แยกกันอยู่	2	0.9
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีสถานะภาพ โสด จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมา มีสถานะภาพ แต่งงาน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 และน้อยที่สุดมีสถานะภาพ แยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	จำนวน	ร้อยละ
10,000 - 15,000 บาท	109	46.6
15,001 - 20,000 บาท	87	37.2
20,001 - 25,000 บาท	17	7.3
25,001 บาท ขึ้นไป	21	9.0
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 15,000 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 10 ปี	176	75.2
11 - 20 ปี	38	16.2
21 ปี ขึ้นไป	20	8.5
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่าข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 - 20 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

การศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ด้านที่	ความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านทาน	4.11	0.62	มาก
2.	ด้านปิยวาจา	3.84	0.61	มาก
3.	ด้านอตัถจริยา	3.90	0.59	มาก
4.	ด้านสมานัตตตา	3.92	0.59	มาก
รวม		3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านทาน รองลงมาคือด้านสมานัตตตา และด้านอตัถจริยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านปิยวาจาตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน

ด้านที่	ด้านทาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ มากน้อยเพียงใด	4.01	0.74	มาก
2.	การได้ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานในทางที่ชอบ หรือให้หยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ของตนไปใช้สอย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	4.14	0.73	มาก
3.	มีการประชุมชี้แจงข้อราชการแก่เพื่อนร่วมงานทุกครั้งหลังจากที่ทันทราบข้อมูลข่าวสารทางราชการ	4.11	0.79	มาก
4.	การนำหลักการปธานีปรานอมไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะปฏิบัติหน้าที่	4.19	0.77	มาก
	รวม	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือ ในการปฏิบัติหน้าที่แต่ละครั้งได้นำหลักประนีประนอมไปใช้ในการแก้ปัญหาต่อผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ ในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งได้ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานในทางที่ชอบ หรือให้หยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ของตนไปใช้สอย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และน้อยที่สุดคือ ในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ มากน้อยเพียงใด

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา

ด้านที่	ด้านปียวาจา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การได้ใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่	3.55	0.80	มาก
2.	การเป็นผู้พูดคำจริง มีเหตุผล ได้สาระประโยชน์ และถูกกาลเทศะ	3.94	0.71	มาก
3.	การได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นด้วยอาการกิริยาสุภาพ	3.89	0.76	มาก
4.	การได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.98	0.71	มาก
	รวม	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มากที่สุดคือ ท่านได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง รองลงมาคือ ท่านเป็นผู้พูดคำจริง มีเหตุผล ได้สาระประโยชน์ และถูกกาลเทศะ และน้อยที่สุดคือ ท่านได้ใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา

ด้านที่	ด้านอัตถจริยา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การเป็นผู้ที่ชวนช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กร	4.08	0.69	มาก
2.	การรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณี	3.96	0.81	มาก
3.	มีการทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถ	3.74	0.78	มาก
4.	การทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.82	0.86	มาก
	รวม	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือ ท่านเป็นผู้ที่ชวนช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กรรองลงมาคือ ท่านรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณีและน้อยที่สุดคือ ท่านทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการ
 ประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กอง
 กำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา

ด้านที่	ด้านสมานัตตตา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การวางตัวเสมอต้น เสมอปลาย ให้ความเสมอภาคในการปฏิบัติหน้าที่ต่อเพื่อนร่วมงาน	3.88	0.72	มาก
2.	การไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ	3.98	0.67	มาก
3.	การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่น	3.93	0.72	มาก
4.	การประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย	3.92	0.74	ปานกลาง
	รวม	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มากที่สุดคือ ท่านไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ รองลงมาคือ ท่านปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่นและน้อยที่สุดท่านประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ข้าราชการตำรวจที่มี อายุ ระดับการศึกษาระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน และประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา ด้านสมานัตตตา แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21 - 30 ปี	119	3.93	0.56	มาก
31 - 40 ปี	90	3.90	0.42	มาก
41 - 50 ปี	16	4.12	0.49	มาก
51 - 60 ปี	9	4.15	0.42	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ อายุระหว่าง 51 - 60 ปี

ตารางที่ 4.13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคห
 วัฒนธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กอง
 บังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.027	3	.342	1.33	0.27
ภายในกลุ่ม	59.205	230	.257		
รวม	60.232	233			

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัฒนธรรมในการ
 ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2กองบังคับการอารักขาและควบ
 คุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21 - 30 ปี	119	4.14	0.72	มาก
31 - 40 ปี	90	4.08	0.52	มาก
41 - 50 ปี	16	4.12	0.46	มาก
51 - 60 ปี	9	3.97	0.34	มาก
รวม	234	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ อายุระหว่าง 21 - 30 ปี

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.366	3	.122	.307	0.82
ภายในกลุ่ม	91.252	230	.397		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21 - 30 ปี	119	3.82	0.66	มาก
31 - 40 ปี	90	3.80	0.51	มาก
41 - 50 ปี	16	3.98	0.66	มาก
51 - 60 ปี	9	4.19	0.59	มาก
รวม	234	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่าข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ อายุระหว่าง 51 - 60 ปี

ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.613	3	.538	1.452	0.23
ภายในกลุ่ม	85.162	230	.370		
รวม	86.775	233			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21 - 30 ปี	119	3.87	0.61	มาก
31 - 40 ปี	90	3.85	0.56	มาก
41 - 50 ปี	16	4.14	0.54	มาก
51 - 60 ปี	9	4.03	0.51	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี

ตารางที่ 4.19 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.657	3	.886	2.575	0.06
ภายในกลุ่ม	79.083	230	.344		
รวม	81.739	233			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21 - 30 ปี	119	3.89	0.62	มาก
31 - 40 ปี	90	3.88	0.52	มาก
41 - 50 ปี	16	4.23	0.52	มาก
51 - 60 ปี	9	4.13	0.74	มาก
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า มากที่สุดคือ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.179	3	.726	2.111	0.10
ภายในกลุ่ม	79.137	230	.344		
รวม	81.316	233			

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลัก
สังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการ
ประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กอง
กำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.12	0.43	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	3.90	0.44	มาก
ปวส.	14	3.69	0.42	มาก
ปริญญาตรี	164	3.95	0.52	มาก
ปริญญาโท	6	4.45	0.39	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ
ธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารัก
ขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา
อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคห
วัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กอง
บังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.635	4	.659	2.620	0.04*
ภายในกลุ่ม	57.597	229	.252		
รวม	60.232	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการ
ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบ
คุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)
ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น ($\bar{X} = 4.12$)	มัธยมศึกษา ตอนปลาย ($\bar{X} = 3.90$)	ปวส. ($\bar{X} = 3.69$)	ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.95$)	ปริญญาโท ($\bar{X} = 4.45$)
มัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 4.12$)	-	0.21	0.42	0.16	0.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.90$)		-	0.20	0.05	0.55*
ปวส. ($\bar{X} = 3.69$)			-	0.25	0.76*
ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.95$)				-	0.50*
ปริญญาโท ($\bar{X} = 4.45$)					-

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท แตกต่างกับที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีระดับการศึกษา ระดับการศึกษา ปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนอกจากนี้ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าระดับการศึกษา ปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.33	0.52	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	4.10	0.58	มาก
ปวส.	14	3.87	0.61	มาก
ปริญญาตรี	164	4.11	0.64	มาก
ปริญญาโท	6	4.54	0.48	มากที่สุด
รวม	234	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.049	4	.512	1.310	0.27
ภายในกลุ่ม	89.569	229	.391		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.16	0.57	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	3.83	0.55	มาก
ปวส.	14	3.44	0.52	ปานกลาง
ปริญญาตรี	164	3.85	0.61	มาก
ปริญญาโท	6	4.25	0.70	มาก
รวม	234	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.543	4	.886	2.437	0.05*
ภายในกลุ่ม	83.231	229	.363		
รวม	86.775	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น ($\bar{X} = 4.16$)	มัธยมศึกษา ตอนปลาย ($\bar{X} = 3.83$)	ปวส. ($\bar{X} = 3.44$)	ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.85$)	ปริญญาโท ($\bar{X} = 4.25$)
มัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 4.16$)	-	.33	.72	.30	.08
มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.83$)		-	.38*	.02	.41
ปวส. ($\bar{X} = 3.44$)			-	.41*	.80*
ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.85$)				-	.39
ปริญญาโท ($\bar{X} = 4.25$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาปริญญา ปวส. แตกต่างกับที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีระดับการศึกษา ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยที่มีระดับโดยข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับ ปวส. มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ น้อยกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับ ปวส. และที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับ ปวส.

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.00	0.50	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	3.79	0.60	มาก
ปวส.	14	3.78	0.44	มาก
ปริญญาตรี	164	3.91	0.59	มาก
ปริญญาโท	6	4.50	0.38	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.975	4	.744	2.163	0.07
ภายในกลุ่ม	78.764	229	.344		
รวม	81.739	233			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.00	0.66	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	47	3.89	0.54	มาก
ปวส.	14	3.67	0.55	มาก
ปริญญาตรี	164	3.93	0.60	มาก
ปริญญาโท	6	4.54	0.29	มากที่สุด
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.202	4	.800	2.347	0.06
ภายในกลุ่ม	78.115	229	.341		
รวม	81.316	233			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับชั้นยศต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิบตำรวจโท	101	3.97	0.50	มาก
สิบตำรวจเอก	47	3.85	0.62	มาก
จ่าสิบตำรวจ	43	3.86	0.41	มาก
ดาบตำรวจ	18	4.23	0.35	มาก
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	3.90	0.42	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นยศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับชั้นยศ พบว่า มากที่สุดคือ ดาบตำรวจ

ตารางที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.330	4	.582	2.304	0.06
ภายในกลุ่ม	57.902	229	.253		
รวม	60.232	233			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิบตำรวจโท	101	4.14	0.65	มาก
สิบตำรวจเอก	47	3.98	0.79	มาก
จ่าสิบตำรวจ	43	4.18	0.49	มาก
ดาบตำรวจ	18	4.31	0.34	มาก
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	3.94	0.46	มาก
รวม	234	4.11	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามระดับชั้นยศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับชั้นยศ พบว่า มากที่สุดคือ ดาบตำรวจ

ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.619	4	.655	1.684	0.15
ภายในกลุ่ม	88.999	229	.389		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิบตำรวจโท	101	3.85	0.60	มาก
สิบตำรวจเอก	47	3.78	0.69	มาก
จ่าสิบตำรวจ	43	3.73	0.54	มาก
ดาบตำรวจ	18	4.19	0.46	มาก
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	3.80	0.61	มาก
รวม	234	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับชั้นยศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับชั้นยศ พบว่า มากที่สุดคือ ดาบตำรวจ

ตารางที่ 4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.910	4	.727	1.986	0.10
ภายในกลุ่ม	83.865	229	.366		
รวม	86.775	233			

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิบตำรวจโท	101	3.96	0.55	มาก
สิบตำรวจเอก	47	3.82	0.65	มาก
จ่าสิบตำรวจ	43	3.70	0.57	มาก
ดาบตำรวจ	18	4.08	0.54	มาก
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	3.99	0.61	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักฆราวาสธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับชั้นยศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับชั้นยศ พบว่า มากที่สุดคือ ดาบตำรวจ

ตารางที่ 4.41 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.200	4	.800	2.333	0.06
ภายในกลุ่ม	78.539	229	.343		
รวม	81.739	233			

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับชั้นยศ

ระดับชั้นยศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิบตำรวจโท	101	3.93	0.57	มาก
สิบตำรวจเอก	47	3.84	0.67	มาก
จ่าสิบตำรวจ	43	3.84	0.52	มาก
ดาบตำรวจ	18	4.36	0.46	มาก
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป	25	3.86	0.59	มาก
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับชั้นยศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับชั้นยศ พบว่า มากที่สุดคือ ดาบตำรวจ

ตารางที่ 4.43 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.172	4	1.043	3.096	0.02*
ภายในกลุ่ม	77.145	229	.337		
รวม	81.316	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามระดับชั้นยศ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับชั้นยศ	สิบตำรวจตรี ($\bar{X} = 3.93$)	สิบตำรวจโท ($\bar{X} = 3.84$)	สิบตำรวจเอก ($\bar{X} = 3.84$)	จ่าสิบตำรวจ ($\bar{X} = 4.36$)	ดาบตำรวจ ($\bar{X} = 3.86$)
สิบตำรวจโท ($\bar{X} = 3.93$)	-	.09	.09	.42*	.07
สิบตำรวจเอก ($\bar{X} = 3.84$)		-	.00	.52*	.01
จ่าสิบตำรวจ ($\bar{X} = 3.84$)			-	.52*	.01
ดาบตำรวจ ($\bar{X} = 4.36$)				-	.50
ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.86$)					-

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา ข้าราชการตำรวจที่มีชั้นยศดาบตำรวจ แตกต่างกับที่มีระดับชั้นยศสิบตำรวจโท ที่มีระดับสิบตำรวจเอก และระดับชั้นยศจ่าสิบตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยข้าราชการ ตำรวจที่มีระดับชั้นยศดาบตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับชั้นยศสิบตำรวจโท ระดับชั้นยศดาบตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าระดับชั้นยศสิบตำรวจเอก และระดับชั้นยศดาบตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าระดับชั้นยศจ่าสิบตำรวจ

สมมติฐานข้อที่ 4 ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลัก
สังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการ
ประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กอง
กำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	137	3.91	0.56	มาก
แต่งงาน	89	3.97	0.41	มาก
หย่าร้าง	6	4.26	0.32	มาก
แยกกันอยู่	2	3.56	0.79	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุ
ธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา
และควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส อยู่
ในระดับมาก และเมื่อแยกตามสถานภาพสมรส พบว่า มากที่สุดคือ หย่าร้าง

ตารางที่ 4.46 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคห
ัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กอง
บังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีสถานภาพสมรส
ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.069	3	.356	1.385	0.25
ภายในกลุ่ม	59.163	230	.257		
รวม	60.232	233			

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการ
ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบ
คุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	137	4.09	0.71	มาก
แต่งงาน	89	4.13	0.47	มาก
หย่าร้าง	6	4.41	0.49	มาก
แยกกันอยู่	2	3.50	0.70	มาก
รวม	234	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามสถานภาพสมรส อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามสถานภาพสมรส พบว่า มากที่สุดคือ หย่าร้าง

ตารางที่ 4.48 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.382	3	.461	1.174	0.32
ภายในกลุ่ม	90.236	230	.392		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	137	3.81	0.63	มาก
แต่งงาน	89	3.86	0.56	มาก
หย่าร้าง	6	4.25	0.54	มาก
แยกกันอยู่	2	3.37	0.88	ปานกลาง
รวม	234	4.11	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามสถานภาพสมรส อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามสถานภาพสมรส พบว่า มากที่สุดคือ หย่าร้าง

ตารางที่ 4.50 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.603	3	.534	1.443	0.23
ภายในกลุ่ม	85.171	230	.370		
รวม	86.775	233			

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้าน ปียวาจาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	137	3.87	0.62	มาก
แต่งงาน	89	3.94	0.54	มาก
หย่าร้าง	6	4.12	0.58	มาก
แยกกันอยู่	2	3.62	0.53	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามสถานภาพสมรส อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามสถานภาพสมรส พบว่า มากที่สุดคือ หย่าร้าง

ตารางที่ 4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.724	3	.241	.685	0.56
ภายในกลุ่ม	81.016	230	.352		
รวม	81.739	233			

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.53 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	137	3.89	0.62	มาก
แต่งงาน	89	3.95	0.54	มาก
หย่าร้าง	6	4.25	0.22	มาก
แยกกันอยู่	2	3.75	1.06	มาก
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตา จำแนกตามสถานภาพสมรส อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามสถานภาพสมรส พบว่า มากที่สุดคือ หย่าร้าง

ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.937	3	.312	.894	0.45
ภายในกลุ่ม	80.379	230	.349		
รวม	81.316	233			

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับเงินเดือนต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10,000 - 15,000 บาท	109	3.88	0.59	มาก
15,001 - 20,000 บาท	87	3.96	0.39	มาก
20,001 - 25,000 บาท	17	4.07	0.51	มาก
25,001 บาท ขึ้นไป	21	4.04	0.42	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับเงินเดือน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับเงินเดือน พบว่า มากที่สุดคือ 20,001 - 25,000 บาท

ตารางที่ 4.56 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.880	3	.293	1.137	0.33
ภายในกลุ่ม	59.352	230	.258		
รวม	60.232	233			

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10,000 - 15,000 บาท	109	4.06	0.73	มาก
15,001 - 20,000 บาท	87	4.19	0.52	มาก
20,001 - 25,000 บาท	17	4.02	0.59	มาก
25,001 บาท ขึ้นไป	21	4.09	0.36	มาก
รวม	234	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามระดับเงินเดือน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับเงินเดือน พบว่า มากที่สุดคือ 15,001 - 20,000 บาท

ตารางที่ 4.58 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.935	3	.312	.790	0.50
ภายในกลุ่ม	90.683	230	.394		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.59 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10,000 - 15,000 บาท	109	3.76	0.69	มาก
15,001 - 20,000 บาท	87	3.86	0.47	มาก
20,001 - 25,000 บาท	17	4.04	0.54	มาก
25,001 บาท ขึ้นไป	21	3.97	0.64	มาก
รวม	234	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามระดับเงินเดือน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับเงินเดือน พบว่ามากที่สุดคือ 20,001 - 25,000 บาท

ตารางที่ 4.60 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.798	3	.599	1.622	0.17
ภายในกลุ่ม	84.977	230	.369		
รวม	86.775	233			

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.61 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10,000 - 15,000 บาท	109	3.85	0.61	มาก
15,001 - 20,000 บาท	87	3.89	0.55	มาก
20,001 - 25,000 บาท	17	4.05	0.62	มาก
25,001 บาท ขึ้นไป	21	4.04	0.58	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามระดับเงินเดือน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับเงินเดือน พบว่ามากที่สุดคือ 20,001 - 25,000 บาท

ตารางที่ 4.62 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.148	3	.383	1.092	0.36
ภายในกลุ่ม	80.591	230	.350		
รวม	81.739	233			

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตวจำแนกตามระดับเงินเดือน

ระดับเงินเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10,000 - 15,000 บาท	109	3.87	0.65	มาก
15,001 - 20,000 บาท	87	3.90	0.48	มาก
20,001 - 25,000 บาท	17	4.17	0.56	มาก
25,001 บาท ขึ้นไป	21	4.04	0.60	มาก
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตวจำแนกตามระดับเงินเดือน อยู่ในระดับมากและเมื่อแยกตามระดับเงินเดือน พบว่า มากที่สุดคือ 20,001 - 25,000 บาท

ตารางที่ 4.64 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตวจำแนกตามระดับเงินเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.676	3	.559	1.613	0.19
ภายในกลุ่ม	79.640	230	.346		
รวม	81.316	233			

จากตารางที่ 4.64 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 6 ข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลัก
สังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการ
ประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กอง
กำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 10 ปี	176	3.93	0.52	มาก
11 - 20 ปี	38	3.90	0.46	มาก
21 ปีขึ้นไป	20	4.12	0.41	มาก
รวม	234	3.94	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.65 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ
ธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขา
และควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การ
ทำงาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.66 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคห
วัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กอง
บังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีประสบการณ์การ
ทำงานต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.741	2	.370	1.438	0.24
ภายในกลุ่ม	59.491	231	.258		
รวม	60.232	233			

จากตารางที่ 4.66 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการ
ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบ
คุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.67 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 10 ปี	176	4.11	0.67	มาก
11 - 20 ปี	38	4.11	0.50	มาก
21 ปีขึ้นไป	20	4.11	0.40	มาก
รวม	234	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.67 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากที่สุดคือ 11 - 20 ปี

ตารางที่ 4.68 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.002	2	.001	.002	0.10
ภายในกลุ่ม	91.616	231	.397		
รวม	91.618	233			

จากตารางที่ 4.68 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านทาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.69 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 10 ปี	176	3.82	0.62	มาก
11 - 20 ปี	38	3.78	0.53	มาก
21 ปีขึ้นไป	20	4.10	0.55	มาก
รวม	234	3.84	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.69 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.70 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวาจา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.494	2	.747	2.023	0.14
ภายในกลุ่ม	85.281	231	.369		
รวม	86.775	233			

จากตารางที่ 4.70 พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านปียวาจาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.71 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 10 ปี	176	3.89	0.57	มาก
11 - 20 ปี	38	3.76	0.69	มาก
21 ปีขึ้นไป	20	4.21	0.46	มาก
รวม	234	3.90	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.71 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.72 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.666	2	1.333	3.895	0.02*
ภายในกลุ่ม	79.073	231	.342		
รวม	81.739	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.72 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอัตถจริยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.73

ตารางที่ 4.73 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอรรถจริยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ประสบการณ์การทำงาน	1 - 10 ปี ($\bar{X} = 3.89$)	11 - 20 ปี ($\bar{X} = 3.76$)	21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.21$)
1 - 10 ปี ($\bar{X} = 3.89$)	-	.13	.31*
11 - 20 ปี ($\bar{X} = 3.76$)		-	.44*
21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.21$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.73 พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านอรรถจริยา ข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป แตกต่างกับข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1 - 10 ปี และข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 - 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1 - 10 ปี และข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 - 20 ปี

ตารางที่ 4.74 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตวจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 10 ปี	176	3.90	0.58	มาก
11 - 20 ปี	38	3.93	0.59	มาก
21 ปีขึ้นไป	20	4.07	0.64	มาก
รวม	234	3.92	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.74 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตวจำแนกตามประสบการณ์การทำงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.75 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตวจำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.515	2	.258	.736	0.48
ภายในกลุ่ม	80.801	231	.350		
รวม	81.316	233			

จากตารางที่ 4.75 พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ด้านสมานัตตตจไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของข้าราชการตำรวจ ในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก สังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.76 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านทาน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ข้าราชการตำรวจควรนำหลักเมตตาไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากขึ้น	35
2.	ผู้บังคับบัญชาควรให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ใต้บังคับบัญชา	20
3.	ข้าราชการตำรวจควรช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานตลอดจนบุคคลทั่วไปในทางที่ชอบ	15
	รวม	70

จากตารางที่ 4.76 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทาน มากที่สุดคือ ควรนำหลักเมตตาไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากขึ้น รองลงมาคือผู้บังคับบัญชาควรให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ใต้บังคับบัญชา และน้อยที่สุดคือ ข้าราชการตำรวจควรช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานตลอดจนบุคคลทั่วไปในทางที่ชอบ

ตารางที่ 4.77 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านปียวจา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ข้าราชการตำรวจควรพูดจาด้วยความสุภาพ จริงใจ อ่อนหวาน	42
2.	ข้าราชการตำรวจควรพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น	18
3.	ข้าราชการตำรวจควรกล่าวคำยกย่องสรรเสริญผู้อื่นเมื่อเขาทำความดี ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	10
รวม		70

จากตารางที่ 4.77 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านปียวจามากที่สุดคือ ข้าราชการตำรวจควรพูดจาด้วยความสุภาพ จริงใจ อ่อนหวาน รองลงมาคือ ข้าราชการตำรวจควรพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ข้าราชการตำรวจควรกล่าวคำยกย่องสรรเสริญผู้อื่น เมื่อเขาทำความดี ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ตารางที่ 4.78 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านอัตถจริยา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ข้าราชการตำรวจควรรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณี	54
2	ข้าราชการตำรวจควรทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม	16
รวม		70

จากตารางที่ 4.78 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านอัตถจริยา มากที่สุดคือ ข้าราชการตำรวจควรรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณี รองลงมาคือข้าราชการตำรวจควรทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

ตารางที่ 4.79 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน ด้านสมานัตตตา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ข้าราชการตำรวจควรไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ	48
2	ข้าราชการตำรวจควรปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น	22
รวม		70

จากตารางที่ 4.79 พบว่า ข้าราชการตำรวจมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านสมานัตตตา มากที่สุดคือ ข้าราชการตำรวจควรไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ รองลงมาคือข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล มีจำนวนทั้งสิ้น 600 คน ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการไ้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เก็บข้อมูลให้ครบตามต้องการโดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 234 คน ผู้วิจัยติดตามและรับคืนแบบสอบถาม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 ที่ได้รับแจกแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 234 คน คิดเป็น 100%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นยศ และประเภทของการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 6 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอารักขา 2 เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอติถจริยา และด้านสมานัตตตา จำนวน 16 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามคือ มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การ

เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระดับชั้นยศ ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเชฟเฟ่ (Scheffé) และข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ตอบแบบสอบถามมีอายุ 21-30 ปี จำนวน 119 นาย คิดเป็นร้อยละ 50.9 อายุ 31-40 ปี จำนวน 90 นาย คิดเป็นร้อยละ 38.5 อายุ 41-50 ปี จำนวน 16 นาย คิดเป็นร้อยละ 6.8 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 9 นาย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 นาย คิดเป็นร้อยละ 1.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. จำนวน 47 นาย คิดเป็นร้อยละ 20.1 ปวส. จำนวน 14 นาย คิดเป็นร้อยละ 6.0 ปริญญาตรี จำนวน 164 นาย คิดเป็นร้อยละ 70.1 ปริญญาโท จำนวน 6 นาย คิดเป็นร้อยละ 2.6 ระดับชั้นยศ สิบตำรวจโท จำนวน 101 นาย คิดเป็นร้อยละ 43.2 สิบตำรวจเอก จำนวน 47 นาย คิดเป็นร้อยละ 20.1 จำสิบตำรวจ จำนวน 43 นาย คิดเป็นร้อยละ 18.4 ดาบตำรวจ จำนวน 18 นาย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป จำนวน 25 นาย คิดเป็นร้อยละ 10.7 สถานะภาพสมรส โสด จำนวน 137 นาย คิดเป็นร้อยละ 58.5 แต่งงาน จำนวน 89 นาย คิดเป็นร้อยละ 38.0 หย่าร้าง จำนวน 6 นาย คิดเป็นร้อยละ 2.6 แยกกันอยู่ จำนวน 2 นาย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ระดับเงินเดือน 10,000-15,000 บาท จำนวน 109 นาย คิดเป็นร้อยละ 46.6 ระดับเงินเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 87 นาย คิดเป็นร้อยละ 37.2 ระดับเงินเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 17 นาย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ระดับเงินเดือน 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 21 นาย คิดเป็นร้อยละ 9.0 ประสบการณ์ทำงาน 1-10 ปี จำนวน 176 นาย คิดเป็นร้อยละ 75.2 ประสบการณ์ทำงาน 11-20 ปี จำนวน 38 นาย คิดเป็นร้อยละ 16.2 ประสบการณ์ทำงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 20 นาย คิดเป็นร้อยละ 8.5

5.1.2 ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตาม อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกัน พบว่า ข้าราชการตำรวจ ที่มีอายุ ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.05 เมื่อแยกทดสอบตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ข้าราชการตำรวจมีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้าน ปิยวาจา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 3 ข้าราชการตำรวจระดับชั้นยศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการตำรวจระดับชั้นยศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสมานัตตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 4 ข้าราชการตำรวจที่มี สถานะภาพสมรส ที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ข้าราชการตำรวจที่มีระดับเงินเดือนที่ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 6 ข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านอรรถจริยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.4 ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล สามารถแยกเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านทาน เรียงลำดับดังนี้

- 1.1 ข้าราชการตำรวจควรนำหลักเมตตาไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากขึ้น
- 1.2 ผู้บังคับบัญชาควรให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ใต้บังคับบัญชา
- 1.3 บุคคล ข้าราชการตำรวจควรช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานตลอดจนทั่วไป

ในทางที่ชอบ

2) ด้านปิยวาจา มีดังนี้

- 2.1 ข้าราชการตำรวจควรพูดจาด้วยความสุภาพ จริงใจ อ่อนหวาน
- 2.2 ข้าราชการตำรวจควรพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น
- 2.3 ข้าราชการตำรวจควรกล่าวคำยกย่องสรรเสริญผู้อื่นเมื่อเขาทำความดี ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3) ด้านอัตถจริยา เรียงลำดับดังนี้

- 3.1 ข้าราชการตำรวจควรรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณี
- 3.2 ข้าราชการตำรวจควรทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม

4) ด้านสมานัตตตา เรียงลำดับดังนี้

- 4.1 ข้าราชการตำรวจควรไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ
- 4.2 ข้าราชการตำรวจควรปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมในสถานฝึกอบรมของข้าราชการตำรวจ เพื่อพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความ

สามารถ มีไหวพริบและวิจารณ์ญาณ และที่สำคัญคือ มีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติหน้าที่ ให้สมกับการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เป็นผู้รักษากฎหมายเพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมอย่างแท้จริง เพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบโดยตรงในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนความเรียบร้อยของสังคม การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในฐานะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เกี่ยวเนื่องกับการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งมีความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไปตามสถานภาพ นับเป็นภารกิจที่จะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เหนื่อยยาก เสี่ยงอันตราย ใช้ความอดทนอย่างสูง ต้องมีจิตสำนึกเป็นตำรวจอาชีพ มิใช่เพียงเป็นบุคคลที่มีอาชีพเป็นตำรวจโดยมีแต่เครื่องแบบเท่านั้น ต้องมีจิตวิญญาณของผู้พิทักษ์รับใช้และให้บริการแก่ประชาชนด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมสม่ำเสมอ ในแต่ละปีสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาขีดความรู้ ความสามารถของข้าราชการตำรวจ ทั้งในด้านกฎหมาย และด้านศีลธรรม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีศักยภาพสูงในการออกไปปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ไพฑูรย์ ขุนอาสา** ที่ได้ศึกษาผู้บริหารกับการใช้สังคหวัตถุธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาทราบว่า การนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับข้าราชการครูผู้สอนนั้น ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามหลักทวนในระดับมาก โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการให้สิ่งที่เป็นวัตถุสิ่งของ หรือให้โอกาสในการศึกษาหาความรู้ เพราะผู้บริหารและครูผู้สอนยอมรับในหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาว่ามีคุณค่าต่อตนเองและสังคม สามารถนำหลักธรรมนี้ไปเป็นแนวปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุธรรมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างความร่วมมืออันดีต่อกัน เพราะการบริหารงานนั้นผู้บริหารต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย จะโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงานจะช่วยส่งเสริมให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน และยังสอดคล้องกับ **สมหวัง สาวิลีทธิ** ที่ได้ศึกษาพุทธจริยธรรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จากการศึกษาทราบว่า เป็นการนำหลักพุทธจริยธรรมเข้ามาเสริมทางด้านจิตใจเพื่อให้เกิดความผ่อนคลายในการปฏิบัติหน้าที่และทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เพราะพุทธจริยธรรมเป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติของผู้รู้ ผู้มีธรรมและนิติธรรมความซื่อตรง หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมหรือเรียกว่า การปฏิบัติงานแบบ ธรรมภิบาล ช่วยให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านทวน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจต้องใช้หลักเมตตาในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งเมตตาต่อพี่น้องประชาชนและเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นต้องเจอกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เจอทั้งคนดีและคนไม่ดี ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ต้องนำหลักเมตตา ให้อภัย

ไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อีกทั้งยังต้องให้ความอนุเคราะห์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และหยิบยื่นความช่วยเหลือแก่ประชาชนและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอกหญิง เพชรา อนุจร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจมีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 1 เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้อื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านทานพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การนำหลักการปราณีปรานอมไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขณะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต้องยึดหลักเมตตาเป็นหลักเพราะภาระหน้าที่ในอารักขาและรักษาความปลอดภัย เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินไปด้วยกัน ในการปฏิบัติหน้าที่นั้นหากจะยึดหลักกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียวก็อาจทำให้ตำรวจต้องเจอกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมายในการทำงาน บางครั้งจึงจำเป็นต้องใช้หลักทางการทางด้านรัฐศาสตร์เข้ามาใช้ในการทำงาน เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พ.ต.อ. บัณฑิต สิงห์ศิลารักษ์ ได้กล่าวเกี่ยวกับภารกิจของตำรวจว่า ภารกิจของตำรวจเป็นกลไกควบคุมสังคม (Social Control) อย่างหนึ่งที่ได้ให้การดำรงอยู่ของสังคมมีความสงบสุข ปลอดภัย ตามความหมายที่ว่า “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” การดำเนินงานและการปฏิบัติงานของตำรวจค่อนข้าง เป็นงานที่ต้องควบคุมให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม งานของตำรวจจึงมีขอบเขตกว้างขวางซึ่งมีทั้งหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและให้บริการประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรพงษ์ พลดี ได้ทำการศึกษา “การนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่น อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่าการนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่น อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดด้านสังคหวัตถุ 4 ธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติหน้าที่นั้นต้องอาศัยหลักธรรมที่ครองใจคน ผูกมัดใจคน เพราะพนักงานส่วนท้องถิ่นต้องให้บริการประชาชนทุกระดับ การปฏิบัติหน้าที่จึงจำเป็นต้องมีหลักเมตตา เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับบริการเกิดความประทับใจสูงสุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ท่านให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายได้ของตำรวจนั้นเมื่อเทียบกับรายได้ของข้าราชการประเภทอื่นถือว่าค่อนข้างต่ำ ทำให้ต้องประหยัดอดออม เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายภายในครอบครัว การบริจาคจึงเป็นลักษณะของการร่วมทำบุญตามกำลังทรัพย์มากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอกหญิง เพชรา อนุจร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจมีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้อื่น

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านปียวจา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ต้องพบปะกับประชาชนมากมาย ทุกระดับชั้นของสังคม จึงต้องใช้กิริยาวจาที่สุภาพ นุ่มนวล ชวนฟัง เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร และตัวผู้พูดเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรีชา สุดจิตร** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านหลักสังคมสงเคราะห์ (สังคหวัตถุ 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือประชาชน ให้การต้อนรับด้วยวาจาสุภาพมีการนำหลักธรรมไปใช้ออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านปียวจาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความเชื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลังซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจมีหน้าที่ ถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ **ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์** ได้กล่าวถึงภารกิจของตำรวจไทยว่า หน้าที่โดยทั่ว ๆ ไปว่ามีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพฑูรย์ ขุนอาสา** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารกับการใช้หลักสังคหวัตถุธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” พบว่า การปฏิบัติตามหลักปียวานานั้น ผู้บริหารยังไม่ได้ปฏิบัติอย่างแท้จริง ปฏิบัติเฉพาะการพูดจาอ่อนหวาน สร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ขณะเดียวกันการพูดจาที่อ่อนหวานของผู้บริหารนั้น ข้าราชการครูผู้สอนยังเห็นว่าผู้บริหารยังขาดความจริงใจ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นต้องเจอกับปัญหาในหลากหลายรูปแบบที่ต้องแก้ไข บางครั้งก็จำเป็นที่จะต้องใช้ความเด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ จึงอาจมีการใช้คำพูดที่มีน้ำเสียงที่มีลักษณะของความเข้มแข็ง เด็ดขาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรีชา สุดจิตร** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทรจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านหลักสังคมสงเคราะห์ (สังคหวัตถุ 4) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือประชาชน ให้การต้อนรับด้วยวาจาสุภาพมีการนำหลักธรรมไปใช้ออยู่ในระดับปานกลาง

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านอัตถจริยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก่อนที่เข้ารับการบรรจุแต่งตั้ง ซึ่งตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรมได้มีการให้ความรู้ทางวิชาการ ทักษะต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของการเป็นข้าราชการตำรวจที่ดี ซึ่งเป็นไปตาม **ปรัชญา** ของตำรวจอันเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมายของตำรวจนั้นมีหลักการพื้นฐาน คือ ดำเนินการ

ด้วยความยุติธรรม โดยไม่เลือก เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม มีความเสมอภาคต่อประชาชน ตำรวจก็คือประชาชน และประชาชนก็คือตำรวจ ตำรวจก็คือสมาชิกของสังคมที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ของตำรวจ สัมพันธภาพระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องมีเป็นพื้นฐาน และปัจจัยหลักที่จะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจก็คือ ระดับความร่วมมือของประชาชนที่ตำรวจได้รับ หากตำรวจขาดคุณธรรม จริยธรรม และยิ่งแยกตัวออกจากประชาชน ความร่วมมือของประชาชนที่จะให้กับตำรวจย่อมลดลง ความสำเร็จในการทำงานของตำรวจย่อมลดลงด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านอัตถจริยาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กร ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่จะเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจนั้น ได้เข้ามาทำหน้าที่ด้วยความสมัครใจด้วยการสอบแข่งขันกัน เมื่อสอบได้แล้วก็จะได้รับการปลูกฝังในระหว่างการเข้ารับการอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ ก่อนที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ โดยศูนย์ฝึกอบรมจะปลูกจิตสำนึกการเป็นตำรวจ มีหน้าที่พิทักษ์รับใช้ประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชนเมื่อยามเดือดร้อนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่ามีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ส่วนใหญ่มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน กล่าวคือมีความเต็มใจและสมัครใจที่จะเป็นพยาบาลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลจึงตั้งใจยืนยันหมั่นเพียรเอาใจใส่คอยดูแลผู้ป่วยอย่างดี และไตร่ตรองพิจารณาวางแผนการพยาบาลอย่างรอบคอบ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนงานภารกิจที่ต้องรับผิดชอบและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้งานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงค่อนข้างมาก จึงอาจเป็นสาเหตุที่ไม่มีความพอใจกับงานต่าง ๆ ของส่วนรวมเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพฑูรย์ ขุนอาสา** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารกับการใช้หลักสังคัตถธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์” พบว่าผู้บริหารปฏิบัติและให้การสนับสนุนผู้ร่วมงาน ปฏิบัติทั้งงานในหน้าที่และงานส่วนตัวของข้าราชการครูผู้สอน ซึ่งเป็นไปตามหลักอัตถจริยา นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนข้าราชการครูผู้สอน ร่วมงานของชุมชน

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 คือ ด้านสมานัตตตา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจต้องเป็นผู้ที่อยู่ในระเบียบวินัยโดยจะต้องผ่านการอบรมอย่างเข้มข้นก่อนที่จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ ต้องผ่านการทดสอบทั้งทางร่างกาย จิตใจ ทักษะทางวิชาการ จะต้องเป็นผู้มีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างสูง และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกันและเสมอต้น เสมอปลาย ซึ่งสอดคล้องกับ **ประมวล**

จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดให้ข้าราชการตำรวจทุกนายถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านสมานัตตตาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การทำไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการปลูกฝังให้มีหน้าที่พิทักษ์รับใช้ประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ขุนอาสา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารกับการใช้หลักสังคหวัตถุธรรม : ศักยภาพผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” พบว่าผู้บริหารยังปฏิบัติตามหลักสมานัตตตาน้อยไป โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเสมอภาค และการควบคุมอารมณ์ ในขณะที่ปฏิบัติงาน ควรลดบทบาทในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาลงให้มาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย ซึ่งมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีงานภารกิจการันเนื่องกัน ทำให้การทำงานได้ไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ขุนอาสา ดังกล่าว

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกับการอารักขา 1 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มี อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพสมรส ระดับเงินเดือน และประสบการณ์ทำงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่างกัน มีการการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ทั้งนี้เนื่องจากอายุ เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ถึงแม้จะแตกต่างกัน แต่ก็ไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะข้าราชการตำรวจ ที่ได้รับการฝึกอบรมให้เป็น เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และนำอาชญากรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยไม่ใช้ความรู้สึกพึงพอใจเป็นการส่วนตัวต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อเลือกปฏิบัติหรือไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่จะต้องปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน ด้วยกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมรูปแบบเดียวกันโดยมิได้แบ่งแยกเนื่องมาจากชาติกำเนิด เพศ ศาสนาหรือความเชื่อ เชื้อชาติ สัญชาติ อายุ การศึกษา ความเห็นทางการเมืองหรือความเห็นอื่น ความนิยมทางเพศส่วนบุคคล ความพิการ สภาพร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพ หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม สอดคล้องกับ ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2551 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิญญู กิณะเสน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมในการให้บริการห้องสมุดของนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะ

กรณีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2549” พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมในการใช้ บริการห้องสมุดของนักศึกษาที่มีเพศ อายุ และรายได้แตกต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสัจจะ ทมะ และขันติ ในการใช้บริการห้องสมุดไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอายุแตกต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักจาละ แดกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการตำรวจมีอายุช่องว่างระหว่างวัยที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉลี่ยมี อายุมากกว่า 40 ปี จึงมีลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมที่มีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบิร์ก อธิบายว่า ลักษณะของมนุษย์ในพัฒนาการระดับนี้จะเป็นผู้ที่มีความ เข้าใจสังคมและพัฒนาไปสู่ผู้มีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เหมาะสม นอกจากนั้นความสำคัญของผู้ที่จะเป็น ตำรวจซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการรักษากฎหมายบ้านเมืองและต้องปฏิบัติหน้าที่จับกุม ผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม ทำให้ต้องตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบและต้อง แสดงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่และต่อสังคม ด้วยเหตุนี้ข้าราชการตำรวจที่มี อายุต่ำกว่า 40 ปี และมีอายุ 40 ปีหรือสูงกว่า มีการประยุกต์ใช้หลักสัจจะทมะธรรมในการปฏิบัติ หน้าที่ไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการตำรวจที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่างกัน มี การประยุกต์ใช้หลักสัจจะทมะธรรมในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม้ข้าราชการตำรวจจะมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ทุกคน ต้องผ่านการฝึกอบรมในสถานฝึกอบรมของข้าราชการตำรวจเพื่อพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถ มีไหวพริบและวิจารณญาณ และที่สำคัญคือ มีคุณธรรมและ จริยธรรม ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติหน้าที่ ให้สมกับการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เป็นผู้รักษากฎหมายเพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมอย่างแท้จริงเพราะข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นมี บทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน อีกทั้งในแต่ละปีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังได้จัดให้มีการฝึ กอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาขีดความรู้ ความสามารถของข้าราชการตำรวจ ทั้งในด้านกฎหมาย และด้านศีลธรรม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีศักยภาพสูงในการออกไปปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมหวัง สาวิลีสิทธิ์ ที่ได้ศึกษาพุทธจริยธรรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วน ท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จากการศึกษาทราบว่า เป็นการนำหลักพุทธจริยธรรมเข้ามาเสริมทาง ด้านจิตใจเพื่อให้เกิดความผ่อนคลายในการปฏิบัติหน้าที่และทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เพราะ พุทธจริยธรรมเป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติของผู้รู้ ผู้มีธรรมและนิติธรรมความซื่อตรง หลักความ รับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมหรือเรียกว่า การปฏิบัติงานแบบธรรมาภิบาล

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับชั้นยศต่างกัน มีการ ประยุกต์ใช้หลักสัจจะทมะธรรมในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบโดยตรงในการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจน

ความเรียบร้อยของสังคม ข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นมีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่เป็นกำลังหลักในการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องพบปะกับประชาชน ผู้บังคับบัญชาก็มีภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบในด้านนโยบายและการควบคุมการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้กล่าวถึงภารกิจของตำรวจไทยว่า หน้าที่โดยทั่ว ๆ ไป คือ 1) การรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายนอกและภายใน เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน 2) รักษา กฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา 3) บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน และ 4) ดูแล รักษาผลประโยชน์ของสาธารณชน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นจึงจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ จัดทำประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ เพื่อให้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ หน้าที่

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีการ ประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติ ฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สถานภาพสมรสมิใช่เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะข้าราชการตำรวจได้ ถูกอบรมมาอย่างดีในสถานฝึกอบรมเพื่อให้เป็นข้าราชการที่มีระเบียบวินัย เสียสละเพื่อประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าการเห็นประโยชน์เพื่อส่วนตน ไม่ว่าจะต้องเสียชีวิตเพื่อรักษาความถูกต้อง ยุติธรรม เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับ ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของ ตำรวจ พ.ศ. 2551 ด้านค่านิยมที่ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามหลักของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะการยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วน ตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของ บ้านเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระบรมราชินีนาถในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตรประจำปีแก่นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2527 ชี้ให้เห็นสภาพการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นอย่างดี ดังความตอนหนึ่ง ดังนี้

“ข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้ปฏิบัติงานหลายอย่างต่างกันในขอบเขตที่กว้างขวางไม่ สามารถกล่าวให้ทั่วถึงได้ หน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงใน เรื่องต่าง ๆ แล้ววินิจฉัยตัดสินให้ถูกต้องเที่ยงตรงเพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วหน้า และ รักษาความสุจริตเป็นธรรม ความสงบสุขในแผ่นดิน จึงยอมทำให้ตำรวจแต่ละคนต้องตรากตรำจำเริญ อยู่กับปัญหาหนักใจหนักสมองสารพัด และมีความเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลา ตลอดปี จนอาจทำให้ บางคนมีความสับสนระแวงสงสัย โกรธง่าย มองคนในแง่ลบ และที่สุดอาจวินิจฉัยกรณีต่าง ๆ ผิดไป อย่างตรงกันข้ามง่าย”

5) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการที่มีระดับเงินเดือนต่างกันมีการประยุกต์ ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่แต่ละหน้าที่นั้นต่างก็ได้รับการฝึกอบรมมาใน

แนวทางเดียวกัน เพื่อที่จะมุ่งพิทักษ์รับใช้ประชาชน ถึงแม้ในการปฏิบัติหน้าที่จะมีความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน แต่งานแต่ละประเภทต่างก็ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความอดทน อดกลั้น มีจิตสำนึก ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มความสามารถ โดยทุ่มเททั้งสติปัญญา ความรู้ โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวมมิได้มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเป็นที่ตั้งซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) แผนพัฒนายุทธศาสตร์ระบบราชการไทย (พ.ศ.2546 –2550) เกี่ยวกับการอันเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการบริหารราชการมุ่งที่จะพัฒนาระบบราชการไทยให้เป็นเลิศ สามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำให้สังคมมีคุณธรรมและสังคมที่สมดุล

6) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ข้าราชการที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสำนึกในการเป็นตำรวจอาชีพมากกว่า อาชีพตำรวจและสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถที่ตนมี และพยายามเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของการก่ออาชญากรรม และมีความมุ่งมั่นในการที่จะรักษาความสงบของสังคม ดูแลความปลอดภัยของประชาชน นำผู้กระทำผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการดำรงไว้ซึ่งกระบวนการยุติธรรม มุ่งประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันที่พระราชทานแก่ข้าราชการตำรวจ ไว้ตอนหนึ่งว่า “ผู้ที่จะเป็นตำรวจ จำต้องฝึกฝนอบรมตนเองให้แข็งแกร่งเสมอทั้งด้านความรู้ กำลัง และจิตใจ พร้อมกับมีอุดมคติ มีความมั่นคงในความคิดอย่างสูง จึงปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพเต็มที่”

5.2.3 การศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของข้าราชการตำรวจในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านทวน พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุดคือ ข้าราชการตำรวจควรนำหลักการประนีประนอมไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ข้าราชการตำรวจต้องเจอกับปัญหาหลากหลายรูปแบบ ลักษณะของอาชญากรรมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ความผิดในลักษณะใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นก็เกิดขึ้นมากมายพัฒนาไปตามเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหาพยานหลักฐานในการกระทำผิดได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากมีความซับซ้อน อาชญากรก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายที่ค้ำประกันถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ทำให้ข้าราชการตำรวจต้องมีความเข้มงวดในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความ

รอบคอบและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ขุนอาสา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารกับการใช้สังกัดวุฒิสภานิติบัญญัติ : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์” ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารเองยังไม่ปฏิบัติตามหลักทฤษฎีในการให้การให้อภิบาล ซึ่งเป็นความผูกพันทางใจอย่างแท้จริง ข้าราชการครูผู้สอนยังเห็นว่าควรจัดจับผิดข้าราชการครูผู้สอนในขณะทำงาน และไม่นำความผิดพลาดนั้นมาเป็นเครื่องประกอบการพิจารณาขอหมายงานในโอกาสต่อไป

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านปียวจา พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ข้าราชการตำรวจควรได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลังทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่พิทักษ์รับใช้ประชาชน ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลในสังคมโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ต้องมีจิตใจที่เสียสละและมีความเต็มใจในการให้บริการด้วยความสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกะทู้มณฑล จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่ามีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ส่วนใหญ่มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน กล่าวคือมีความเต็มใจและสมัครใจที่จะเป็นพยาบาลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลจึงตั้งใจขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่คอยดูแลผู้ป่วยอย่างดี และไตร่ตรองพิจารณาวางแผนการพยาบาลอย่างรอบคอบ และให้บริการด้วยความสุภาพ

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านอัตถจริยา พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ข้าราชการตำรวจควรเป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ที่จะต้องให้บริการประชาชนอย่างเสียสละ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ถึงแม้จะต้องเหน็ดเหนื่อยและยากลำบากแค่ไหน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกะทู้มณฑล จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่ามีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ส่วนใหญ่มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน กล่าวคือมีความเต็มใจและสมัครใจที่จะเป็นพยาบาลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลจึงตั้งใจขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่คอยดูแลผู้ป่วยอย่างดี และไตร่ตรองพิจารณาวางแผนการพยาบาลอย่างรอบคอบ และให้บริการด้วยความสุภาพ

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 คือ ด้านสมานัตตตา พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ข้าราชการตำรวจควรไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลภ และหลง เป็นเหตุทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการนั้นถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของการเป็นข้าราชการตำรวจ จะต้องไม่เลือกปฏิบัติโดยมีความรัก โกรธ หลง หรือมีอคติใด ๆ ทั้งสิ้น และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ พยายามทั้งร่างกาย แรงใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งและมีความเสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ขุนอาสา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารกับการใช้หลักสังกัดวุฒิสภานิติบัญญัติ : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์” ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารเองยังไม่ปฏิบัติตามหลักทฤษฎีในการให้การให้อภิบาล ซึ่งเป็นความผูกพันทางใจอย่างแท้จริง ข้าราชการครูผู้สอนยังเห็นว่าควรจัดจับผิดข้าราชการครูผู้สอนในขณะทำงาน และไม่นำความผิดพลาดนั้นมาเป็นเครื่องประกอบการพิจารณาขอหมายงานในโอกาสต่อไป

ธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์” พบว่าผู้บริหารยังปฏิบัติตามหลักสมานัตตตาน้อยไป โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเสมอภาค และการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ปฏิบัติงาน ควรลดบทบาทในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาลงให้มาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น กองกำกับการอารักขา 2 จึงควรรักษาและพัฒนาคุณภาพตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ในแต่ละปี ในด้านการพัฒนาจิตใจควบคู่ไปกับการพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของข้าราชการตำรวจเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านทาน อยู่ในระดับมาก ดังนั้น กองกำกับการอารักขา 2 จึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยให้ข้าราชการตำรวจมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้การฝึกอบรมพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญา จิตใจ และด้านร่างกายควบคู่กันไป อีกทั้งผู้บังคับบัญชาจะต้องดูแลสวัสดิการของข้าราชการ ตำรวจให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในด้านการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างเสมอต้น เสมอปลาย โดยไม่ต้องไปพะวงเรื่องความเป็นอยู่ส่วนตัวมากนัก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้าน ปิยวาจา อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ ตลอดจนพัฒนาจิตใจในด้านเมตตา เสียสละ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมาก่อน การเป็นตำรวจที่แท้จริงจึงเป็นที่จิตวิญญาณมิใช่เป็นเพราะเครื่องแบบที่สวมใส่ ตำรวจในยุคหลัง ๆ นั้นมิได้เป็นตำรวจที่แท้จริงทั้งนี้เนื่องมาจากหลายสาเหตุ ซึ่งได้แก่การหล่อหลอม มาอย่างผิด ๆ ในโรงเรียนตำรวจที่เน้นการฝึกฝนให้เข้มแข็งแบบทหารเพื่อสนองความพึงพอใจของผู้นำตำรวจมากกว่าการฝึกฝนเพื่อไปรับใช้ประชาชน การมีรัฐบาล ที่เป็นรัฐบาลอัตตานิยมและถูกบังคับทั้งทางตรงหรือทางอ้อมให้ใช้อำนาจเพื่อให้ได้เป็นหรือเพื่อความอยู่รอดของรัฐบาล ความต้องการอำนาจและ

ผลประโยชน์ ในการที่จะได้เป็นผู้นำตำรวจทำให้ใช้ทุกวิถีทางที่ไม่ใช่การทำงานตำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งยศ ตำแหน่งทางสังคม ก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้ตำรวจผิดแปลกไป สังคมปัจจุบันยึดถือเอาคุณค่าของวัตถุ คนที่เสียสละแม้ชีวิตเพื่อปกป้องประชาชนและสังคมจะถูกกลืนเลื่อนไปอย่างรวดเร็ว แต่คนที่สะสมวัตถุมากมายไม่ว่าจะได้มาด้วยวิธีใด กลับอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ

การเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านทาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษาและพัฒนาข้าราชการตำรวจไม่ให้ดำเนินชีวิตไปตามกระแสสังคมที่ในปัจจุบันยึดถือเอาคุณค่าของวัตถุ คนที่เสียสละแม้ชีวิตเพื่อปกป้องประชาชนและสังคมจะถูกกลืนเลื่อนไปอย่างรวดเร็ว แต่คนที่สะสมวัตถุมากมายไม่ว่าจะได้มาด้วยวิธีใด กลับอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ ข้าราชการตำรวจจะต้องถูกปลูกฝังให้มีจิตใจที่เมตตา เสียสละ จะต้องให้ความอนุเคราะห์และหยิบนความช่วยเหลือแก่พี่น้องประชาชนในทุกด้าน อย่างเต็มความสามารถ โดยใช้หลักเมตตาในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งแก่เพื่อนร่วมงานและแก่พี่น้องประชาชน โดยไม่ยึดถือเอาวัตถุเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ข้าราชการตำรวจจะต้องได้รับการปลูกฝังก่อนที่จะเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจ และจะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้าราชการตำรวจได้สำนึกในหน้าที่ในการให้บริการประชาชนอย่างสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านทานพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทานนำหลักเมตตาไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยกองกำกับการอารักขา 2 จะต้องจัดให้มีการปลูกจิตสำนึกด้านความเมตตา เสียสละ ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านทานเกี่ยวกับความเมตตาให้อยู่ในระดับมากที่สุด ไม่เสี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทานให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ มากน้อยเพียงใดอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับช่วยเหลือสังคม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจได้ตระหนักถึงความเสียสละทรัพย์สินส่วนตัวเพียงเล็กน้อย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดำรงชีวิตส่วนตัวไม่ให้เกิดมลทินมัวหมองต่อตำแหน่งหน้าที่ ไม่ทำผิดกฎหมายแม้เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่หมกมุ่นในอบายมุขทั้งหลาย ไม่ฟังเพื่อนพ้อง และใช้จ่ายประหยัดตามฐานะของตน

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านปิยวาจา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษาและพัฒนาเพื่อให้ข้าราชการตำรวจเป็นผู้ที่ใ้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่น เป็นผู้ที่พูดคำจริง มีเหตุผล ได้สารประโยชน์ และถูกกาลเทศะ โดยใช้วาจาที่สุภาพในการให้บริการแก่ประชาชนโดยเสมอหน้ากัน ซึ่งกองกำกับการอารักขา 2 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมหรือพัฒนาในด้าน

การพูด ตลอดจนบุคลิกภาพของข้าราชการตำรวจ เพราะการใช้คำพูดเป็นสิ่งสำคัญ ปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายหรือรุนแรงมากขึ้น บางครั้งก็อยู่ที่การใช้คำพูด

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านปิยวาจาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านปิยวาจาเกี่ยวกับการพูดจากับเพื่อนร่วมงานด้วยความจริงใจและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ให้ดียิ่งขึ้น โดยข้าราชการตำรวจมีท่าที่เป็นมิตร มีมนุษยสัมพันธ์อันดี และมีความสุภาพอ่อนโยนต่อเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องจัดให้มีการประเมินผลจากเพื่อนร่วมงานจากข้าราชการตำรวจของกองกำกับการอารักขา 2 เพื่อที่จะทราบผลถึงความพึงพอใจแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ท่านได้ใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมด้าน ปิยวาจา เกี่ยวกับใช้วาจาที่สุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นชวนให้ปฏิบัติตาม ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยข้าราชการตำรวจจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของเพื่อนร่วมงาน ไม่เบียดเบียน ไม่แสดงกริยาหรือท่าทางไม่สุภาพหรือไม่ให้เกียรติ รวมทั้งไม่ใช้ถ้อยคำ กริยา หรือท่าทาง ที่มีลักษณะหยาบคาย ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามผู้อื่น

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านอัตถจริยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาเพื่อให้การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านอัตถจริยามีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น เพื่อให้ข้าราชการตำรวจเป็นผู้ที่ให้อะไรโดยไม่มุ่งหวังว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทน สิ่งของ หรือคำชมเชย เป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวม ตลอดจนมีจิตสำนึกรักในอาชีพตำรวจอย่างเต็มความสามารถ รวดเร็ว และถูกต้อง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านอัตถจริยาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านเป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กร อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านอัตถจริยาเกี่ยวกับการเป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ ของส่วนรวมในองค์กรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยกองกำกับการอารักขา 2 จะต้องจัดให้มีการประเมินผลงานและรวบรวมสถิติข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ที่ได้รับการบริการจากข้าราชการตำรวจในสังกัด แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อเสนอหัวหน้าพิจารณาสั่งการให้ฝ่ายต่าง ๆ นำไปทำการวางแผนและหาทางแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้ข้าราชการตำรวจทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาเพื่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านอรรถจริยาเกี่ยวกับการทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถโดยจะต้องยึดเพื่อนร่วมงานเป็นหลักในการทำงาน

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 คือ ด้านสมานัตตตา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาเพื่อให้ข้าราชการตำรวจประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย โดยไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรักชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ ปลุกจิตสำนึกให้ข้าราชการตำรวจทุกคนได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยปละละเลย หรือเลือกปฏิบัติเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือช่วงเวลา เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการสร้างวินัยอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านสมานัตตตาพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ด้านสมานัตตตาเกี่ยวกับการให้บริการแก่เพื่อนร่วมงาน ด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ โดยมีความเสมอต้น เสมอปลาย ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น โดยข้าราชการตำรวจต้องมีจิตสำนึกของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เพื่อให้ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติเอื้อเพื่อ สงเคราะห์ และช่วยเหลือผู้อื่นเมื่ออยู่ในฐานะที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือประสบเคราะห์จากอุบัติเหตุ การละเมิดกฎหมาย หรือภัยอื่น ๆ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิดกฎหมายหรือไม่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสมานัตตตาเกี่ยวกับการประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลายให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่สมควรปลูกฝังให้ เคารพเอื้อเพื่อต่อหน้าที่

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหน่วยอื่น ๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่างหรือความสอดคล้องกัน เช่น “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจนครบาล ดุสิต”

2) ควรศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจที่มีต่อการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาในสังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

เช่น “ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจที่มีต่อการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาในสังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล”

3) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบยืนยันผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เช่น “การประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล”

บรรณานุกรม

1.หนังสือทั่วไป

- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2522). **จริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คุณ โทชน์. **พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **พฤติกรรมศาสตร์ : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ตำรวจ, กรม. (2525). **ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม.
- เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. (2540). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช .
- ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ. (2549). **เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา**. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นราตรี ธัญญา. (2543). **หลักธรรมวิชาชีพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นิภา เมธาวิชัย. (2543). **วิทยาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- บัญชาการศึกษา, กอง, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2546). **คู่มือตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ประชา พรหมนอก. (2540). **ตำรวจกับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์.
- ประสพ ตั้งศิริพัฒน์. (2520). **การพัฒนาการศึกษาของตำรวจ2519-2520**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ปรัชญา กรีก. (2544). **บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม.
- ปิ่น มุทุกันต์, พันเอก. (2541). **พุทธวิธีครองใจคน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ดันไทรการพิมพ์ จำกัด.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2524). **ยุทธวิธีและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและสังคมในศตวรรษหน้า**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. 9 ราชบัณฑิต). (2548). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุดคำวัด**. กรุงเทพมหานคร : วัดราชโอรสาราม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2545). **ธรรมนุญชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2529). **พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พุทธทาสภิกขุ. (2514). ความแตกต่างระหว่างศีลธรรมกับศาสนา. นนทบุรี : โรงพิมพ์เอกรินทร์.
 ราชบัณฑิตยสถาน. (2543). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 4. เจริญ :
 อักษรเจริญทัศน์.
 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยา
 สาส์น.
 วศิน อินทสระ. (2518). จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร.
 วิศุทธิ์ ขวัญพุกข์. (2523). สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
 ส่งศรี ชมภูวงศ์. (2547). การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
 สมชัย วงษ์นายะ และ ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย. ไม่
 ปรากฏ สถานที่พิมพ์.
 สาโรจน์ บัวศรี. (2526). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
 ไสว มาลาทอง. (2542). คู่มือการศึกษาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

2. บทความจากอินเทอร์เน็ต

- แผนพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554. 11 พฤษภาคม 2553.
 <<http://www.wutthi.com/etc/501002.pdf>>.
 METRO POLICE BUREAU. 22 พฤษภาคม 2553.
 <<http://www.protectandcrowdcontrol.com/index.>>.

3. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และงานวิจัย

- ชุมศรี ชำนาญพุด. (2536). “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
 การพยาบาลในวิทยาลัย พยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลสำนักงานปลัดกระทรวง
 กระทรวงสาธารณสุข,ชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
 บูรพา.
 ฐิตินันท์ ธรรมโชติ. (2542). “ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”. วิทยานิพนธ์
 ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง .
 ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ. (2551). “การใช้หลักอหิมาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล : ศึกษา
 เฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย2 อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร”. สารนิพนธ์
 ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
 บัณฑิต สิงห์ศิริรักษ์, พ.ต.อ.. (2536). “การประเมินสมรรถภาพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนใน
 ทักษะของผู้บังคับบัญชา ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร 6”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปรีชา สุดจิตร. (2552). “ศึกษาการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เพชร อนุจร, ร้อยตำรวจเอกหญิง. (2549). “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ ชุนอาสา. (2532). “ผู้บริหารกับการใช้สังคหวัตถุธรรม : ศึกษากรณีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วชิรพงษ์ พลดี. (2551). “ศึกษาการนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สมหวัง สาวิสิทธิ์. (2549). “ศึกษาพุทธจริยธรรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุรินทร์ คงเกิด. (2549). “ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

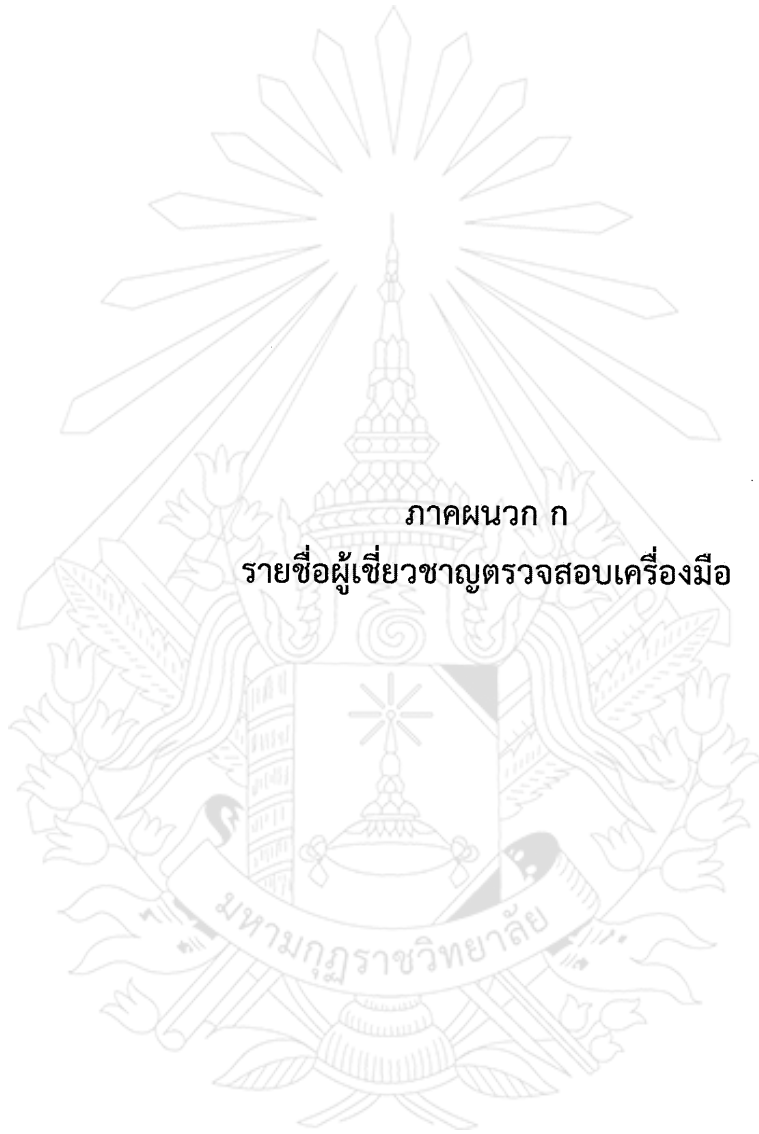
4. เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

- กองกำกับการอารักขา 1 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน. แผนถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัย ปี 2553. กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏชื่อโรงพิมพ์, 2553.
- กองกำกับการอารักขา 1 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน. งานยุทธศาสตร์และแผน 2553. กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏชื่อโรงพิมพ์, 2553.
- ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนที่ 18 ก. วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2547, 2547.
- ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 100 ก19 กันยายน 2551, 2551.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1) รศ.ดร. ศรชัย ท้าวมิตร

การศึกษา

Ph.D. Political Science

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) ดร.ชวลิต ไหลรินทร์

การศึกษา

Ph.D. Political Science

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3) พ.ต.อ.ศ.ดร. นิธิ ศรีวัฒนา

การศึกษา

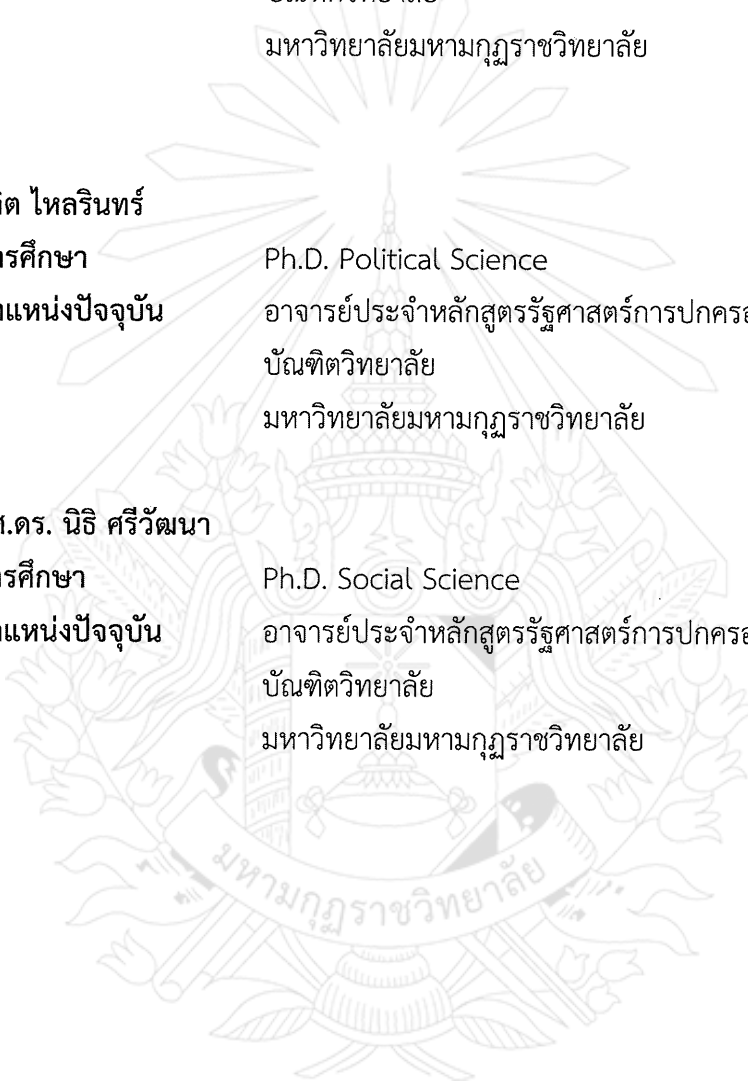
Ph.D. Social Science

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๖๓ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.ชวลิต ไทลรินทร์

ด้วย จำสืบทำรวจชินโรส มะเกลี้ยง เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน” (AN APPLICATION OF THE SANGHAVATTHUDHAMMA IN DUTY PERFORMANCE OF POLICE OFFICERS IN CUSTODY UNDER SUB-DIVISION 2 DIVISION CUSTODY AND CONTROL METROPOLITAN POLICE BUREAU) มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัยให้นักศึกษาเพื่อเขียนงานสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ภาณุวาทโธม, ผศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๖๒

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. ศรชัย ท้าวมิตร

ด้วย จำสืบทำรวจชินอรส มะเกลี้ยง เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมใน
การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน”
(AN APPLICATION OF THE SANGHAVATTHUDHAMMA IN DUTY PERFORMANCE OF POLICE
OFFICERS IN CUSTODY UNDER SUB-DIVISION 2 DIVISION CUSTODY AND CONTROL
METROPOLITAN POLICE BUREAU) มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยใน
ฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย
ให้นักศึกษาเพื่อเขียนงานสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหากษัตริย์ ภาณุวสุโธม, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๐๖๑ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบขอมอนเเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร พ.ต.อ. ศ.ดร. นิธิ ศรีวัฒนา

ด้วย จำสืบทำรวจชินอรส มะเกลี้ยง เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน” (AN APPLICATION OF THE SANGHAHAVATTHUDHAMMA IN DUTY PERFORMANCE OF POLICE OFFICERS IN CUSTODY UNDER SUB-DIVISION 2 DIVISION CUSTODY AND CONTROL METROPOLITAN POLICE BUREAU) มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตรวจเครื่องมือวิจัยให้นักศึกษาเพื่อเขียนงานสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญศรี ภาณุวุฒโฒ,ผศ.ดร.)

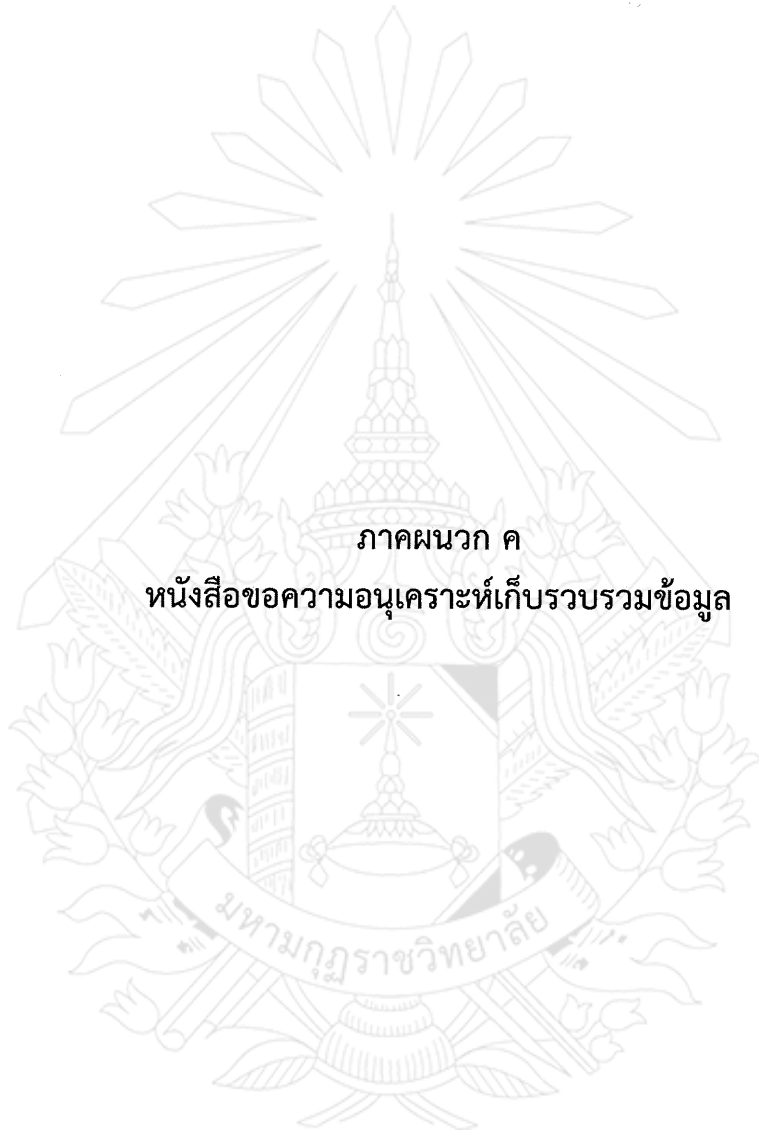
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กม. สด มกมว. .

พ.ต.อ. น.ดร.

15-2-2016

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๒๐๓

๕ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร พ.ต.อ. สุรินทร์ ชาวศรีทอง ผกก. อารักขา ๒ บก. อคผ. ขน.น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย จำสืบตำรวจซิโนรส มะเกลี้ยง เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคม
 วัฒนธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและ
 ควบคุมฝูงชน”(AN APPLICATION OF THE SANGHAVATTHUDHAMMA IN DUTY
 PERFORMANCE OF POLICE OFFICERS IN CUSTODY UNDER SUB-DIVISION 2 DIVISION
 CUSTODY AND CONTROL CROWDS METROPOLITAN POLICE BUREAU) มีความประสงค์จะ
 ขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจก
 แบบสอบถามเก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ภาณุวุฒิโต, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พ.ต.อ.

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร ๐-๒๔๔๔-๖๐๔๑

(สุรินทร์ ชาวศรีทอง)

ผกก.อารักขา 2

๒๒ มี.ค. ๕๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดสุวรรณ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

ที่ ศธ ๖๐๐๒/๒๐๒

๕ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม (Tryout)

เจริญพร พ.ต.ท. วสันต์ พรหมสุข ผบ.กองร้อยที่ ๑ กก.อารักขา ๑ บก. อคผ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย จำสืบทำรวจชินโรส มะเกลี้ยง เลขประจำตัว ๕๗๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENT) รุ่นที่ ๑๐/๒๕๕๗ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคห
วัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและ
ควบคุมฝูงชน”(AN APPLICATION OF THE SANGHAVATTHUDHAMMA IN DUTY
PERFORMANCE OF POLICE OFFICERS IN CUSTODY UNDER SUB-DIVISION 2 DIVISION
CUSTODY AND CONTROL CROWDS METROPOLITAN POLICE BUREAU) มีความประสงค์จะขอให้
ท่านอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล (Tryout) เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล
(Tryout) ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญศรี ภาณุวฑูโฒ, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๔๔๔-๖๐๔๑

- ทราบ

ศรณี คุณอำนวยดี ฝทท

พ.ต.ท. วสันต์ พร

(วสันต์ พรหมสุข)

ผบ. ร้อย ๑ กก.อารักขา

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการ
การอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการและแบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งเป็นสารนิพนธ์ของการศึกษาวิชาเอกรัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการศึกษาและคำตอบของท่านผู้วิจัยนำไปใช้เพื่อการศึกษาและจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับโดยไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่อย่างใด ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานะภาพ ระดับเงินเดือน ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็น จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

จำสืบทำรวจชินโรส มะเกลี้ยง

นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
กองกำกับการอารักขา 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียง
คำตอบเดียว

ลำดับ	การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่	ระดับการประยุกต์ใช้				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปันช่วยเหลือกัน)						
1.	ท่านให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติ หน้าที่ มากน้อยเพียงใด					
2.	ท่านได้ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานในทางที่ชอบ หรือให้ หยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ของตนไปใช้สอย เพื่อประโยชน์ใน การปฏิบัติหน้าที่ราชการ					
3.	ท่านได้ประชุมชี้แจงข้อราชการแก่เพื่อนร่วมงานทุกครั้ง หลังจากที่ท่านทราบข้อมูลข่าวสารทางราชการ					
4.	ท่านนำหลักการประนีประนอมไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าขณะปฏิบัติหน้าที่					
ด้านปิยวาจา (การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน)						
5.	ท่านได้ใช้วาจาสุภาพอ่อนหวานกับผู้อื่นขณะปฏิบัติหน้าที่					
6.	ท่านเป็นผู้พูดคำจริง มีเหตุผล ได้สาระประโยชน์ และถูก กาลเทศะ					
7.	ท่านได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นด้วยอาการกิริยา สุภาพ					
8.	ท่านได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
ด้านอัตถจริยา (การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน)						
9.	ท่านเป็นผู้ที่ชวนขวดยช่วยเหลือกิจการ ต่าง ๆ ของส่วนรวม ในองค์กร					
10.	ท่านรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วม งานตามสมควรแก่กรณี					

ลำดับ	การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่	ระดับการประยุกต์ใช้				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
11.	ท่านทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถ					
12	ท่านทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม					
ด้านทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปันช่วยเหลือกัน)						
13.	ท่านวางตัวเสมอต้น เสมอปลาย ให้ความเสมอภาคในการปฏิบัติหน้าที่ต่อเพื่อนร่วมงาน					
14.	ท่านไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ					
15.	ท่านปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่น					
16.	ท่านประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้น เสมอปลาย					

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

1. ด้านทาน

1.

2.

3.

2. ด้านปิยวาจา

1.

2.

3.

3. ด้านอัตถจริยา

1.

2.

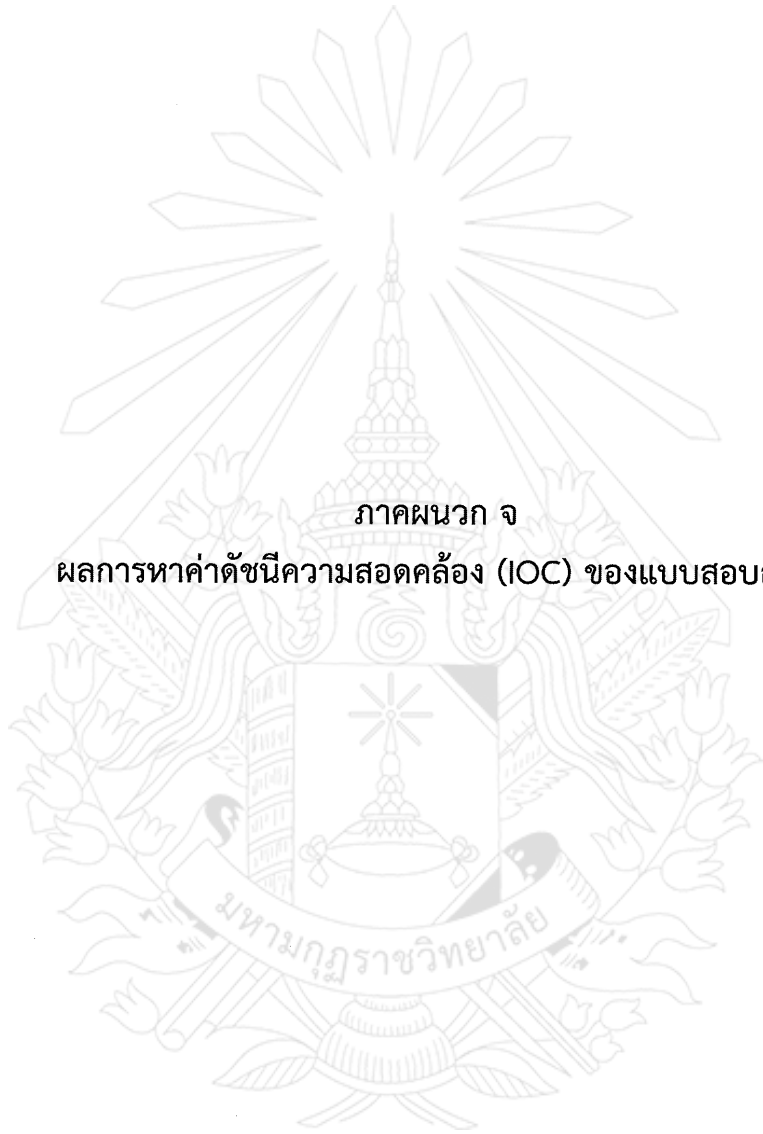
3.

4. ด้านสมานัตตตา

1.

2.

3.

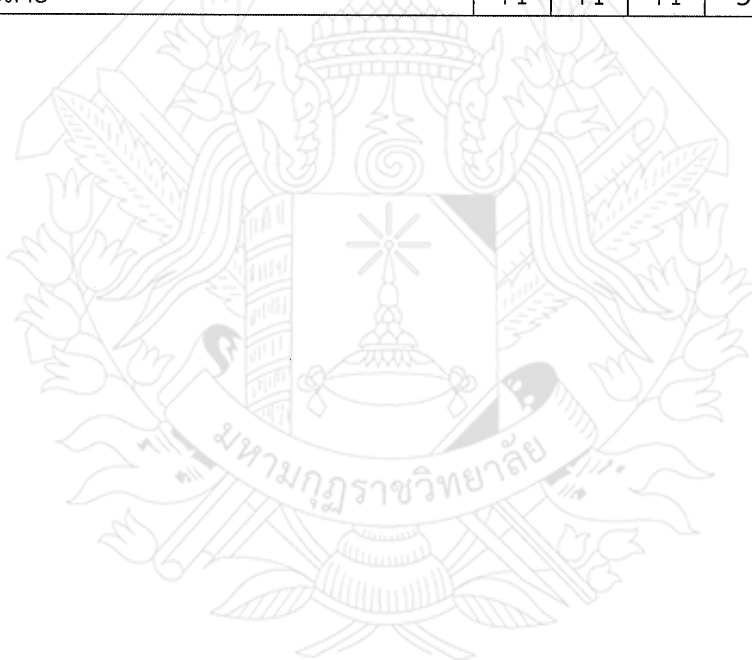
ภาคผนวก จ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
ในสังกัดกองกำกับการอารักขา 1 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชา
การตำรวจนครบาล

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ค่า IOC	การแปลผล
ด้านทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปันช่วยเหลือกัน)						
1. ท่านให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ มากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านได้ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงานในทางที่ชอบ หรือให้หยิบบิมสิ่งของเครื่องใช้ของตนไปใช้สอย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านนำหลักการประนีประนอมไปใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านปิยวาจา (การพูดคำสุภาพ อ่อนหวาน)						
1. ท่านได้ใช้วาจาสุภาพ อ่อนหวานกับผู้อื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านเป็นผู้พูดคำจริง มีเหตุผล ได้สาระประโยชน์ และถูกกาลเทศะ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นด้วยอาการกิริยาสุภาพ	+1	+1	1	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านได้ใช้จิตวิทยาในการพูดกับผู้ร่วมงานด้วยความซื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านอัตถจริยา (การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน)						
1. ท่านรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงานตามสมควรแก่กรณี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดกับงานอย่างเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม	+1	+1	1	3	1	สอดคล้อง

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ค่า IOC	การแปลผล
ด้านสมานัตตตา (การวางตนเสมอต้นเสมอปลายอย่างเหมาะสม)						
1. ท่านวางตัวเสมอต้น เสมอปลาย ให้ความเสมอภาคในการปฏิบัติหน้าที่ต่อเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัย ความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลภ และหลงเป็นเหตุ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านปฏิบัติหน้าที่โดยไม่แสวงหาช่องว่างของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านประพฤติตนเป็นผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ฉ

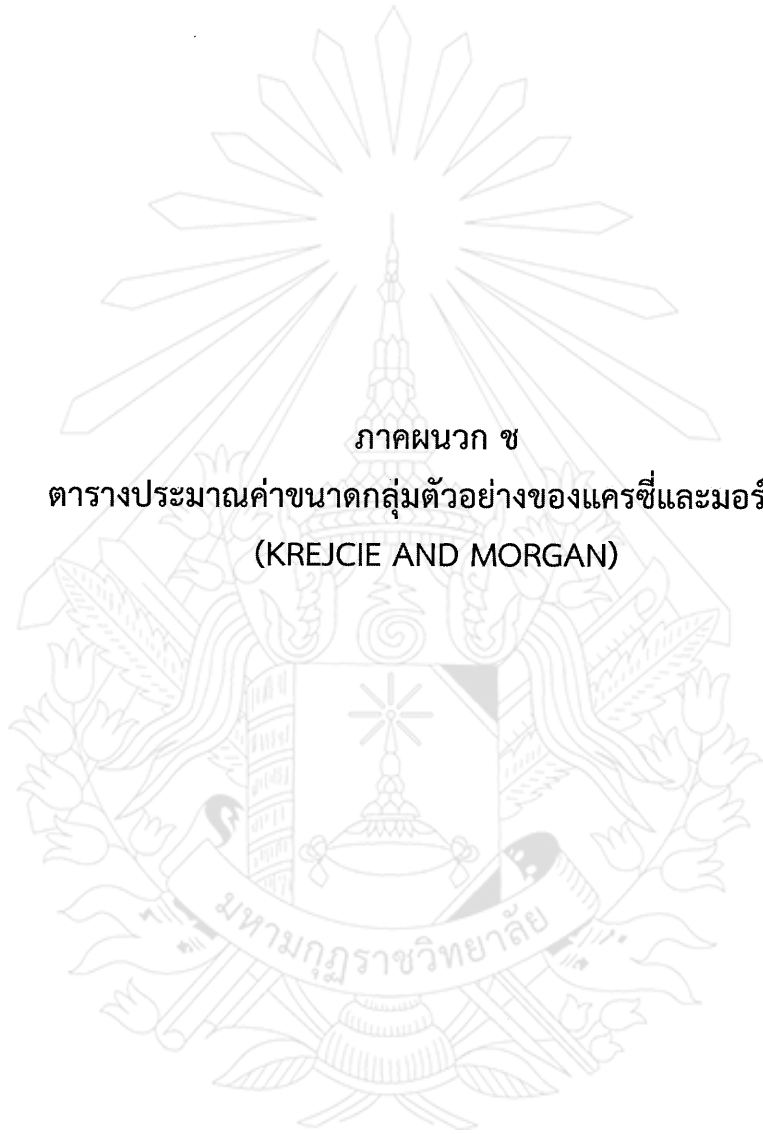
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	60.4667	50.241	.556	.925
a2	60.5286	50.107	.599	.924
a3	60.6524	49.051	.606	.923
a4	60.3714	48.818	.682	.921
b1	60.3238	48.813	.650	.922
b2	60.4048	49.381	.643	.922
b3	60.5000	47.658	.700	.921
b4	60.3952	50.298	.531	.925
c1	60.4714	48.815	.593	.924
c2	60.4810	50.768	.529	.925
c3	60.2714	48.266	.694	.921
c4	60.2714	49.079	.694	.921
d1	60.3810	48.256	.745	.920
d2	60.3762	50.609	.558	.925
d3	60.3143	48.274	.703	.921
d4	60.2905	48.140	.744	.920

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.927	16
N of CASES = 30	

ภาคผนวก ช
ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของแคร์ซีและมอร์แกน
(KREJCIE AND MORGAN)

จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล : จำสืบทำรวจชินโรส มะเกลี้ยง
วัน เดือน ปีเกิด : 25 มีนาคม 2525
ภูมิลำเนา : จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 1263/220 ซอย ถนนเอกชัย แขวงบางบอน
เขตบางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- การศึกษา : นิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประสบการณ์การทำงาน : ผู้บังคับหมู่ งานอารักขาที่ 1 กองกำกับการอารักขา 2
กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล

